

Málsskjöl v. beitifyöru og veiðirétt f. Laugarnes- og Kleppsl. 1858

Aðfnr. 1364, örk 5

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

www.borgarskjalasafn.is

Heimilt er að vitna í skjölin og skal þá geta uppruna þeirra.

Ljósmyndun þessara skjala var styrkt af Þjóðskjalasafni Íslands.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

1

Páll Melsted

Examinatus juris og p. t. settur
Lýðumadur í Kjöra og Gullbringuþýlu
Kunnngjörir: að ári 1858 þriðjudag 15da Juni
var Kjöra og Gullbringuþýlu þýlu Extrasettur
settur í Reykjavík í vidualvirk undirskrifadum
votta, og administreradar í spúr doms forfallum
hins reglulega Lýðmanns A. Baumanns
af Exam. juris Páli Melsted eftir. Skrif-
ambrenn Constitution af 14. p. m., sem var
framlagt og kjóðar þannig:

„Taa Grund af vidvarende Uparrelighet tillader
jeg mig at anholde om at Herr Exam. juris
P. Melsted i mit Forfald maa vende
meddeelt Deres Høivelbaarskeds Constitution
til ved Kjøre og Gullbringe Thyls Extrasett
at behandle og paadomme den for be-
røst paastøvnede Sag imellem Høibmand
A. Thomsen og Samvorne af Jorden Klepp.
Havnesfjord den 13de Juni 1858
A. Baumann

Høivelbaarne

Herr Supplaudmand Ove Frøne
R af Dbr. og Dbrm. p. p.

" Samkvæmt hins vegar skrifari beiðni löggjald-
- ish hermed Examinatus juris P. Melsted
- til þess uppa' beiðandans ábyrgd að fyrir-
- taka og dæma forðum milli kaupmanns
- A. Thomrens og Sameignarmanna
- jarðarinnar Klepps.

Stl. Skrifandi héri 14. Juni 1858
J. D. Trampe.

Lagð fram í Kjöbar og Gullbringappila Eft.ætti 13. Jun 1858

virtuar
P. Melsted "

Þenn setth dómari getur þess, að jafnvel þá frá
- þessari se' stefnu til þess að fyrir lögum héri á
- þessum stað kl. 11. for middy, þá er settahald
- þetta, með beggja málparta samþykki; dregu
- til þess nu' á þessari fundu kl. 4. e. m.
- vegna þess að þingstofan var leppd á hinum
- upprunlega ákvedna tíma.

Það sem héri þá kemur fyrir í settinum

er Solin: kaupmanni M. Th. A. Thomren,

gegu
Sameignarmönnum jarðarinnar Klepps.

Áf stefnandans hálfu mótti Cand. juris M. E.
- Johnsson og fram lagdi:

1. Fullmátt frá 26. Mai þ. á frá stefnanda,
- kaupmanni M. Th. A. Thomren til að
- flygja forðum fyrir þessum setti. með lit. A.

- 2. Myndighedsbevilling af 18.te Jan. p. a. fyrir sinis Mandat, sem var áskilnað i rættissum og opþús eptir oðk Producentens afhendt kominn
- 3. Skrefur frá 26. Mai p. a. med áskilnað um auglýsingu fyrir innskrefda. mbl. Litr. B
- 4. Forbød Skrefnaudans frá 12 Mai p. a. gegn hinum innskrefduð ad þeir birti beittir teygju. mbl. á því um þetta fróði, útgefið undir hendu og einnigli boarfojetans i Reykjavík. Skjal þetta er mbl. Litr. C.
- 5. Klógan til fotta nefndarinnar 14. Mai p. a. med áskilnað um ad sett kafi forgefins verid reynd, med vidferdu Skjali, hvor á þu yfirlýring er skrifuð, ad Exam. jur. Jon Gudmundsson mbl. fyrir innskrefduð vid setta tilraunina. Dah. 13 Mai p. a. mbl. Litr. D, ad Litr. D. a
- 6. Afhals bresf Konungs frá 11. Dec. 1853 til Skrefnaudans fyrir Laxveidi i Ellidaánum i fidi-meradi Affskipt. mbl. Litr. E.
- 7. Fidinerað Eptirrit af Reykjavítans boarfojeta Skarabí af 27. Febr. 1804 um slóðmota veidi i Ellidaánum og árum þeim. mbl. Litr. F
- 8. Skatferð eptirrit af Skilnaðum fyrir Laxveidi i Ellidaánum frá 4de Julii 1828. mbl. Litr. G —
- 9. Tönuaskjal frá i dag, hvor til þann Skjalastar. — mbl. Litr. H.
 Af þessum ungetnum Skjalum fylgja N-4. lit C. þessum Arti in originali, en þin all up. Litr. A, B, D, Da, E, F, G. M. innforast þin ad þetta

Fróhglöðandi sein fylgja :

Litr. A.

" Herved gæver jeg underkynede H. Th. A. Thomren,
 Herr Candidatus juris H. Johnson, Fuldmagt til
 paa mine vegne, at føre den Sag, der er op-
 staaet mellem Ejerne af Jorden Klepp og
 mig om Friskerettigheden indenfor Gølgjutange
 indtil den saakaldte Murtuloh eller Mer-
 kiloh, og erklære jeg herved forind at ville
 anse alt, hvad henh. Hr. H. Johnson
 foretager eller undlader at foretage, for
 lige saa gyldigt, som om det var skeet
 af mig selv.

Reykjavik d. 26de Mai 1856.

H. Th. A. Thomren

Lagt fram i Gullbringu og Kjosar fyrður
 Eytrantti p. 15. Juni 1856

vitnað af
 J. Melsted,

Litr. B.

" Jeg underkynede Hans Theodor August
 Thomren, Kjøbmand og Bøyer i Reykjavik Kjøbsted
 Gjör hermed vittetligt: at da jeg foranlediget ved den
 af Samieind af Jorden Klepp, beliggende inden
 Seltjarnarör Rep og Gullbringu Syrel grøfte
 Paafund om at vore berettigede til Muslingefangst
 eller Fangsten af den Seolfisk, som af Fiske-
 ker bruges til Madding ("beitutaka") paa Stroem-
 -gen mellem Gølgju. eller Gøldinga tanga, og den
 af dem kaldte Murtuloh (formodentlig den
 af mig kendte Murtuloh), ~~for~~ hvilken Stroemning
 ligger inde paa de Eneendtes mellem Arðan

5

-höfði og Gelgju - eller Geldinga laugi, þar hvíth
entver mülj Fiskfangs, lilligum Laxefiskeris
i Ellidau fra den store Fos ved Gaarden Aðal,
Storchyl kaldes, indtil udenfor Elven i Soen i
- mellem Aðalhöfða og Gelgju - eller Geldingataungu,
med alle Réttyheder, der fra gammel Tid fulgt
have, ved kongelig Skjotte af 11. Dec. 1853,
sammenholdt med de tidligere Forpagtnings-
Conditioner for beent Laxefiskeri, er overdraget
til min afdøde Fader, Kjøbmand D. Thomsen,
i hvis Réttyheder jeg, som hans eneste Arving
nu er indtraadt, ved Fogden har ladet ned-
- legge Forbud imod, at Sammeisne ender selv,
eller ved egne Folk udover, eller give nogen
sunkelt Tilladelse til Udøvelsen af nogen
- sunkelt Fiskfangs, þar mine ovenomlede
Enemøder, og da der forgioves har været prø-
- vet Forlig derom med Exam. juris Jon Gud-
mundson, der som Medier er mødt ^{alle Sam-} þar Sam-
eieisne-Vegne, og af disse er bemyndiget
til at modtage Sagsmaal denne Sag an-
- gaaende, seer jeg mig nødsaget til at an-
- legge Sagsmaal imod denne af Sammeisne
befuldmyndigede Medier, for at þaa det imod
Sammeisne nedlagte Forbud skaffes og mig
kjend udetvulende berettiget til enhver mül-
- lig Fiskfangs af hvad Navn udvies þar
þar hele den mellem Gelgju - eller Geldinga-
laugi og Aðalhöfða liggende Stochning
og Vaude og en uhindret Udøvelse af samme;

6
Saa indseendes herved med lovlyk Værel
velkent Examinatus juris Jón Gudmunds-
son boende i Reykjavik-Kirkjastad, Adal-
ströti N° 6, til paa egne og samtlige sine
Medieiers af Jorden Klepps Vegne, at
mode for Skjose og Gullbringu Syssels
Extrakt, hvilkets Forum ifølge N. L. 1-2-15
er denne Sags rette Vornething, paa den
Tid og det Sted, som af vedkommende
Dommer nærmere bestemmes og ved en Paa-
tegning herpaa anføres, for Documenter
at se fremlagte, Paastrand at anhöre og dom
at lide for sig selv og samtlige sine Medieier,
hvorefter det imod dem nedlagte Forbud for-
ventes Gudsforbik, og sig kjendts udelukkende
berettiget til saavel Mærkefangst som
som enhver anden mulig Fiskefangst af
hvad Navn nævnes kan, paa hele den mellem
Arðarsköfðu og Gelgju eller Geldinga-
sanga liggende Skredning og Vaude, under
Uudlagelse og ukindret Udøvelse af samme,
samt Samieiers af Jorden Klepp tænke
til at erstatte mig denne Sags Om-
kostninger med alt hvad deraf depen-
derer Skadesløst. Alt efter min nærmere
indes Retten gjørende Demonstration og
Paastrand.

Forelæggelse af Landdag er affkaffet

7
vet Forordning af 3. Juni 1796 og kan derfor
ei ventes.

Denne min Skrivning til Bekræftelse er min
Underskrift og hertrykte Segl.

Reykjavik 26de Mai 1858.

M. Th. A. Thomsen. (L. S.)

Den i nærværende Skrivning paaførte Sag
berammes herved til Forretning ved en Extra-
ret, som holder paa Reykjavik Byes Thing-
stue Tirsdagen den 15. Juni foirekommende
om Formiddagen Kl. 11.

Efter Begjæring af Skrivningens Udfæder
bemærkes at Underkædede i Dagene fra den
26de dennes til i Dag har været fraværende
ved afholdelsen af Mandtals Thinget i Kjøbe-
Lyrd. —

Kjøbe og Gøttinger Lyrd's Bankvir d. 29. Mai 1858

A. Baumann

Gjælden 20-
tyve Skilling Bm.

(L. S.)

Aar 1858 Lovendagen den 29de Mai Maaned
Kl. 6de E. M. have vi underskrevne Skrivningsmænd
i Reykjavik Kjøbsstad forkyndt forsamlede
Skrivning for Hr. Examinat. juris Jon Gudmunds-
son personlig paa hans Bopæl N. G. i Adalstræti.

Dette bevidne vi i Kraft af den af os aflagte
Skrivningsmænds Ed med Underskrift og
Segl.

C. F. Steenberg

A. Arnason

Gjælden 36.

(L. S.)

(L. S.)

tredive og sex Skill. Solv

C. P. L. A. A.

8
af C. P. Steenberg og A. Arnason, der
have foretaget foranstaaende Stævning, og
beskikkede Stævningsmand for Reykjavíks
Kjøbstads Jurisdiction, attesteres hermed
Reykjavík Byfogedcontoir den 31. Mai 1858
N. Finsen
Gebyr $\frac{20}{100}$ Skill. v.F.

Lagt fram i Klisas og Gullbringueryrsla
Extrasetti p. 15de Juni 1858 vitnes
J. Mestred,
af:

Litr. D

Da jeg forantediget ved de af Eierne af Jorden
Langasnes og Klepp i Bladet "Njóðólfur" N° 17, 19
og 22 indrykkede Børginstævninger, hvoraf frem-
gaar, at disse vilde tilægge sig Ret til Muslinge-
fangst (beitutak) langt inde paa de Enemøsker,
paa hvilke saavel Laxe- og Fvredesfangsten, som en-
hver anden mulig Fiskefangst ved Kgf. Skjode
11. Dec. 1853 (hvilket Skjode i Eh og All slutter
sig til de eldre Conditioner angaaende Forpagtning-
gen af beuð Fiskeri), er overdraget til min
afdøde Fader, i hvis Rettighed jeg er indtraadt,
har ved Fogden nedlagt Forbud imod at
Eierne enten selv, eller ved egne Folk udøve, eller
give nogen som helst Tilladelse til Udøvelsen
af nogen som helst Fiskefangst imellem Gylgja-
Langa og Abdashöfði og paa den hele indenfor
disse Grændser liggende Stævning, og da den

9
af Samieum imod hvem hiint Forbud i Henhold til
ovennævnte Børgendegjælden blev sættet, naar en dertil
knyttet Forspørgsel om, om han var bemyndiget til
at prøve Forlig og modtage Løgsmaal betreffende
denne Gjenstand, i postlige Skrivelse har under-
rettet mig om, at en af Medicinerne, nf. Exam. juris
Jon Gudmundsson her af Byen, af samtlige Bøfky-
dere af Samieum var bemyndiget til paa de-
res Vegne at møde saavel for Forligelses-
Commissionen, som i fornødent Fald for
Retten, naar jeg beder bemælte Exam. juris
Jon Gudmundsson, boende i Adalstrøti N. G.
her i Byen, indkaldes for den ovede Commission,
for at der, saafremt han maatte findes forsyret
med tilfreddelig Fuldmagt fra samtlige sine
Mediciner til Sagens mindelige Afgjørelse, kan
blive prøvet Forlig om Samme. Opnaaet Forlig
ikke begjæres jeg Sagen henvises til Retter-
gang.

Reykjavik d. 14 Mai 1858 orsbudet
W. H. A. Thorsen

Til Reykjaviks Kjøbstaðs Forligelses Commission.

Efter foranstaaende Klage indkaldes herved Hr.
Exam. juris Jon Gudmundsson her af Byen til, tilkomme
Klagen, at møde for Reykjaviks Byes Forligelses-
Commission Tirsdagen d. 18. dennes kl. 12 Middag, By-
tingshuen, hvor da nødvendige Sag vil blive
foretaget til Forligsprøve.

Reykjavik Byes Forligelses Commission den 14^{de}
Mai 1858.

J. Pjetursson.

Ár 1858 Lövding den 16. Maí Maaned kl. 10^¼
f. m. havi vi underskrevet Skrivningens ind
i Reykjavíks Kjöbstað forkynt, foranstaaende
Skovning for Hr. Ex. jur. J. Gudmundsson versen
tj þaa hans Popul N. C. i Adelftröti
Dette bevidne vi i kraft af den af os aflagde
Skovnings mends Eed med Underskrift og Tegl.

C. S. Steenberg. Th. Bjarnason
(L. S.) (L. S.)

Gebyr. 36. Tredine og sex Skilling.

N. 1.
Fremloft i Reykjavík Kjöbstaðs Forligelses Commission
den 18. Maí 1858. N. Finnew.

Foranstaaende Sag blev behandlet i Reykjavík Kjöb-
staðs Forligelses Commission den 18. og 25. Maí 1858,
hvor saavel Klageren, Kjøbmand H. Th. A. Thomsson, som
Landklagede Examinator juris J. Gudmundsson
indtælle personlig, men da Forligelse blev opnaaet,
blev Sagen, efter Klagerens Begjæring, henviset til
Afgjørelse ved Land Lov og Ret

Reykjavík Kjöbstaðs Forligelsescommission, d. 25. Maí 1858
T. Petursson. O. Pálsson
N. Finnew.

Sag þann i Kjöra og Gullbrunnarjarða Eftarsætti
19. Juni 1858 vitnar T. M. M. M.
ch.

ad Acto D. a.

"Utaf forbodi þvi, er þú framfalgndur eger fyrir fögeta-
rætti, utaf beitalerju fyrir kleppslandi, lok og yður þeimur
vita, samkvæmt lofordi mínu fyrir fögeta rættinum, að allis
forstöðumenu sameignarinnar Lauganes og kleppsjarða

11
hafa falið sameigandanum exam. juris Jóni Guðmunds-
syni að motta fyrir þeirri hönd búi við föttunarfund og
eins fyrir réttinum, ef eigi komast föttir á.

Reykjavík, 13. Maí 1848

Th. Johnson.

Messa kaupmáður A. Thomesen.

at N. 1.

Framlyst: Reykjavíkur Kjöpskaps Félagsins Commission
den 18. Maí 1848 N. Finren.

Lagt fram í Kjöran og Gullbrunnaspjónu Ekstrætti
15. Juni 1848. vitnar

J. Melstedt
fr.

Lit. E.

"Vi Frederik den Syvende, af Guds Naade
Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug
til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken,
Lauenborg og Oldenburg.

1878
Gjøre vitterligt: at da det ved allerkierste Resolution
af 11. Maí d. A. er tilladt, at det Staten tilhørende
Laxefiskei i Ellidaaen inden Gullbrunne ^{og Kjöran} Lyse under Sonder
Amket, paa vort Land Island, maas afhandes til Evens af
de til beundre Laxelv spidende Jorder, Buskardi og Asten,
islaender Kjöbmand D. Thomesen, for en Kjöbsum af 1250⁰⁰
og han i den Auleiding, har indbetalt i vort islaunderske
Jordbøyskarre af fornuente Kjöbsum 450 Rdl, og
for de övrigi 800⁰⁰ udspelt en Fogskrivning med
H. Prioritets Pantet i beundre Laxefiskei, og 4
M^{te} dals, henke til hvert Aars 11. Decubr. Termin,
for skjode og afhande Vi herved til fornuente Kjöb-
mand D. Thomesen meerbemeldte Laxefiskei i
Ellidaaen fra den store Fos ved Gaarden Arbe

Stærkt kaldet, og indtil indenfor Elvens Munding
 i Løen mellem Arbeidskøften og Gelgja- eller Geld-
 ingatangi, med tilhørende Fiskerestaber og alle
 de Rettigheder, som Fiskeriet fra gammel Tid
 fulgt have, endnu følge og med Rette følge
 bør, saa at han i Overensstemmelse med de
 om Fiskeriet i Island ergangne eller herefter
 udgivne Ordninger maa gjøre sig samme
 saa nyttig, som han bedst veed, vil og kan.
 Thi erklen vi for Os og vor Kongelige Arve-
 søvners, Regeringens ingen videre Rod eller Deel,
 Ret eller Rettighed at have til ovennævnte
 Fiskeri, men at samme, som for om melde, skal
 tilhøre og følge fornuvnte Kjøbmand D:
 Thorsen til vindehjælp Venner, dog Os og vor
 Kongelige Arvesøvners, Regeringens alle Kon-
 gelige Regalier og Hæder, samt ordinære og
 extraordinære Contributioner, som enten allerede
 til Os eller offentlig Børg ere paabudne eller
 herefter paabudne vorder, uforænderede.

Forrigt ere Omkostningerne ved dette
 Værk Skjædes Thing lønning, saavel som hvad
 andre Omkostninger, der endnu Lunde flyde
 af nødvendige Overdragelse, Os uvedkom-
 -meude.

Forbydende alle os Eulvers herimod, efter
 som foreskrevet staar, blinder eller i nogen
 Maade Forsøg at gjøre, under vor Skyld og Næde.
 Givet paa Vort Slot, Christiansborg, d. 11. Dec. 1853.

Under vor kongelige Maaned og Segl.
 Frederik R.
 (L. S.) Præst

Skjodu þau Laxefirkerið; Elda-aa indeu
 Gullbringu og Kjöf Sgrub under Silands Sondr Amf.
 þinglerid; Mannatalsþingsvettinum, ad Neri fyrir Sel-
 gjamaenes brepp, þ. 6. juli 1854, og innf. i vidkom-
 andi kaup. og vedmala bresabod pag. 250-251 sub N^o
 271. Ar. Baumann

Þinglestur 2^m
 Bókun " " 24 2^m 24°
 1/2 þst guld 6-24
 1/2 gr 48°
 Atta rikisdal. fjöruttygi átta veld.
 Baumann

Reid á boarpung; Reykjavík fimtudey hinu
 14. juni 1854 og ritad i afsals- og vedmala bók
 boarins Ltr D. N° 130 á 155-156 blr.
 V. Finren

Gjald: Þinglestur 2^m
 Bókun " " 24
 2^m 24°

Tveir rikisdalir 24 skild. riefur
 14 55. V. Finren

Samhjóða framlozdum Original þerra afsals
 breff i Kjöra og Gullbringuþylnu Ex. h. v. 15. Jun. 1858.
 J. Melsted
 of.

Lagh fram i Kjöra og Gullbringuþylnu Ex. h. v.
 ritu 15. Juni 1858 viktur
 J. Melsted
 of.

Lit. J.

" Affskrift af Reykjavík Byfogdesies Pla-
 cah af 27de Febr 1804 angaaende ubrettizels
 Fiskeri i Mellaearnu og sammis Udlole.

Þagen Scheel her af Þygen har þoum Föropstær
 af Laxefirkerið; Mellaearn og Ludlobels affsamme

for mig andraged, at han befrygdet at nogen paa
 Grund af den af Amtmand Erichsen givne und-
skændede Tilladelse til Garnefirderie, skulde troe
 sig berettiget til at give ham nogen Forfang ved
 Firderies i benke Aae, enten ved skævede Garn,
Kaste- eller Trøkke Noth m. m.

I Anledning heraf, finder jeg mig befriet
 for at sige Hans Majestæt for Forpagtningens
 Rettighedens Erloggele, ved at skændet
 Forpagteren i sine loolige og contractmæssige
 Rettigheder, til hæved at advare alle og enhver,
 at de have at entholde sig fra al Firderie
 i Melleraaen og sammes Udløb ved Ar-
bearbejdt og Helgputange, deh være sig
med Garn, Noth, Lod, eller paa anden
Maade.

At foranstaaende Afskrift er overens-
 stemmende med retkommende ved Byfogderies
 broene Copieboz, bevidnes herved.

Reykjavik Byfogdekontoir d. 17. Mai 1858

V. Finren

Gebuhr. 12

tolv Ehill. V. F.

Lagh fram i Gullbrunja og Kjörafyrta Eytan-
 retti 15da Juni 1858 vikun

J. Melsted
 " "

Ltr G:

" Conditioner, dah. 4. Juli 1828

hvorefter deh Hans Majestæt tilkøende Laxefirderie
 i Melleraaen imellem Gullbrunja og Kjörafyrta
 i Island, Søndes Club, ved offentlig Auction,
 opbydes til Forpagtning.

1.

Forsygningen opbydes paa 10 Class, for en aarlig Afgift i Nægtbandpenge r. S. og bliver den højstbydende tilslagen paa forventende Approbation af det kgl. Rente Kammer.

2.

Forsygnen maa bruge Laxe- og Prede, samt hver anden mulig Fiskefangst i Mellerdaen, med Gaard, Angler, Kirker og Elvens Opdrensning, saaledes som fiskeri er brugt, opad i Elven, til den store Fos ved Gaarden Arbe, Storahyl kaldet, lige som og ude i Soen udenfor Elvens Munding, indtil imellem Arbearkofte og Gelgjuftangi, paa hvilken Indtæning det er alle andre forbudt at fiske paa nogen Maade.

3.

Forsygningen tilhødes nedkommende 31. Dec. og overleveres Forsygnen da de Stans Majestets tilhørende Laxerister, som igjen bør afleveres i brugbar Stand ved Forsygningens Udtale den 31. December 1838.

4.

Afgiften indbetales med rede Silv til Landfogderich, under hver Class Firdag, eller 6. Junii, og om forlanges maa Forsygnen stille anstændig Caution for dens prompte Betalning.

5.

Skulde Forsygnen doe, eller ikke opfylde disse Conditioner, bliver Fiskerich strax ved Auction opbudt til ny Forsygning, Maastr. mulige Fordringer forbeholdes.

6.

Renzens Overbud end 1de r. S. antages ikke afskriftens Nægtighed betrefter
J. D. Frampe. "

Lagt fram i Hovard og Gullbrunnafyrsta Extra
-rettu 15. Juni 1858 vitnar
J. Melsted "

Lito H

" Deductionsindteg i Sagen: Kjøbmand H. Th. August,
Thomren i Reykjavik contra Sameiðni af Jorden
Klepp inden Seltjarnarnor Rep og Gullbringu Syssel.

Som Citantens Fuldmeztij skal jeg herved
erbødigt tillade mig at fremlægge.

1. Citantens Fuldmeztij, hvorved han befuld-
meztiger mig til paa hans vegne at føie
denne Sag. dah. 26. f. m.
2. Den i Sagen udgaaede Skovning af 2.
26^e f. m. forsynet med vedkommende
Dommers Parteyning, dah. 29^e f. m.;
Forkyndelresparteyning af f. D. samt vedkom-
mende Quætorikets Attestation angaaende
Skovningsmøndenes Competence dah.
31. f. m.
- 3° Den imod Sameiðni af Jorden Klepp
nedlagte Forbud in forma besterrek
4. Den i Sagen til Forkyndelres Commissionen
indgivne Klage, dah. 14. f. m. forsynet med
Forkyndelres og Forkyndelres Parteyning af
15. f. m., samt Meuvissmøys parteyning
af 25^e f. m. Medtil flutter p^o den til
Klagen høfede Skrivelse af 19. f. m. hvor-
ved En af Sameiðni Underretter Citantens
som, hvem af Sameiðni der er bemyndiget
til paa deres Vegne at give Møde ved For-
kyndelres Commissionen og Retten under den

eventuelle Jurisdictioner.

5. Konigens Befehl, af det kongelige Skjode
Indsiges Christyansborgs stot d. 11. Dec. 1853, hvor
ved Laxefiskeriet i Ellida-aae og uderfor Elvens
Munding imellem Arboastofsta og Gelgju- eller
Geldingataunga, med alle de Kettinger, som
Fiskeriet fra gammel Tid fulgt have, over-
drages til Etankens Fader, afdøde Kjoebmand
D. Thomsen.
6. Fiskeriet Offskrift af Reykjavik Byfogedens
Plakat af 27. Febr. 1804 angaaende udsættelse
Fiskeri i Melleraaerne og saumnes Udlob.
7. Fiskeriet Offskrift af Conditumir d. 4. Jul. 1828
hvorefter det stans Mr. Kongen til Hovind Laxefiskeri
i Melleraaerne imellem Guldbrogju og Kjosse Lysser
i Islande Lovens Aukt, ved offentlig Auction op-
bydes til Forpagting.

Jeg skal nu i Menteold til ovenseende Lykke Fuldmynd,
erbodigt tillade mig korteligt at fremstille dette
Sogemaalts factiske Omstaaendigheder og derefter
medtage min Paastaaend.

Fra den Tid min Mandants afdøde Fader,
Kjoebmand D. Thomsen, ifolge det fremlagte kong.
Skjode, var bleven Eier af Laxefiskeriet i Ellida-
aae (eller som de almindelig kaldes Meller-
aaerne), og saumnes Udlob imellem Arboast-
ofsta og Gelgju- eller Geldingataunga, med alle
de Kettinger, som Fiskeriet fra gammel Tid
fulgt have, havde han tilladt Fiskeriet her om-
kring, paa disse sine Eremander uden for Elven

imod Pretaling, at samle ~~alle~~ ^{eller} fiske/Mustinger, eller den Løbfisk, som fiskere her almindelig bruge til Madning ("beitu"), og hans Pret dertil blev snart i Gjerringens saaledes anerkjendelse af Alle, at hverken Nogen tilbød sig uden hans Tilladelse, at samle eller fiske der Mustinger, og heller ikke fremtød Nogen med Paastand om, at være berettiget til Mustingefiskeriet paa denne Strækning eller Andeel i den Indtægt samme kunde give.

Men i sidstafvorte Vinter lodde Sameierne af Jorderne Langarnes og Klepp i Bladet "Fjölvölur" No 17 af 27de Marts sidst, en Pretjenstgjörelse indrykte, hvoraf fremgik, at de ansaa sig berettigede til, at udtale Tilladelse til Mustingefangst ("beitu-tak") indtil den af dem kaldte Markaleu, som de foregav at være Grændsel mellem Klepps og Þrustavaland eller Aldmarkur. Foranlediget herved lod min Mandant i det næstpaafølgende Nummer af benævnte Blad en Artikel optage, hvori han erklærede, at saafremt den i foranstørte Pretjenstgjörelse omtalte "Merkilækur" var samme som "Muntulækur", der sædes i Lön udenfor Selgju-tanga; saa ansaa han som Eier af Fiskeriet i Ellivaaen, ifølge Norge-

19

ligt Skjøde af 11te December 1853 til hans
afdøde Fader, Njåbmand D. Thomsen, og
fuldmægtigheds berettiget til at forbyde,
ligesom han ogsaa derved forbød, at Mus-
tingefangst og allsags Fiskeri paa hele
Strækningen imellem Selgjutanga og
Arbejarköpfva, uden hans Tilladelse der-
til var erholdt. Han bemærkede ogsaa,
at hans Skjøde paa Fiskeriet paa denne
Strækning m. m. var bleven thinglæs,
uden at der var fremkommet nogen
Andsigelse imod eller Bemærkning
derved, da der i 2 af de følgende Num-
mere af "Fjöðölfur" fandtes Retgind-
gjørelser, hvori samme Paastand om Reb
til Muslingefangst paa hin Strækning
gjentoges, og da han kom til Mundhale
om, at En af Lameierne, paa egen og Medic-
res Vegne, havde givet nogle Fiskere Til-
ladelse til at samle Muslinger indenfor
Selgjutanga, altsaa paa hans Egnærter,
saa han sig nødsaget til, for at skunde
dette Indgreb i sin Reb, og forebygge det
Sæd, han derved blev udsat for, især med
Hensyn til det forestaaende Landfiskeri,
at lade nedlægge Forbud imod dem af
Lameierne, der havde handlet i eget og
samblige sine Mediceres Navn, hvorved
det forbødes ham, enten selv eller ved
sine Følte at udgive, eller give, eller ud-
stede nogen som helst Tilladelse til
Muslingefangst, eller noget som helst
andets Fiskeri imellem Selgjutanga
og Arbejarköpfva, hvilket Forbud Re-
quisitio, ifølge hans Bemyndigelse
fra hans Medicere, erkjendte at være

ogsaa forbindende for disse. Da nu For-
 sig ikke har kunnet opnaas med den
 for Sammeerne midtende Medieer, er der
 ikke anden Udvei tilbage end at lade
 Domstolene afsjøre Tvisten.

Den fra Sammeerne af Jorden stlepp
 fremkomne Paastand om, at vere beretti-
 gede til Muslingefiskeriet indenfor Gelg-
 justanga, er saa meget mere paafuldens-
 de, som det er betyndt, at Præsidenten
 af Laxefiskeriet i Elliduaen fra gammel
 Tid er anses for eneberettiget til enhver
 mulig Fiskefangst indenfor Gelgjustanga
 og Arbejarkofva. Dette fremgaaer
 tydeligt af den i Tidens Afskrift
 fremlagte Byfogdens Placat af 27de
 Febr. 1804, hvoraf der endvidere kan
 sluttes, at den daværende Forpagter af
 Laxefiskeriet allerede siden i Aare 1792,
 da man første Gang fik Forpagtingen
 af Fiskeriet, har haft samme med
 disse Rettigheder, og det maa anses for
 afsjort, at de tidligere Forpagtere, hele
 siden siden 1757, da Laxefiskeriet første
 Gang blev bortforpagtet, have haft sam-
 me Eneberettigelse til al mulig Fiske-
 fangst inden disse Grænser, og med
 samme Enes er Laxefiskeriet vistnok
 endnu tidligere blevet drevet for Konge-
 lig Regning. Det kan ogsaa godtgjøres,
 at de Forpagtinger af omtrent
 Fiskeriet, som i dette Aarhundrede ha-
 ve fundet Sted, bestandig ere skete
 paa disse Vilkaar, der altid have

været en stauende Clausul i Forpagt-
 ningsconditionerne. Jeg har blot, for
 Exempels Skyld, fremlagt Conditionerne
 for den i Aare 1828 aakte Forpagtning,
 men i denne Henseende ere Conditio-
 nerne, saavidt vides, som sagt, bestun-
 digh overensstemmende. Det er end-
 videre bekjendt, at Laafisteriet i
 Ellidaalen, med disse og alle andre
 samme følgende Rettigheder, fra gam-
 mel Tid er bleven betragtet som en
 Kongen tilhørende særskilt Plet og Her-
 lighed, uafhængig af Eiendomsretten
 over de tilgrænsende Jorde og Eien-
 domme, og foruden de i Rentekam-
 meratkrivelserne af 26de April 1779
 og 28de Febr. 1795 omtalte Pæren-
 sioner paa Andel i selve Laafiste-
 riet, vides det iterte, at nogen Pau-
 stand om Plet til Fiskeriet i Laad-
 verne eller udenfor samme Ellundin-
 ger, indenfor de omtalte Grænder,
 eller nogen Besættning over samme,
 nogensteds er fremskommen, førend
 afgangne Conferenceraad M. Stephen-
 sen i Aare 1828 a 1829, som Eier
 af Jordens Stepp, bevarede sig over
 den anden Plet i Forpagtnings-
 conditionerne fra 1828 (dette var
 nemlig den første Forpagtning, som
 fandt Sted siden Jordens Stepp var

bleven privat Eiemdom). Men efterat
 Sagen var bleven foredraget for Rente-
 Kammerets og vedkommende Authori-
 tetens Betænkning derom indhentes,
 stillede han den atter i Bæve, fordi
 han ikke kunde godkjøre, at hans
 Ret i nogen Henseende var krænket
 ved denne Pakt i Conditionerne, eller
 at han overhovedet havde nogen som-
 helst Ret inden disse aftraavte Græn-
 ser, og forbeholder jeg mig Ret til senere
 at fremlægge Stiftamtets og vedkom-
 mende Lysselmands Betænkninger
 i Anledning af den her omtalte
 Reservation. Det fortjener ogsaa at
 fremhæves, at den Gang Jordens Skæp,
 der tidligere var en Kongelig Eie-
 dom, ved Skøde af 17de Sept 1817
 blev overdraget til Private, overdroges
 dermed ikke eller antales nogen som-
 helst Jordens tilkommende Herlig-
 heder eller Rettigheder til Værdet,
 hvoraf Man slutted, at saadanne Ret-
 tigheder enten aldrig have tilhørt
 eller fulgt Jordens Skæp, eller ogsaa
 tidligere, eller i det mindste den Gang,
 ere bleve samme tviligen frastødt,
 og der vil vist ingen bestride Kongens
 Ret dertil, efter som saavel ^{Stiftamtets}
 i Ellwaaen og inden de her omstrakte
 de Grønder, som ^{selve} ~~hans~~ Jordens
 Skæp den Gang tilhørte det Offici-

lige. Da nu, som berørb, der ikke er fremkommen nogen anden Besvarelse herom, end den oven berørte, der, som ubegrundet, senere blev forfaldet, kan heri ikke være sket nogen Forandring. Det vides heller ikke, at Opsidderne af Jorden Skjæps for eller senere nogensinde have forsiget noget som helst Fiskerie indenfor troldherredede Strandene, eller andet sig berettigede dertil.

Naar endnu fremhaeves, at det Skjode, som min Mandant har for Laxefiskeri, med alle dette fra gammel Tid følgende Rettigheder, alt for 4 Aar siden er blevet skinglæs, uden at nogen Andsigelse imod eller Bemærkning ved samme er fremkommen, samt at de sidste Skjodere af Jorden Skjæps (de nuværende Samseierne) ikke have foretaget det mindste for at vække den af min Mandants afdøde Fader ifjor ved deres Skjodes Skinglæsning medlagte Protes imod, at der tilkom Jorden Skjæps nogen som helst Rettighed til Lande, saa man det andes at Samseiernes Paastand om Reb til Muslingefangst, indenfor Helgjutunga, er greben ud af Luften.

Det kan ogsaa her i Forbigaaende bemærkes, at der ikke vides nogen bestemt Strandestjæl imellem for-

derne Stæpps og Bustadi.

I Henhold til alt det Ovenanførte
bliver saaledes min ærbødige Paastund:

at det mod Sammeierne af Jordens
Stæpps nedlagte Forbud bliver stat-
fæstet, og disse Kjendte uberetti-
gode til saavel Muslingefangstens
som enhver anden mulig Fiske-
fangst imellem Selgju- eller
Seldingatangar og Arbejarskoffu
og paa den derimellem liggende
Strækning og Vande, og min
Mandant; Skölmund No. No. Au-
gust Skomden. Reykjavite i
Forhold til dem Kjendte udelukkende
de berettiget til enhver mulig Fiske-
fangst, inden for disse Grænser,
og paa den derimellem liggende
Strækning og Vande, og uherindret
Aldovelse af samme, samt af
Sammeierne af Jordens Stæpps blive
dømte til at erstatte min Man-
dant hele denne Sag, det ned-
lagte Forbud derunder indbefattet,
Omskostninger med Noget til-
strækkeligh. -

Saaledes indlader jeg Sagen under for-
nøden Reservation.

Reykjavite d. 15de Juni 1858

ærbødigst No. E. Johnsons

Til Njósar- og Sullbringu Lysets
Extrareg. !!

Lagt fram i Sullbringu og Njósar-

dygna Extrarjetts 15. juni 1858

Pellested.
of.

Fyrir hönd mestfrödu, sameignarmanna
jardvarinnar Stlepps, matti exam. juris
Jón Guðmundsson, og framlagt full-
mætt af 15. mai s. a., merkt Litr I,
og höfðar þannig

Litr I

Hjer undirskrifar, forstöðumenn sam-
eignarinnar af Laugarnes og Stlepps
jardvarn, gefum þermet herra lögfræ-
ngi Jóni Guðmundssyni fullmætt
til at meta fyrir forlikun og mál-
sökun þessi, en kaupmannur H. A.
Thomsen í Reykjavík mi höfðar
af mál, eignarmönnum afangreidd-
a jarða, út af leitubaki fyrir Stlepps-
jardvarlandi, og hefur allb, hvað vel-
meindur herra J. Guðmundsson í
þessu efri gjörir og afædur, hvort held-
ur er til setta, eður varnar, gagn-
stepna eða málsökunar, sama gildi,
sem þat veri af öllum sameigendum
gjörb

Reykjavík s. 15. mai 1858

H. Thomsen H. St. Johnsen O. Guðjónsson
E. Þorvarson J. Loega.

Nº 2

Framlagt: Reykjavík. Þyes Forligelles Commission
d. 18. Mai 1858 U. Tinsen.

Lagt fram: Gullbringu- og Höfðarsýslu
Extrarjetts 15. juni 1858 Pellested
of.

þess þer að geta, að þó sote þessi sje
 þafin og byrjuð á donatka þingun, þá
 komu mí málparlarnir sjer samman
 um, að sákin yrði hjer fyrir rjettinum
 flutt á íslensku máli, og kvæðt, full-
 snektugur hanna innalefnuð eirs fyr-
 ir þvi viturkenna hin framloýtt
 stjöl, þó þau sjer samman á donatka,
 þarþá beiddi hann um mánsatár-
 þess, til 13. júlí næstkomandi, til
 að svara þvi framkomma í sákinni,
 og ef til vildi til að leita þingdrottni
 um landamarki jarðarinnar Kleppu.
 Steingr Stefmannsson fullsnektugur
 svaraði á þvi leit, að þar sð til þess
 að ekki væri framkommi minn þara
 um landamarki á landi, og ekki
 leitað um sáttir þvi utlétandi, þá
 mótmælti hann, að hinum stefnda
 yrði veittur þestur til þess að leita
 vðri þar um, en að vðru leyti þeft
 þann eðkerb móti mánsatárþesti
 og var þat að samkomu lagi gjörb, og
 af rjettinum samþykkt. Hin fram-
 loýtt stjöl beiddi innalefnuð sjer la-
 w, þvat einnig var gjörb. - Rjett-
 inum sagb sletit

P. Melsted H. E. Johnson J. Guðmundsson
 est.
 vðri Th. Þjarnason S. Jónsson.

Á 1858, þ. 13. júlí var Kullbringu og
 sýðasýslu Extrarjettur settur í Reykja-
 vík og haldinn af hinum ernstiverasta
 domara og skrifara, P. Melsted í vitur-
 vðri vottanna S. Arnasonar og J. Arn-
 sonar, — þvar þá — var þer

vitneskið

Lofnis

Haupmanni H. Th. A. Thomsen
gegn

Sameigendum jarðarinnar Slepps

metti þá fyrir rjettissum fullmettingur
hinnar innsteftuð, exam. juris Jóns Eledmunds
son, og skilast aptur stjólum þeim, sem
honnun voru ljúð þjer í rjettissum þ. 15.
f. m. A - S incl. og lagts fram Ex-
ceptionsdregal, dagsett í dag, merkt Lib
N. lív hljóðandi:

Lib N.

Exception

í málinu: Haupmanni H. Th. Aug. Thomsen
í Reykjavíki
gegn

Sameigendum jarðanna Laugar-
ness og Slepps í Gullbringusýslu

Epli þat, at eigendurnir at jörðunum Laugar-
ness og Sleppi höfðu í blaðinu "Þjóðalfr" 27.
mars þ. a. auglýst, at engum smelli fara
í beittjóru fyrir þurra jarða löndum
þá Súlutjarnar lott og um at merkilata
sta nota þar beittutöku, nema leyfis
þeirra væri leitast, þá kom seljandi þess-
a máls, Haupmanni Aug. Thomsen met
auglýsingu í næsta blaði, 10. apr. s. a.,
og þó þar fram, at ef merkilatakur væri
sanna sem Murtutökur, er rynnur úþ
fyrir umnan Sleppjütanga, þá atti hann
samtökum þessumlegu afsalsbrjefs 11.
des. 1853 atta met í Ellidánum, og úþ
fyrir árninnit úþ í tjórum á milli þar
brejarhöfða og Gellgjütanga, og þar kvæðs
hann þafa fulla heimild til at banna
og þjer met banna (met þjerri auglýs-
ingu) banna "beittutöku (sic) á þessum

svæti. Spegar nú umbyðandi minir, eigendur
 ur hjerta jarða, þar með höfðu farið því
 fram, með annari auglýsingu í næsta
 blaði á eftir, að hvortí ætti seltjandi nje
 átrir með að leyfa etu banna beitu tókun
 nje átrir "landsnykjar", þar er aldrei hafu
 verið fráskildar í Raupumum - fyrir
 landsi sinnu jarða, og þóu síðan og þann
 þygladu njetti sínum, með því að leyfa
 ínumum beitu tókun etu að fara í beiti-
 tjóru fyrir Laugarnes- og Skeppslandsi
 innan Skerfildar, þá hóf seltjandi sinn,
 Raupamaður August Thomsson mála þetta
 gegn eigendum, fyrst með lagabanni
 ("forboði") 12. maí þ. á. gegn því, að þeir
 þentu þjer skjálfr í syð etu leyftu öðrum
 að fara þjer í syð beitu tókunna á hinu
 þyrgrvinda svæti milli Arbojarkofsta og
 Gjelgjutungu, á hverju lauveitir í Ellida
 ánum er heimilur föður seltjanda
 með afsaltrjefinu 11. des 1853, og voru
 og þannframt að verkja atkygli að því, að
 þetta stýjal, um og afskrift þess (litir E.)
 sýnir, mitalar lauveitarrjettum, sem
 þar er seldur, víð svæti milli Arbojar-
 kofsta og Gjelgu- etu Gjelgjutungu

Eins og nú umbyðandi minir
 höfðu aldrei á neinum hátt eiseles etu
 leitast víð að skerta lauveitar-
 njett þann, er hit skomunglegu af-
 saltrjef heimitar föður seltjanda,
 og þann er nú orðinn eigandi að,
 hvortí í Ellida ánum skjálfrum nje
 á hjerta því svæti á þó fyrir þann

an þær, sem hið Romunglega afsals-
 brjef greinir: "melli Arbejarköfða og
 Gjelgju- eta Geldingutanga, svo hafa
 þeir og aldrei smíðað beittu beittu
 sum vit þessi öræfni, sem bats þeim
 og mjör er í Rómunglu um, hver að þje
 og hvar þau þje eta fimmab, eta
 þeirra "Identiteb", heldur hafa þeir
 smíðað beittu beittu, er þeir hafa
 framboðið og auglýðið, enungis vit
 land jarðanna Laugarness og Stlepps
 eta eins og í auglýsingunni segir: "þje-
 in jarðanna Laugarnes og Stlepps
 landi inn að Mertiðlað". Setjandinn
 hefar að vísu sagt í auglýsingunni 4.
 apr. þ. a. (þjeðolfur 10. apr. þ. a.), að
 þje svo, að Mertiðlaðir þje sama og
Mertiðlaðir "þje" fimm hann þje
 sem eiganda að (lað)veitinni í
 Ellidáanum o. s. þje. hið Rómungla til
 að hanna beittu beittu á þessu svæði,
 sem hið Romunglega afsalsbrjef
 miðar laðveitina vit (melli Ar-
 bejarköfða- og Gjelgju eta Geldinga-
 tanga,) en og verð að þje þje þje þje
 eta njett vel að gata þje, að hið
 Romunglega afsalsbrjef miðar hvort
 laðveitina þje annan njett, sem þje
 með getur verið í sambandi við
 Mertiðlað eta Mertiðlað, og að þje

hefur alls eigi sammat, að þessi Murta-
 letkur hans sje sami letkurinn sem
 Mertei letkur hinna Stefnu, er grein-
 in eignarjörð þessu Stleppinn frá
 jörðunum, er liggja þar fyrir sum-
 um; - seltjandi hefur alls eigi upp-
 leyst, og því sítur sammat, að Ar-
 bejarkvítt og Gjelgu - eta Geldinga-
 tangi, sem. Hauptbrjefit súpna, sje
 innan landamertja Stlepps, eta að
 þetta svæð, sem Ronungsafsalsbrjef-
 it miðar laaveit-rjethum við, en
 vel að mertja alls eigi num beiti-
 betgurjett, - sje innan þessu um-
 mertja; " fyrir landi jartanna
 Laugarness og Stlepps, er eigandurn-
 in einungis og eingöngu hafu mið-
 að við beiti betgurjett sinn, og fram-
 bót þann eftum hi afnotu. Sje
 sjeortir því gjörsamlega af herði
 seltjanda sönnun fyrir, að hann
 haf þaft notera áttellu, aute heldur
 áskets, fyrir því lögbarni, er hann
 hefur látt dýrja yfir umbjóðendu
 minna, og sem hann nú seltu og
 fylgir þann til dómstaðfestingar,
 þat sjeortir gjörsamlega sönnun
 fyrir því, sem þetta lögbarn eta
 forbot seltjanda verður þessu eipa-
 liter að standa eta falla með, nft
 að umbjóðendu minni, með því

að nota og leyfa beittuþekju fyrir hinna
 jarða landi, hafi þar með notað og leyft
 beittuþekju á því svæði, sem seltjandi
 sjálfur eta vörum þje þjáleb að hug-
 nýttar, aprata og brúka með betra og rit-
 ara rjetti en sjálfir jarðeigendurnir
 hafa, hvort heldur er til veit, beitu-
 þekju eta annars, - því seltjandi hef-
 ur hafið loflausn geyir beittuþekju af
 hendi umbyótenda minna fyrir
 landi jarðeigna, sem þess tilheyrir
 ómótmalanlega, um og þann þess
 sjálfur viderkenns þje og síðar, um
 þess þann á þess lofnum hafi fram-
 komið með minnsta mæfil af söm-
 um fyrir skertum eignarrjetti eig-
 endanna eta betra rjetti sínum til
 veit: beittuþekju eta annars fyrir landi
 þess jarða (Langarness og Skepps),
 sem þje rati um, og eigendurnir hafa
 einungis bundið beittuþekjuna við, þje
 seltjandi þess eðer sammat svo milt-
 it sem að einnemin Arbojarhöfði
 og Gylju eta Geldingabangi þje
 uman landansertja jarðanna Lang-
 arness og Skepps, rje halda að þann
 eigi meum veit eta landsnyttja-
 rjett fyrir norðan Alkila, sem
 er hið sýttu takmælt, er umbyót-
 endur minir hafa bundið við beitu-
 þekjurjett þess. Eg verð að álita þessa

rjettarfrars aðferð svo gagnstættu öllu
 vanalegu og rjettu formi, þráð og
 gildandi lögunum - in specie tiltekt 31.
 mars 1719, því eptir því, sem saktjandi
 hefur sjálfur tekið mál þetta frá
 upphafi, og höfðað það, þú er orðalíkt
 landafræðingur, því þjer er og verður
 spursmálit sem það: eru einhverjum
 örnefnum Arlajarhöfts og Gjelgju eta
 Geldingutangi, sem saktjandi smitun
 rjett sínn vit, eru þau innan landa-
 merkja Laugarness og Skepps, sem
 eigendur þessara jarða smita vit hefur
 saktjandinn, en saktjandi mið þannar
 þenn að bríta fullu og föstun lögbanni.
 // og veita þverlega að svo spei, - og verð
 segi og, að álita aðferð saktjandinn svo
 þarstættu öllu vanalegu og rjettu lagi,
 að eg skil eptir, að svokleikum dóm-
 stóli sje þess, eta að þann megi
 dema um realitet málsins eta sjálfs
 þræufni þess, sem allt segi er con-
 staterað að svokleikum sje í raun og veru,
 fyrst að saktjandi hefur eptir gjörð
 sötu sína og saktjandinn letur úr gæti,
 en þann hefur mið gjörð. því verð
 ur sí min autmjútt.

Þessir fram-rjettarfrars
 að lögbannið 32 mál þ. a.
 gegn sameigendum Laugar-
 ness og Skeppjanta verð

þelli er gildi, og máli þessu
frávikur, en sækjandi dæmdu
til að greiða þeim 100 rdl skatta
betur út af þessu ólöglega for-
-bóti eða lögþámi, og í máls-
kostnað 15 rdl.

Legg og svo málið í dóm, en ástíð mig
bæði rétt til þessari dóttur og svara
út af þessari minni exception, og
eins að fá þess til að flytja vör-
um realitets málsins, ef þú hefur
að réttur skyldi mót vör ekki geta
tekið þessa rétturkröfu mína til
greina.

Reykjavík 13. júlí 1858

með virðingarf. Guðmundson

Til aukahjeraskrifningar
átt Reykjavík

Framlagt fyrir Guðbringu- og Nýs-
sýslu aukahjeraskrifningu 13. júlí 1858

P. Mælded
est.

Fullmettingur sækjanda, cand. juris H. E.
Johnson beiðdi um 8 daga þess, og skjólin
þess þess, til að svara þeim framkomnu
exception, hvat mótparturinn og rétturinn
samþykkti. Féllur þá sökun aftur í rétt
fréttind. 20. j. m. á sama stund og á sömu
stundu. Skjólin afhent og rétturinn elít.

P. Mælded H. E. Johnson f. Guðmundson
est.

vottar A. Arnason f. Arnason.

Ás 1858 þ. 20. júlí var Gullbringu og Nýbú-
arsýsla aukarjettur settur og haldurinn í
Reykjavíki af hinum konstitueratuðum demara
og skrifara P. Múlbekki i viderrið vott-
anna C. Steenbergis og A. Arnasonar,
hvar þá var fyrirseturinn

Leitin Staupm. H. Th. A. Thomsen
gegn

Landsigendurinn jarðanna Steppur

Leitjandans fullmettingur, Cand. H. E. Jóhann-
son anatti, og stóratís aðrir stjórnmenn þeirri,
sem honum heftu verið hjótt síðasta
rjetturhald, hvar hjá hann beiðdi um
þvíkna freb, til uttraleitölu og um-
ars máttu til egyptýsingar, af því
mótsparturum hafi gengit inn á málsins
realiteb, og hann þessvegna ekki geti
kannast við, at hjer sje um formali-
kets spursmál at gjöra. Fullmettingur
hinna vinnstjórn. exam juris Jóns Guð-
mundsson var mættur og mótstalti þek-
an þesti af þessari ástæðu, þar at hann
altri ekki, at frá sínum sítu heftu verið
procedrat um sakarinnar realiteb. —
Leitjandans fullmettingur lagts þess
líkunarframmhald af D. D., hvar til hann
skrifastotar, þetta stjól er merkt Lib L
söohljótandi:

Lib L.

Líkunarframmhald

i máttu: Staupm. H. Th. August Thomsen
i Reykjavíki gegn

Landsigendurinn jarðanna Laugar-
ness og Steppur i Gullbringusýslu

Hann heitrat verjandi verjandanna eða um-
 loftmatur hinna sattu í þessu máli lagt
 við seinasta stjettarhald í málinu fram
 skjal, sem hann kallar *Exceptions*. Þetta
 nafn er mi svo umfangsmikið, að ekki er
 hægt af því að vita, hvað verjandinn
 ekkar þjer, en verð er, að matar er svo að
 skalla engu nær, þó matar lesi stjaldit
 sjálft. Hann heitrat verjandi sniðs þar
 fram og aftur, veltir fyrir þjer málavæðum
 og sakarabritum, og gengur inn á atvika
 málsins (*Realiteten*). Hann jatar fyrst
 og þennat, að umbjóðandi minn eigi
 alla lausviti í *Ellidárum* sjálfum (um
 þetta þurfti mi ekki minna játringu frá
 sameigendum *Laugarnes* og *Stlepps*); hann
 jatar umþennur, að umbjóðandi minn
 eigi alla lausviti á þjer svæði á þjó fyr-
 ir framan *Ellidárum*, sem liggur milli
Arbejarköftu og *Gleypu* v. *Geldingatungu*,
 mi er hann alsvu jätandi *Rómans*
 fram á þjó. Eftir þetta hefur hann seg
 mi upp og segir, að eigendur *Laugarnes*
 og *Stlepps* hafi einungis leyft beittitöku
 fyrir sinna jarta landi, sem mi inn
 að *Merkilatu*, að umbjóðandi minn
 hafi lagt lögbann gegn beittitöku, sem
 sameigendum ömbatalanlega til-
heyri (hvar er sönnun fyrir því?)

og kem umbyðandi minum fyrir og ákvarðan
 hafi viðurkennis! (sic) (hvar og hvern
 hefur hann gjört það?); að umbyðandi
 minn, ef nokkur mynd ætli að vera á,
 hvernig forboð hans veri haldit til
 laga, heft átt að sama, að þessir stad-
 ir, sem forboðit er tennast á við;
 Gylgju v. Eldingatangi og Arbajar-
 höftu liggja innan Laugarness og Stæpps
 landareigna, eða fyrir svörtum Merki-
 lese! þá meitar hann að eita mitt
 um þessi örnefni, eða þessir þau,
 (næf Arbajarhöftu og Gylgju eða Eld-
 ingatanga), er meitar samt stöð og
 stöðug, að þau sje í Laugarness og
 Stæpps landareign (þessa sem að-
 talda verður hann mi vel að minn-
 ast, ef hit kemur). Læsingur kemur
 hann til þeirrar niðurstöðu, að hi að-
 ferð mín, að byrja málið, eða yungu
 með það í dómi, að þess stund að
 leggja fram afstöðungrdrátt (Eskri-
 lions Raarb) yfir það sveti, sem for-
 boðit hljótar um, sje svoddum rjettar-
 afglöf, að það sje gagnstætt allu varna-
 legu og rjetlu forni, þraki og gildandi
 lögu, in specie hleð 31. marts 1719,
 þar málið sje landafræðumál o. s.
 fr.; hann heintar þar, að forboðit
 verð fellt in gildi, málinu frárisað,
 og umbyðandi minn dæmdu hit, að

greidda stórar betur. Eftir að verjandenns
svona hefur smítt upp og niður á mál-
inu í Realibelen, lendir hann í því, að
afstöðuuppdráttinn varði, því þje mál-
skilværingurinn rangur, og málið eigi því
að ónýttah; hann lendir því eftir all-
saman í - exceptio foris!

Ég skal nú frata hinn beitrusta
verjanda á því, að tilskil M. júlí 1800
§ 20, heit eftir berum orðum og allri
meiningu greinavissar segir einungis,
að Situationskort skuli samkvæmt
tilskil 24. mars 1719 upptaka í þeim
málum, sem eftir N. L. 1 B. Skap út-
keimti Skotunargjöld á sjálfum þrá-
stánum, í því skyni að landsyf-
rjetturinn (vitar meir) geti dæmt í stik-
um málum (sem tilskil Kallar Marke-
gangs og Resigtelsesforretning s: áreit
og Skotunargjöld), en hvorki hefur til-
skil þessur beitt, að taka skuli uppdrátt
í hverju máli um land eta veit, og
því séður að byrja skuli málið, þó
landafrotumál þje, með því, eta yfir-
höfund meir það skuli gjöra. Það getur
því engum hiltvitamanni dottið í hug,
að byrja málið með því, meðan matar
ekkerh veit, hverning málparturinn
letur í málið, og því séður, ef lit-
leg er, að málareksurinn einmitt
letur til þess, að rjetturinn veit að

halda stöðumargjörft á, eta fara umr staut
 þann, sem málit er um. Lögjafur all-
 að einungis til, að afstöðuupprættur
 um komi þannig fram vit undir-
 rjettum, að hann sem önnur gógn
 málsins verð notatur, þegar málit
 kemur fyrir ætra dóm, og þat getur yfi-
 hófuð verit mitalt efi um, hvort notk
 urð fyrir Ísland gildandi lagabod
 gferi þat að skyldu, að þannleýga
 Situationskort þannig, að þat verð
 brúkað vit málafærsluna fyrir undir-
 rjettinum, því í þessu íslenntu lög-
 gjöf er þetta einungis brúð í tiltek
 11 Juli 1800 § 20 um landeyfirrjettum,
 og því einungis fyrir hann. Að öðru
 leyfi gildir tiltek 31. Martis 1719 epti þjer
 á landi.

Nú skal eg, þennur af virðingun
 fyrir þessum heidraða rjetti, en af því
 eg álit: exception verjandans á notkun-
 um ríttum byggja, eta eitthil fyrir, að
 þann heidrað rjettur fallist á þannar
 stuttlega sjóna gang máls þessa og
 tiltek rítt að því, að þat epti ein-
 ungis heft verit tilgangslaus, held-
 ur þannleýga þess skulegt og gagnstett
 allí málsins, að leggja fram afstöðu-
 upprætt strax í byrjun þess.

Þann dag og forboðit var gjörð
 að kveldi, þaft um þjóðandi þess ord
 í þess vísari, að sameigendur þess.

ness og Skepps höftu gefid notkennum meins
 um leysi til beitubetjnu, for hann for
 um i Ellidaámmunni, og hann for notkenn
 meim i beitubeti, á svæðinu milli Selg-
 putanga og Arbojarhöftu, sem kváðust
 hafa leysi Laugarnes og Skepps eigend-
 anna fyrir beitubetjnu þar. Af þessu
 ríft hann, at sameigendur Laugarnes
 og Skepps mundu helja þer betu og
 keratlingubetjnu á þessu svæði, sem
 hann áleit og álitur, at hann umm egi
 alla veiti á, og þá at eigi mundi
 duga annar, en þrinda þessum eigend-
 af þer, með málsvörð, en til þess, með
 at annars, at afstjóra þer þjóris, sem
 laðveitunni i Ellidaámmun, sem þá
 for i hönd, veri búð af þer, at sam-
 eigendurnir þannig i sumar, meðan
 á málum áttis, leyftu almennu
 at taka betu á þessu svæði, sem um-
 mitt er minni Ellidaámmu, neydd-
 idt hann til at leggja á forbot gegn
 þer. þegar nú þegar setti gátu á kom-
 ið, þegar umþjóvandi minns máls,
 og felur mig fleðning þess á hend-
 ur.

Málið er þer, eftir þer, sem nú er
 greint, þá hans hálfu ekkeri landa-
 þrotumál; hann leggur einungis for-
 bot gegn þer, at þer meim, sem þer-
 ar höftu sýnt þig i þer, at veita

honum ágangi, gjöri það framme; hann
 hlýgurinn með allkennidum örnefnum við
 svæði, sem hann eigi alla veiti á, og þann-
 ar þeim að brúka þar eða láta brúka
 nokkra veiti, hver land eigi þar fyrir
 ofan, latu hann að svo stömmu ósagt.
 Málut er því eðlilegt landafræðingur.
 Eftir öllum heimilegum ástæðum mátti eg
 biðast við, að verjendurinn leiddu þann
 rjett, sem þeir þottust hafu á þessum
 svæði, frá því að þeir ettu land fyrir
 ofan, og gat því og varð að biðast við,
 að þeir strax í fyrstu umferð máls-
 ins, annaðhvort, stæmu fram með máli
 dagu fyrir eigin sinni, eða önnur stjól
 og stjólþingi, sem þeir byggðu á hitkall
 sitt til þessara rjettinda (því eg gat
 eðlilegt þeim, að veita öðrum ágang
 svoða út í Mánum án minnsta atilla)
 en eg gat eðlilegt biðast við, að samning-
 urinn og umbróttmáður þeirra ann-
 aðhvort veri svo gjörsumlega ákunn-
 uger því, sem líti að og viðkenni
 þeim rjettindum, sem þeir þottust
 hafu, að þeir eðlilegt þekktu örnefni,
 sem að minnsta hlösti það, sem er
 af þessari yfirstandandi öld, allþaf
 þafa verið viðhöf, og allkunn þafa
 verið öllum þeim, sem notkun þekktu
 -u til, eins og hjá má af því und-
 ir lítta D framlagða bejarfogeta
 placati frá 1804, ellyar að þeir

veru svo fátæknir og barnalegir, að lathast ekki þekkja þau. En skriflega er, að af þessari aðferð verjandans sjest, að það er því líklegt, sem sam- eigendurnir ekkert vita, hvar eta hvor þeir eigna sjer tilkall og rjettsindi, heldur úb í bláim hafi myndast mekti og ómeðri, sem þeir ekkert vita, hvar eru. Annar veifit lahur verjandinn, um og honum sje mjög skummug um þetta allt saman, að minnsta kosti þver- meitar hann, að Gylju - v. Gelding- tangi (eta 'Arbejarkvæði') sje umm- landamertja Langarness og Skepps, og þessi meitur hans verður nú epti leit- is að vera bindandi fyrir hann og meðsigndarmenn og umbjóðendur hans í þessu máli, og umbjóðendur minn og eg skulum ekki helja á okk- ur eit hestuplitta að sijná honum, hvar Gylju eta Geldingatanggi eru.

Eg hef nú sijná, að það ekki getur verið min lagaskylda fyrir mig, og síst strax í byrjun málsins, að legg- ja fram afstrífunnsdrátt (Situations- kort), og að eg heldur ekki epti epli og á'ligðummalagi málsins hef þaft meina semilega ástætu til þess.

Eg mótumali því samkvæmt að- urgrunda, að líi Exceptio formæ, sem verjandinn hefur gjört, sje á' svok-

um sökum byggð, og mótumel þvi, at
 henni eigi notkum gæmmur gefum, og
 krefst at mjer verð veittur þriggja vikur
 -a þrestur, til at fara vtrni um, at
 menn i þessa leyfi hafi tekið betu á
 selðinu milli Selju- og Geldingabarna
 og Arbajarhöfða, og gjöra ummál, sem
 gagnslegt kann at þyngja málum til
 upplýsingar.

En skyldi nú henn heitrat rjett-
 ur, mót von menni, álitu, at sama eigi
 mótumeli verjandans til greina, þá
 mótumeli og þó mót öllu, at hennurs
 söttu verð dæmdar notkum skada-
 betur, vinn og verjandans hefur furð
 þann á, þvi hann hefur ekki i
 minasta málta gjört það líklegt,
 og þvi síður sammál, at henn söttu
 hafi tekið notkum skada vid for-
 bodit, en það yrt hann þó at gjöra,
 til at geta heimt skadalatur, og
 mótumeli þvi aptur þessum skatu
 bótum; en álitu henn heitrat rjett-
 ur þvätt fyrir það, at það eigi vid,
 at dæma slíkar skadalatur, verð og
 sökum hennar óhöflegu kröfu verjand-
 ans, at krefast at það verð lagt
 i gjört óvit hallra manna at málta,
 hvort henn söttu hafi vtið fyrir
 notkum skada, og ef svo reynist, at
 ákveða bótum.

Líttu mótumali og því til vara, að þeirri
 settu vestráðgjafi mótumali málskostna-
 áttur, því verjandinn hefur einskis
 ástund fyrir málinu í heilan mánuð,
 til að gjöra einu ástundlausu exceptio
 formid, sem hann eins vel hefti gebur
 gjört áttá við fyrsta rjettarhald
 í málinu, þegar hann var búinn að
 sjá, hvar fram var lagt, því exceptio
 hans var svo gafi ljettveg, fjórhæðis-
 leg og ástundlaus, hve nær sem þinn
 Rom, en hefti þú gjört munni þífi.
 Eftir öllu áttugreindu verður minn átt-
 rjettur

Áttarjettar Þraffa:

Að þeirri af verjandannum gjörta
 exceptio formid vestráðgjafinn
 gannur gefinn, en að rjett vestráð-
 mí verður þriggja vestráðgjafur,
 til að fara vestráðgjafinn áttugreindu
 áttá, og gjöra áttá, sem gjöra
 þessir þraffa málinu til upplýs-
 ingar. —

Til vara:

verð og að þessu, að þú að líti
 af verjandannum gjörta exceptio
 formid vestráðgjafinn til greina þess,
 vestráðgjafinn þífi ekki dæm-
 ar reinar skakabatur, eta að munni
 ta kosti að þess vestráðgjafinn
 eftir máti óvilhalla munni,
 en að málskostnaður, ef svo fer,
 vestráðgjafinn.

Þannig mótumali með verjandannum og máli

dyrlegu smilygt og fyrirvara

Reykjavíki 20 júlí 1858

veitingarþykkt

H. E. Johannsson

Til Auðakjöratsrættar Kullbringuæðsleis í
Reykjavíki

Lagt fram í Kullbringu og Höðarsýslu
Eftirgjettu 20 júlí 1858 P. Ellefsen
(est)

Þessi þingfundi fulltrúgættur heitir bótt, að hann átti
að valla þessum að eiga arðum að þessum að þessum
þessum í þessum þessum mátt þessi veitingarþykkt að inn
þessum vörðum veitingarþykktur Langaernes og
Klepps, mið þessi þessum eigendum aldrei leyft
að birta þessum þessum þessum þessum þessum þessum
landi, og hann notandi þessum þessum að þessum
þessum notandi þessum þessum þessum þessum þessum
að þessum þessum veitingarþykktur vörðum þessum
þessum og þessum þessum, þessum þessum þessum þessum
Langaernes og Klepps landi inn að þessum
vörðum. Og þessum þessum þessum þessum þessum þessum
lagabann gegn þessum á landsrytjum þessum
þessum þessum þessum, án þess þessum þessum
þessum þessum, þessum þessum þessum þessum þessum
þessum lagabann til dómis, að þessum þessum þessum
þessum þessum þessum þessum þessum þessum
þessum þessum þessum, átt þessum þessum þessum
þessum, þessum þessum þessum þessum þessum þessum
þessum, að þessum þessum þessum þessum þessum, þessum
þessum þessum þessum þessum þessum þessum 13^h
þessum þessum þessum þessum þessum þessum 1858

Juli p. a. Míráð áttíndri skadabotunnar, sem þar er
 þarfið, en sem mótgusthúsin mótmolli, þá liggja
 í ásjónum þínum, að þar sem lagabandal af 12. Maí p. a.
 sem hici átti að framfleygi, aðtæði eigendurinn upp frá
 þeim línu og þar líti lét hann vertur þelli úr gyltri, þá
 at brúta og leyfa beita tekju fyrir sínu landi - þar áðin
 vinnu hafa þeir aldrei leyft, en brútal beita tekjunnar -
 þá þi þeim þar með mót, mótull flaki búinn, einum
 um sama leyfi líma sem firti afli þessir verid þó
 góðr þingari að, þenda hafa flitrac skadabotun
 verit ráðgjerdar þarax í uppþæfi bogbannsinis,
 með þvi ábyrgðarfe' en forþjótandi þá þegar
 lagt fram. At áðin leyfi yðri þarin að mót-
 mola, einu og fljótt frá 13. Juli með fer' ber-
 að þann í nokkurn mæta þefti líti þessa
 procedent um Realitet málsins, og þarinn
 áttílotad þi frá að þi þetta þórnþróunul
 affjót, með retharinn úþkendi.

Umboðmadr stýjanda beitti bólat, að þann
 mótmolli gíofþanf. að þetta átti þei vid, úr þvi
 verþandi bóti uppáfloti og kreftul, að þetta voru
 áttílit einnax Formalitets Procedure, þvi alþ
 þat þann þann þefti láttit bóla voru einungis
 vid komandi aðal þarar áttíðinn, en Realiteten,
 þó vildi þann geta þess, að þei voru áttíð þvís-
 mal um eignarvát yfir þameignunni Lauzra-
 neri og Kleppis, og þó þandi þefti aldrei, þvoti reitad
 þvi en játtad, þvot þvi vidvildi. Þ Verþandi þei
 ungi þafi leyft beita tekju fyrir sínu landi, þá
 þafi þei eðri þannar, þvot langh en þvot land
 þeirra liggja, og þvi þidur að þat liggja inn fyrir.

Gelgjubunga. Það sé því ófarnad af þeim að följandi hafi forbóðit þeim að brúka beitaþerju fyrir þeirra land, en hann telji þer alla vestr í því í forbóðinu um getna svæði, hver sem land eigi. Svart skatubátum vidvíki, þá flóth af því, sem þegar er greint, að þeir hafi heldur ekki sammat, að rjetli þeirra í nokkurn mæta geti verið hallat vit forbóðit, af því, eins og áður er sagt, það sé ósammat, að landareign þeirra mái að því svæði, og það vestr engin sömnum fyrir skatubátum dregin frá því, þá föyctum hafi heimbat, og látið hafi verið af hundi ábyrgtar þje fyrir afleitningum forbóðins, því það sé reykt, sem eðit sé fylgt, án hllits til mæta svæða, og þess utan sé ekki mögulegt, að forbóðit hefti getat meinar þeim beitaþerjuna, nema á litlu svæði, og skatunum því ekki getat munnit mitalum botum, sem hann að öðru leyti gör samlega málumali. Að öðru leyti skýrskoti hann til þess framlagða varnar skjals, og leggi málið undir úrskurð rjettarans. —

Fullmentugur hinna umstefndu beiddi bókat, að sekjandinn mattu fyrir þer kalla þenna "Procedur," "Formalitet" eða "Realitet," nafnit gjóts munnit til, og í því hlliti hjeldi hann þer til rjettarstöfnum af 13. júlí þ. a. Sekjandi hefti hafit þetta löglann, sem gengi út á, að umstefndu ekki mattu brúka beitaþerju fyrir sínu landi, hann

yrðit altsou at samna at forbotit veri
 a rikum byggð, eta met ötrum ortum,
 at hann heft notkunn landsnygja eta
 veidinjett fyrir Laugarnes og Stlepps landi;
 þetta veri sammat af hömum, og þú yrðit
 met sömmumum fyrir þessum rjetti for-
 bot hans at standa eta falla. —

Serjandi bat bókat, at hann yrðit
 ummy at mötumala þessu, sem og svo
 ritkenni Realitetur, sem etki veri verit
 at provedera, en annars atlat hann
 at geta þess, at hann heft beidit um
 þess, til at fara ritni um, og atlat
 þer at fara ritni um þat, at verjend-
 ummi heftu leyft mömmum beitungu
 a þvi svets, sem forbotit hlöðats um,
 og sem hann taldi þer alla veit, beitu
 italda, en þat hvorki veri hann at
 samna, og hann atlat þer heldur aldrei
 at samna, at verjendurni etki notk-
 unð land þar at, þvi þat veri þerra
 at samna og syna, met svata rjetti
 þeir heftu leyft beitunguna a optgruin du
 svets. —

Innstefndi bat bókat, at þat gleddi
 sig mikit, at Serjandi mi jalaut, at þu
 vantast hlövertan til i at samna, at
 forbotit veri a rikum byggð. Þessa
 sömmun heft hann att at koma met
 in lunnine processus, þessi til þess
 veri þegar mötumals, ens og verjandi

ni mötumalti áttunn þesti til þess
 tíðanar, fyr en útgjört veri met ið
 skurð rjettarinn, hvort hrossid ygrt
 rjettarbröfu verjanda af 13. júlí þ. a.

Seljandi þat bókat, at hann möt-
 melti þvi af verjandannum bókatu,
 einnsum þvat sömmunina suerti, þvi
 eins og hann (seljandinn) hefti sigt
 fram á i umleggi sínu, hefti engin
 ásteta verit at fara vtri um þetta,
 þyr en hann vði, hvessig verjandur
 þetju i málið, og hvort þeir jätur eta
 meituti, at þeir hefti leyft beittetju
 á þvi óþgreinda sveti, þat veri þvi
 engin forðum af hans hálfu, og hann
 ygrt þvi, at þessat þesturinn, en mátt
 iðlega eptir at rjettarinn iðskurður
 hefti fallit um þat, sem þatarnir ni
 hefti lant til hans iðskurður nft þá
 þannomun exceptio formid.

Þannig umgjetu látið málsþat-
 arnir þessa formgresthon til rjett-
 arinn iðskurður, sem met allra
 samþykki verur felldur laugar-
 daginn þann 24. þ. m. á sama stad
 og þinnu. - Þettinnu sagt stitit.

P. Melsted H. E. Johnson Jon Ludmundsson
 (cs) C. P. Skenberg A. Arnason

Á 1858, þann 24. júlí var Gullbringa
 og Njósarsýsla austrikerats rjettur seti.

ur og haldum i' Reykjavíki af hess-
um constituteda dómara og skrifara
Exam. juris P. Ellested i vitunvið
undirskriftu votta, hvar þá var
þekkt fyrir sökum kaupmanni A. Thomsen

Eigendum ^{gegnis} Stepps og Laugarnes

og var þá af rjettinum kvæðim upp svo-
látandi

Úrskurður:

Fyrir hönd hinna innsetfunda
Laugarnes og Stepps eigenda hefur
málferðumatur þeirra þjór fyrir
rjettinum komið fram smá þá
rjettarbröfu, at sökummi yfir mi þeg-
ar frávísað, og eptir þessari svör og
andvör hafa báðir málpartar vót-
ið ásatthi um, og kerfist rjettarnes
úrskurðar um, hvor sökummi skuldi
at svo vöðum mál frávísa eða epti.
Eptir at rjettinum mi hefur kynnt
þjór málavesti verður, hvar þessa
þvuningu smerthi, alit hann á þessa
leik. Vörjandi sakarunnar byggir
bröfu sína um frávíðun sakar-
unnar á þeirri skóðun, at málið
þjé laundaprakumál, og fyrir þvi
heft setjandi strax við egyptið
sakarunnar, eptir undangungna
áreit og skóðun átt at leggja fram

afslöngunardrátt (Situationskort) í rítt-
 inum, en sækjandi veitar þó, að hið
 eiginlega ágreiningsefni sje landafreita,
 heldur sje hið venulega ágreiningsefni
 þenna í millum forboð þat, sem góð
 var af sækjanda hálfu gegn beittu tóku
 umi á vösu afmörktu svæði, nfr þó,
 en óhrakin eignarstjóð heimili hon-
 um einum. Eft umrætt yfir. Ad af-
 gjöra þenna meisingann einum kem-
 ur að svo stöddu máli ekki til úr-
 dæta, en þó nú svo stöð á, að hjer
 veri ágreiningur um landamarki
 milli málpartanna, þá verit þvorki
 rjettu þenna umstefnu vera misbod-
 uð, sje rjettu málmeferð vera raste-
 ad fyrir þat, þó áreit hafi umr ekki
 átt sjer stáð, og afslöngunardráttur
 ekki hafi strax í byrjun sakaranna
 verið lagður fram, þur landlöginn,
 rjett skilinn, hafa alls ekki bundit
 svo hendur manna, að þeir skyldu
 einmitt í eynhafi þverur sakar, þvar
 spurning undir ræstri málanna gæti
 orit um landamarki, vera skyldur
 til að gjöra áreit, og leggja fram landa-
 merkja eynardrætti. Löggjafur þefur
 þvert á móð ekkast til, að hlutastig-
 endur málanna þeftu þóar hendur
 í þessu tillit, og höguðu sjer eptir
 þat, hvatu stefnu málin þeftu í

meðferðum, og hverjar upplýsingar
meðum þá þattuð með þessum, hvað
engannvegum eitt verður fyrir þess
strax í upphafinu. -

Það er því mjettarum álit, að sök
þessi sé um í mjettu höfði fyrir
því, þá eðki hafi verið gjóð áreit
eða verið lagt fram Situationskort,
og því úrskurdast:

Strafa innstefta um þá vísun
sakarunnar þá mjettinum getur
eðki tekið til greina.

Málspartarnir voru báðir mættir, og það
innstefti fesi til bókar, að hann beiddi
um 8^u daga frest, til að svara ítarlegar
í sökumni, samkvæmt því, sem átti
13. þ. m. með sjer ber, og var þá frest-
ur veittur. Satjandi geymsir sjer
mjett til að fera við í sökumni, ef
hann sjer þess við þessa. Sökunin fellur
í mjett 31. þ. m. á sama stað og hinna,
Þetta stjólun afhent verjanda og
mjettinum sagt slíkt

P. Melsted H. E. Jónsson forr. Leodmendum

vetur C. P. Olsenberg forr. Angumundarson

Á 1858, þ. 31. júlí var sýðar og
Sullbringusýðlu auðmjettur setur og
haldum í Þeykjavíð af hinum

setta dómara og skrifara Pallested
í vitunum undirskriftra votta, þar
þá var fyrirtekinn

Loftur Kaupmanni A. Th. A. Thomsen
gegn

Lameigendum jarðanna Klepps

þingandinn, Exam. juris J. Gudmunds-
son matli, og skilad aftur skýðnum
Leb A. L. (uncl.), er honum höftu
vini get vit síasta rjettarhald, og
lagt þann vanna skjal, dags. ídag,
þarhit hann skýðskotad. Vanna-
skjalid, abekinnat Leb. M. og akerast
svoklýðandi

Leb. M.

Nönn

í málum: Kaupmanni August Thomsen
gegn

Lameigendum jarðanna Laugar-
ness og Klepps í Gullbringubýli

þó at hann heidrad rjettur ekki get fallur á
exceptio minna 13. juli p. a. at þvi legi
at máls þessu yrð þá víð at rjettinum
ni þegar, an þekari lövna er vanna
heldur en þá var framkomin, þá verð
og samb enn sem fyr þvin cupaliter
at berda málsvörn minna við þar sömu
ástadur, sem en hef framsett í hjetu
umleggji minna, 13. p. m., og byggja á
þeim þá at alrjettar þrófu, at höglamma
vi 13. mai p. a., er setjanda máls

þessu hafti fram, til þess að meira
 umbygðendum minnum að hagnýta
 þær beittubetjue fyrir summa jarða
 landi, þó meira eta annað en þetta
 hafa þeir aldrei farið fram á, hvorki
 að hagnýta sjálfir nje leyfa öðrum,
 meira eta annað en beittubetjue fyrir
 Laugarnes- og Skepps landi lá þó
 ekki fyrir til þröðnefnis, eta til þess
 að forbjóðu, og meira eta annað get-
 ur þó löglámmið 13. mál þ. a. ekki
 yfirgripit; - þar sem mið sakjandi
 og forbjóðandi hefur ekki þegar in
 líkinnu processuð sammat þat að
 minni, að umbygðendur minni, með
 þó að hagnýta og leyfa beittubetjue
 fyrir summa jarða landi, - beittubetjue,
 sem eru vanalegar landnýttar hverrar
 jarðar, er líggu að sjó - að þeir hafi
 þar með hallat njetta þann að minni
 eta farið til fyrir landannerti eign-
 arjarða summa Laugarnes og Skepps,
 en inn fyrir einhver þann landa-
 nerti eta önnur ummætti, ummætt
 þverra sakjandi eigi beiri landnýttar
 njett, heldur en þinni skespu, þó
 vintish njer autsett, að þetta löglámm
 þann þe markleysa ein, er hvorki
 eigi að ná nje geti mátt dómstadsfestun

með því þann þefur alls engar sönnur
 fær á það, að verjendurnir hafi hall-
 að njetts hars að minis með afrotum
 þeirrar heitubetju, fyrir eign sjálfrá
 þeirra, Laugarsses. og Steypralandi, er
 hann þefur þannat þeirra að brúsa,
 fullu löglanni. - Skvát áttarís þón
 þvát og skata, er forþvátandi þjermuð
 þefur þvát unslýðvendum minum,
 þvát stýrskotu og til stjals minis 13.
 þ. m., og þess, er og flutti til þvát
 innan njettarins 24. þ. m., og þar á
 byggji og um sem fyr þvát skatabatar-
 þvát, er og gjörts 13. þ. m. Að svo þvát
 innmaltu, og með stýrskotum að öðru
 leyti til stjals minis 13. þ. m., og þess,
 sem eptir njet er þvát 24. næst eptu,
 verður sí min áttarjukt áttarjettarþvát
 að (forboðit utu) löglanni Þegar
 þvátans í Reykjavísi, 13. maí þ. á.
 vnt. fellt úr gildi, og þvát stýrskotu
 þvátans af áttum skotum og þvát
 um skatjanda, er hann skýldat-
 ur til, að greiða þvát 100 rdl
 í skatabatur, og í málkostmat
 15 rdl.

En að því leyti að þann heitratu njettar
 skýldi mót voru epti gefa meðhald
 þvát áttarum, sem þvát min áttar
 njettarþvát áttar stýrskotu vnt, held-
 ur áttar þvát fullsannat og gefit, sem
 og þvát vnt að áttar með öllu áttar,

að þann ummerki, sem laðveidirettur
 seltjanda í Ellidánum er bundinn
 við að myndast. "Seltju - eta Seld-
 ingatangi" og "Arbejarkofu, þje ummari
 landamertja Langarnes - og Slettes
 janda, og að þess vegna geti orðið spurs-
 mál um, hvort ekki þinnir stefndu,
 með því að hagnýta og leyfa beitu-
 setju fyrir þjotra jarta landi um
 að syðtu landamertjunn Slettes, sem
 er Merkilestur, hafi þar með stefn-
 þann rétt, sem seltjanda er heimil-
 átur með afsaltsbrjefi Krossungu 11. des
 1853 hi "laðveit" í Ellidánum, alls
 frá Þórðafosi þjá Arbeid, og jib á mót
 við Seltju - eta Seldingatangna og
 Arbejarkofu, þá verð og mi fyrst og
 fremst að setja réttarinn ^{alþygli} að því, að
 seltjanda er með Krossungu kaupbrjef-
 um heimilur umungis laðveit á
 þjotr svæð, og skil og ekki, hvernig selti-
 jandi getur látið þjer þonna hi þegar,
 í nokkum þessara laðveit, sem þorum
 er heimilur (- þar er alls annað spurs-
 mál, hvort seltjandi átti með, að heim-
 ila laðveitina fyrir landi annara
 jarta, er hann var þinnur að setja
 öðrum átur hann seldi laðveitina
 1853, að þess að undarskiðja þann
 veidirett í kaupum, sem eftir lands-
 lögunum fylgir hverri jort, nema með

þerum ortum sje undan skolin, eta með lög-
 um áður frá komnum, —) at helga sjer
beitubetjies fyrir landi annara jarða, enda
 þitt svo reynslub, sem enn er óþannat, at
 lauveitirjetturum, sem afsalduer er, hlyti
 at vera fyrir þurrar jarðar landi at minn
 eta minna leyti; eg átt ekki, hverring
 saktjandi, i notum þessu lauveitirjettar
 fer at helga sjer beitubetjies, eta hverjar
 átrar landsnythjar, sem hi jörð á (in casu
 Skleppur) t. d. grasabetjies, sólvatbetjies, brasse-
beit, slanjar o. öf. Saktjandi degis, og er
 ódeigur at iþleggja, at með lauveitinni
 sje saktjandi hennilast öll möguleg veit,
 og sje þat þat þegarfogeta auglýsing
 in 1804 og uppboðskilmsálarinn 1828
 2 gr., er hann þefur þvorkþveggja fram-
 lagh; en fyrst veit og ekki til, at þe-
 jarfogetum i Reykjavísi eta uppboðs-
 ráðandiinn i Skulbringursýslu þafi
 nokkum sinni þaf löggaforvald til
 þess at sjea ný lög, þau er þannarkei
 ódul manna og eignis og rjettisdi,
 þau er þeim almenns fylgja eptir
 landslögnum, svo sem er um allan
 veitirjett fyrir hverrar jarðar landi
 á sje, og á hverrar jarðar löv á landi
 eptir, og i annan stat þefur mi kom-
 ungur þjálfur hennilast þóður sakt-
 janda og þorum at eins lauveitirjett

á hinu tilgreindu svæði, en engum anna-
 an veidriðjett, hveðrar tegundur sem verið
 þat verið t. d. fiskegrætur skilningur á
 þessu Romungskaupþreifi, er heimilur
 kaupanda at einu laðleitu sjett is at
 Erbejarhöfva, ef jarðvegundum at land-
 um fyrir umman Höfvaum, og inn at
 sjálfum at skjáþrumum, skyldi ekki
eiga þar sjálsa selveit eta hvalveit
 t. d. at stulla þar marvinn, ef bari
 at landi, eta at skjota þar alps eta
 orð i landsteinsumum, orðit laaveit
 fengi þá samþlega i heyrðu smerkingu.
 og víðari, en nokkrum sinnum hefur heyrð
 um alla víða veröld. En þar hit er om
 i þessu máli alls ekki at seta um nunn
Romar veit i vassalegum og lagulegum
skilningi, heldur um landanýttjar, um
 og samþekning orðum: leit, tekja sjálf
 sýmir, og þau synonyma, sem endur
 orð orðum "tekja" t. d. grasatekja, silva
 tekja, hjádratekja, dunnatekja o. fl., en allt
 þessi orð smertja afnað þurra lands-
 nýttja, sem sumþak spretta á hvímanni
 eta verða á annan hátt viðlotu við hana.
 Þessi nafna at vísu "Múslingefangel",
 en engum Íslendingur hefur sjett
hit at nefna "Kreklingaveit", þó þat
 var minningalaus málleypa; og get
 nokkum tekjanda sjálfum, don

og ólöglaustum manni, þó hann helds að
 hjer veri um "Fangels" eða "veit" að rættu,
 en munum heitratu snótpartur máttu vita
 það og skilja, þat þess Íslendingur og
 jursti; að hjer er ekki um neinu veit
 að rættu, heldur um "betju", landsnygja,
 og hann á eptir að sama, að Rorsungh-
 afsalsbrjefat 11. des - 53 kemmi umbyót-
 anda hans minnar landsnygjar á lands
 eða fyrir löndum annara manna jarða,
 minna sölubetju, beitubetju, dínubetju
 o. s. fr. milli Selgju-eða Gelding-
 tanga og Arbrjarhöftu. Hann segir, að
 þatir selgjandi hafi þarit að hugnyta og
 leyfa beitubetju á þjeto avati eptir 1853,
 og þetta mun satt vera; hann segir að
 þetta hafi verið dínubetju; eptir líka
 verið satt, en og eða þessur ósatt, og
 hafi verið með samstovmullagi milli
 hans og Klepps eiganda, en þó að ekki
 heft verið mitt samstovmullag verið,
 þvat sannar samb þessi 4 ára þess
 ildarlausu brúkur, mun þú hafa
 slypt þessum Kleppi landsnygjarjetti
 sínum um aldur og afi?

Selgjandi atlar að veitirjetthar og
 beitubetjurjetthar þe undanþilummi
 sölummi á Kleppi, þvi þessur kaup-
 brjef 17 sept 1817 selja þessum með
 engum rjetthindum til lands og vatna

Þetta er sattu, en þefur þá þóðun^{is} engis
 rjettendi; hvorki hit lands nje sjáar, og
 altsoo alls engis rjettendi, fyrst at hvorki
 er nefrst land etu sjór etu vatns? en eg
 get sagh minimum hviðrætu mótþarfi þat
 og sammat fyrir hönum, ef vill, at þu þuvel
 engi Rorsunysafsalsbrjef, nefrna rjettendi
 hit lands og vatns, heldur at eins "Þittu
 þeder og stertligheder, som denne þord
 fulgh haver, og folge þor med rette";
 þetta er stríugh þorm fyrir hinum
 Rorsunylegu afsalsbrjefum; engi rjett-
 endi at þvi vitbettes "hit lands og vatns"
 eru heimilduð mied öllu hinu margþreytta
 Skátholtsstólsgræi i sölustilmállum
 þá Renskekammerinum 1785; sama
 er at segja um Stólastólsstilmál-
 ana, og hit Rorsunylegu afsalsbrjef
 fyrir þringeyruklaustrubæ at 1821
 heimilar þvi engi rjettendi hit vatns
 etu sjáar (heldur um hit lands) og vita
 þá allir, at þá stúur þefur um aldur
 og afi att selvents, rekka, laacvent, og
 þat vitsvegur, flestum þóðunum fram-
 ur; - eg vonu þvi, at þessi ástætu
 serjanda falli um sjálfa þu.

At soo fyrirsmeltu ventur þu
 min autmjúte
 Vararjettarþrafa:
 at lögþannit þegarfogetum i

Reykjavíð 13. maí s. a. vort fells
 úr gildi, en forðummi Steppur
 dæmdur rjettur til leitubetjue
 fyrir sínu landi, að sakjarski
 vort: skyldastur til, að greiða
 hinum stefndur 100 rd. skatta
 betur og 15 rd. í málkostnað.

Legg eg svo málið í dóms, en geymi rjett
 rjett til frekari varnar og svara, ef
 þeir þrefur.

Reykjavíð 31. júlí 1858

með vitningum
 Jon Gudmundsson

Til
 aukarjettar Gullbringusýslu í Reykjavíð

Lagð fram í aukarjettarjettinum í
 Reykjavíð 31. júlí 1858

P. Melsted
 (est)

Fullmettugur sakjarski hefur stjótis sjer úr
 lánað til andsvara, og þriggja vikna frest,
 þar svo margt kallast að, hverju máh-
 þarburum ekki með málh, sörsulends
 aðskildi hann sjer rjett til að heidast,
 að rjettinum byggj til Situations skur
 u stáðnum, hverju heildur ekki var
 málmalh. Stjótis sjer sakjarski
 fullmettugum, málinu frestað til

21. ágúst, á sama stað og hinn. Þett-
mann skilid

P. Melsted H. E. Jónsson frá Guðmundsson

oð
C. Steenberg A. Arnason

Á 1858, þann 21. ágúst var Gullbruggur
og Skjólarsýslu aukarjettur settur og
haldum í Reykjavísi af hinum con-
stitueratu dómara og skrifara P. Mel-
sted í viturvisk undirskrifatu votta.
Var þá tekið fyrir (Lokinn)

Lokinn Staupm. H. Th. A. Thomsen
eign

Lamirgundum jurstarinnar
Stlepps

Málpartur voru báðir mattir, sek-
gundum dísilats aftur skjótum þeim,
sem honum voru lýt við áðasta
rjettarhald, þ. 31. þ. m. Enn þessum
layt þann þann Loknarframmhald,
atbera^{sub} Libr N, ásamt með E fylgi-
skjótum, merkum ad Libr Na1; ad Libr
Na 2; ad Libr Nb; ad Libr Nc; ad Libr
Nd. ad Libr Ne.

Þessum fylgja aktinum hin
3; ^{þessum} Libr Na1, Na2 og Nb, en hin þessum-
ferast þær hvert eptir annar svo-
latandi:

Libr N
Loknarframmhald i malum

Kaupmáður S. Th. August Thomsen

gætt
Sameigendurn jarðanna Laugarnes
og Skepps í Gullbringuvíslu

Ásamt þessu sötunarförum haldi minna, skal
og virðingarfyllt þessa mig að leyfa í dóm
1. Afstöluupprátt (Situationskort) yfir svæði
þat við minni Ellidunanna fram í miðis
við Selgju - sta Eldingutanga og Ár-
bejarhöfða, sem forbot þat, sem umboð
andi minn heit gjöra 12. maí þ. a. og
framsyft er með þessari máls-sötu,
er miðat við; upprátturinn er gjörður
af hinum setta lýslumanni í Kjósar- og
Gullbringuvíslu, í vitunish 4 tilkvaddra
dænumanna; upprátturinn fylgir útskrift
af rjettarhaldi, sem haldit var,
þá upprátturinn var gjörður.

2. Útskrift af aumarjettarþinglote Reykja-
víkurkaupstaðar, af samnefnum þurri,
sem lögregluhöfðinginn í Reykjavík
hefur haldit yfir mönnum þeim, sem
umboðandi minn heft þess fyrir
heimildarlauða beittöku á svæðinu
milli Árbejarhöfða og Selgjutanga,
og hefur séð af sameigendum Laugar-
nes og Skepps, sem í umboð með
eigenda sinna heft leyft slíka
beittöku, einnig verið kallaður fyrir
rjett, og þar gengish við þvi, að heft
gefist leyfi til beittöku á þessu svæði.

3. Útskrift af brjefi stiptamanns til
gentu Kammersins, útskrift af þessu sön-
ferendats M. saf. Stephensenis í

Videy, sem eiganda jarðarinnar Slepps
 yfir því átrúð í leiguskiðmálum um
 um laðveitina í Ellidaánum, at
 laðveitinni fylgi öll önnur veit, inn-
 an Gelgjutanga og Arbejarhöfta,
 sem því veri öðrum meinum, og sjerb
 af brjefi þessu, þat at þat þá ekki
 hefur orðit upplýðt eta sammat, at
 jörðin Sleppur stli land um fyrir
 (eður fyrir) Gelgjutanga, og at þat
 hefur verið álitu, at munni Ellida-
 anna mats fram á mats vit Ar-
 bejarhöfta og Gelgjutanga.

4. Útskrift af brjefi sýslmannsins
 í Gullbringuvíslu um sama efni.

5. Vottorð Ógammalla menntu sje-
 manna hjer í Reykjavíki og ítringu-
 um, at engum þræklingur þess-
 ið vestanvert vit Ellidaárásana
 fyrir suman Gelgjutanga, er
 einungis í sjálfum árþarveginum
 og austanvert ánum.

Mem þeirrat matspartur má þú verða
 þat vit mig, at eg legg^{all} þau gögn og
 skýrteini upp í hendurnar á hönd-
 um, af hverjum þann getur sjerb, at
 þann og umþjóðendur þans og meit-
 eigendur engar njett þafa, nje geta
 þaf þit beihitöku eta notkunnar
 annarar veit eta nota á svatinu
 þringum myndi Ellidaánum fyrir
 innan Arbejarhöfta og Gelgju eta
 Geldingutanga. Eg hef ni meit at-
 stav þess þeirratu njettar latit gjöra

uppdrátt yfir svæti þat, sem umbyrdandi
 minna miðar rjett sum og forbot sitt
 vit, og vildi svo vel til, at þat var tekid
 um fjöru, svo at ljóslegu sæti brets far-
 vegur Ellidáanna fram eptir þeirrs
 svæðillustu "Artegyrburn", þat sem þar
 er, og svo hverrig sjáarbotnisum er
 háltað, npl at með allri vikuinni at
 vestanverðu er einlagur lírbots, alþat-
 um með marhálmi, en hvergi fláti,
 sker eta þangbots, sem kraklingur
 eta skalpiskur geti feli sig á, og syis
 in þat, at engin beititaka getur verid
 vestanverð vit Ellidáanna, eta um
 með Vesturströndinni, og kemur þat
 einnig samant vit þat, sem þeir þ
 gömlu sjómenn þjer í þring hafu
 greint í veltu þvi, frá 17. mai mády,
 sem og þegar þefi lagð fram, þvi
 þat segir: at svo at segja engum krak-
 -ingur fimm á öllu þvi svæti, sem
 um Stóstráumfjöru verð þerð vestan-
 verð vit Ellidáanna.

At it skrif þurri in aukarjettur
 þangbotu Reykjavíkurborgarstjórnar, sem
 og nú einnig þefi framlagt, sjerð at
 um af samrígendum Laugarness
 og Síleypu, innan döms þefur játað,
 at hann í umboti meðingenda
 sinna þafi leyft mönnum at taka
 krakling eta beitu á svæðinu milli
 Selgjutanga og Arbojarhöfðu, allh

suttur að Markabæ, sem þeir kalla
 Mestri- eða Markabæ, og er hann, eins
 og sjest af þeim framlagða afströ-
 uyrdrætti, svo að kalla þjett uppi vit
 Ellitaármur, þar sem þar falla ið í
 vögunn, sjest það og af iðatrygð þess-
 ur, að nokkurin menn í leyfi sam-
 eigendanna hafa farið í beitiþjóru
 á optgreinsdu svæði, og það er dökun
 þessa, að umbjóðandi minn hefur
 látið leggja á forbot það, sem þetta
 mál er risið af.

Af því í afskrift framlagða brjefi
 stiptambans frá 26. Aug 1829 til rentu-
 skammensins, sjest, að þá ekki voru
 kunn, eða urtu lýsd sje sömmu min
 viss landamertki fyrir jörðunni Slepp,
 að það þá var álitit af stiptamb-
 unu, að þessi jörð ekki geti átt land
 lengra en um að Gleggjutanga, ef
 það einu sinni átti land svo langt,
 að Slepps eigendur ekki geti haft
 nokkurinn sjett eða nokkurh bilkall
 til nokkunnar veits eða nota fyrir
 ummar Gleggjutanga, eða svæðinu
 milli hans og Arbejarhöfta, því
 það væri að álitu sem mynri Ellita-
 ármur, og hegrti því þenn bil, sem
 þar og lauveitinn í þeim hefti; að
 ekki verði álitit, að mitt slíkt hafi
 verið afsalað eða heimilat með
 þínu komunglega afsalsbrjefi frá

17. sept 1817 fyrir jörðum Sleppi, því
 jörð sú hafi einungis verið seld með
 þessum rjettindum, sem kemur frá gam-
 alli hit fylgt hafi, og enn þá fylgi,
 en það varði allar sammanir fyrir,
 að jörðum Sleppi hafi fylgt, eta
 þá, þegar hún af Romungu var seld,
 hafi fylgt nokkur slíkur rjettur. Sama
 sjest og styrkist einnig af brjefi því
 frá páverandi lýðlumanni í Gull-
 bringusýslu, sem eg einnig hef lagt
 fram afstípt af.

Þegar nú minn heitrat mál-
 partur hefur þessu átt þessu stjól,
 sem eg nú hef framlegt, vona eg hann
 verði fróðari og betur enn í þessu
 máli, en hann hringur til þessu ver-
 id eta þótt vera. Eg hef úrvegað
 Situationskortit, sem hann saknað
 svo mikil, og vona eg það geti leit-
 tein þessu, til að sjá, hvar ör-
 nefni Sleppi - eta Geldingatangri og
 Arbejarkofit eru, sem umsjóðandi
 minn mital rjett sem og takmalk-
 cut forboð sitt vit, og sem verjand-
 um áður ekkert þóttvit vita um,
 en þó þverreitast, að veri uman
 landamerktja jarðarummar Sleppis
 (atr exceptionis hana frá 13. f. m.
 bls ²⁹ ~~4~~) en hann um það, eta getur

nú samb, að honum veiti ótvífl at
 samrýma þessu meitun líssa, sem
 bjóðan af vertur at vera bindandi
 fyrir hann og umbjóðendur og meit-
 eigendur hans undir málsökun þess-
 ari, við uppástand þat og þrófur,
 sem sameigendurnir gjöra um at
 þafa rjettsindi fyrir umars Selgju-
 tanga, og þat, at þeir hafi leyft
 mörsamum at taka þar beitun, en þat
 er ótrúlegb, og því vertur eigi trúat,
 at hann þá hafi verið svo skygni
 skroppum og illa um i málinu,
 eins og hann letur, og hafi svo verið,
 vertur hann sjálfur og umbjóðendur
 hans, at gjalda þess. Nú eru þá
 framkommar sannanir fyrir, at sam-
 eigendurnir hafa leyft mörsamum
 beitubotun á þessu svæði, og hef áður
 leitt röt at því, at þeir ekki hafa
 meit^{nu} rjett til þess, og ekki hafa þar
 til munna rjettsinda at telja, því
 og hef fyrir löngu sýnt þat, strax
 i byrjun máls þessa, at hið norr-
 englega afsalsbrjef frá 11. des. 1853
 kemitar umbjóðanda minnum lax-
 veitina i Ellidárum, með állum
 þeim rjettsindum, sem frá gammali
 tíð hafi fylgt veit þessari, og af
 þegar fogeta placatinu frá 27. febr 1804

sjest, at súan fyrst á þessari öld hef-
 ur sá rjettur fylgt henni, at engunn
 annar en sá, sem lasveitina hefti, mátti
 hafa meira veit á svadinn fyrir inn-
 an Helgjutanga og Arbajarhöfða. Sama
 sjest og á 2 greinum í leiguskilmál-
 um þeim frá 1828, sem og lands frass
 strasc í byrjun málsins, og það mun
 þekast vita allþaf, hefur verið stóðugt
 og óbreytt átrú í leiguskilmálumum
 súan 1757, lasveitins fyrst var sett
 á leigu, og hefur sjálfugt fylgt henni,
 meðan hún var haldin fyrir Ross-
 ungs reikning, enda vita menn ekki
 til, at nokkur fyr hafi talið til etu
 gjörb þröfu til veitnota etu ann-
 ara rjettinda á þessu svati, því þara
 sí, sem Rossferencat all. sat. Sku-
 þhendens hóf gegn 2. gr í leiguskil-
 málumum þjell um sjálfa sig, up
 því eigi varð sannat, at hann sem
 eigandi jurtarinnar Sklepps hefti
 etu gafi hafi nokkurn rjett til notk-
 ura nota á þessu svati, etu at hann
 einu sinni atti land þar at.

Af þessu ath. ni þunn heitrat
 verjandi at þjá, ens og hann og
 meirigendur hans hefti mátt og att
 at vita, at þeir engun rjett hafa
 til leitubókna, etu nokkurrar ann-
 arar sjúvarveit fyrir súmann

Geldingatangar, at þeir með því at helja
 sjer og leyfa beittitöku á þessu landi
 hafa sjer sig í úganga og álembi vit
 umbjóðanda minna, og er slíkt ípul-
 andi fyrir þum, sem fyrir því ver-
 ur, og ísamilegh fyrir þvi, sem gjöra,
 þegar þeir hvorki hafa meina sammi-
 lega ástætu, sem þeir bygga tilkall
 sett á, nje þolanlega afsökun fyrir
 röngu áliki sínu, en hvorugt af þessu
 held og geti átt sjer það.

Eg skal nú tala þina samsættu
 vinnu verjandans, og svara því, sem
 njer þykir svaraverb í þessu:

Verjandans segir, at umbjóðandi minn
 með forboði sínu meina umbjóðandans
 sínum, at hagnýta sjer beittitöku
 fyrir sína jarða landi. Þetta er
ásannat og ósatt, því samsættu
minni hafa ekki þótt átt meina
þóttum fyrir því, at þeir eigi land
at sja fyrir minna Gelding atanga
 Gelding atanga, og annars staðar þefur
 umbjóðandi minn eigi þannat þeim
 beittitöku. Eg segi at þóttin Skepp-
 un eigi ^{ekki} meitt land fyrir minna
atanga sanna Gelding u. Gelding atanga.
Þóttin hann (verjandans) með gildu
þóttum fyrir því gagnstætu, ef hann
getur, þóttin hann með löggildum

mál daga, dönni eta öðru óráttu sönnun-
 argagnri, að Stleypsland nái umskulu
 um fyrir Selgjutanga; þannu þann,
 að Stleypur hafi notkunn njettil til
 sjávar gagnar og veitt á þessu svæti,
 sem forboðit greinir um, og sem es
 hefi bati sést og sannat, að umstjórn
 andi minn eigi alla veitt á, sem
 þomun samkvæmt gamsalli verju
 og langvinnunum njettil dunn sje heim-
 iluð með þomun gleju afsals brjefi,
 og af því engum án þans leyfis megi
 hafa þar veitt, eta þess þomun
 sjávarnot, beittu þerju eta annat, og
 hef sést þann á og leitt róse að því,
 að hvorki eigendur nje ábændur
 Stleypu notkunn þinnu hafi þafts
 veitt eta sjávarnot á þessu svæti,
 hvorki meðan þomun þerju átti þörðuna
 nje síðan, því bati hefur þat gvin-
 vera um þann aldur heig þa veitt
 inu með þessum njettil fyrir veitt-
 þafandann um, og að minneta
 þvoti þa þa yfirvöldun, í umboði þhorð-
 arinnar, síðan fyrst á þessari áld,
 þannat öllum öðrum alls þomun veitt
 á þessu svæti. En þar á mót hef es
 á þum þomun sést og sannat, að
 • Laugarnes- og Stleypseigendurnir
 með ágangi þinnu, sem þeir í vor

sýndu sig í, hafi meitt umbljótanda
 minn til, að leggja á forboð þetta,
 til að afstýra skata þess, sem komur
 annars var búinn af ágangi þeirra.
 Eg hef með þeirri þanslöguðri útskrifti
 úr dattarjettarþingbók Reykjavíseur
 sannat, að þeir hafi leyft mönnum
 beittutöku á þessu ^{svæði}, og segi þeir hafi
 gjört án nokkurs rjettar eða heimseld-
 ar, því þeir eiga þar enga veld og
 engin rjettindi; umbljótandi minn á
 þat; eg segi, að þeir með þessum á-
 gangi sínum hafi meitt umbljótanda
 minn til með forboðinu, að reisa
 skordur vit því þansvegis. — Þer-
 jandinn segir, að eg hafi ekki strax
 in leimise processes sannat, að
 umbljótandur hans með þeirri um-
 reddu beittutöku hafi hullað rjetti
 umbljótanda míns að meinu. Þetta
 er ósatt; eg sýndi strax í fyrsta
 sökarskyldi mínu, þegar eg bar
 málið fyrir fram í dómni, þann á-
 bati að slíka beittutöku væri gagn-
 staf rjettindum umbljótanda míns,
 og líka sýndi eg, á hverju hann
 byggði og skyddi þenna rjett sinn.
 En þat er einmitt verjandiinn, sem
 á eptir að sýna eg sama, með
 hvata rjetti umbljótandur hans og

meðeigendur hafa eignat sjer og notað
 beittötur á þessu svæði, og hef oft
 sagt, og segi enn þú að þeir hafi eng-
 un rjett til þess, sammi hann hit
 gagnstata, ef hann getur, sjeri hann
 heimild þerra með þvi, að þeir eigi
 land að þessu svæði, og að þessi og
 annar veidinjettur og tjávargagn
 fylgi þessu landi; þú milt svo veri
 þvi ekki þat, hvat og þú engunnes-
 un get vitun kemmis, þvi engun
 lítur eru fyrir þvi, en þú milt svo
 veri, að þessi jörd atli þanna land
 að þvi, sem þú þyrfti að samna,
 á hún þar þú engun veit, þvi
 annaðhvort hefur hún aldri átt
 þana, eta hún fyrir löngu er með
 lögun þvi kommis. Eg hef, enn og
 oft sagt, sammat, að hinni stefndu
 hafi leyft beittötur fyrir unan
 (summan) Delgjutanna, og að þetta
 skilt milt rjetti umbjóðanda milt,
 af þvi hit komunglega afsaltbrif
 frá 11. des. 1853 heimili kommis
 læveidna með öllum þessum rjett-
 endum, sem henni þú gannall
 hit fylgt hafi, og hef og þú sjeris
 að eitt af þessum rjettindum
 veri, að engun annar er sú,
 sem læveidna heft, milti hafa

nokkurs komar vents á þessum svæðum,
 á vögunum fyrir þessum Ellida-
 árnar, ens og Ellögjubangi og Dr-
 bejarhöfðs ræður, það af því þat
 er álitid, at mynna ánnu mái þann
 at þessum þakmörkum, og líka
 af því vents af öðrum, af kvætu þugi-
 sem er, álitis skæðleg og kattu-
 fyrir lauveidina. — þegar verjand-
 um efast um, at Romungur hafi
 átt með, at heimilæ slíkum rjett,
 þá verður verjandum fyrst at samna,
 at þetta sje, eta geti verid móti
 nokkurs rjetti, áður en og þarf at
 svara því nokkru, en annars ákil
 og eplei, hverrig þessfróður mæður
 og verjandum er, getur efast um, at
 stjórnsis eta Romungur sjálfur, ens
 og hver annar geti afhens þau
 rjettindi, sem þorum beræ, á þess
 nokkur bönd sje á, eta fyrirvari
 fyrir, at þau megi afhendast.
 þegar verjandum í þessu máli og
 sambandi er at vera samann beitu-
 þoku, sem er at álitu tjáarvent
 og þistafang, vit grasabestju og ann-
 at þess komar, og þunnum ik af
 því langa rollu, sem þvergi á vid,
 er ómögulegt at finna nokkud vit
 í því, því meiningin, ef nokkur er,

er hins sí, að beita eða bræðlingur
 eða ekki fiskur, heldur jurðaravestur
 eða graslegund !! þetta verðskuldar
 ekki min svör. Eg get ekki efals
 um, að stýptambit og bejarföngtum
 hafi hafi fullan myrðinglistna
 til í umboðs skjórnarinnar, að
 senja auglýsinguna frá 1804, og
 leiguskrámalana fyrir lauveitinni,
 ens og þeir eru, að minnstu kosti
 þegar best skjórnar ílitu þar, með
 að láta þar haldast, og aðrir hing-
 að til ekki getað hafi gilda ástæðu
 móts því, og er áður lýst, hversvegna
 slíka rjettindi fylgja lauveitinni,
 þar þar hver heitvita matar, að
 í þessu máli er einungis talat
 um þá vott, sem heyrir til sjóvar
 og vatnsviðs. Umþykning verjanda
 á ordinu "landsmythar" og öll síu
 rolla, sem því fylgja, á þær hvern
 vit, og lýsi líka svo röðgum og
 rangferðum skilningi á ordinu,
 að menn í daglegu tali mundu
 kalla slíka heimskú eða sjervotku.

Eg hef sagt og segi um þá, að
 skleppur hvortsi eigi nje hafi svotk-
 um þína átt svotkera vott á því
 svoti, sem forbotit er annat og
 tapmarkat vit, og að engin gilda

miðmali hafi um þá Rossu þann
gegn þeirri veit, eta nokkurn, beita-
töku eta öðru, sem umtjótandi minn
og fornum hans hafa hafi á þessu
svæði: ~

Verjandinn þannast við, að það
sje sattu, að jörðin Stleppur sje af
Rossunni seld, án þess í afsalstojf-
num standi, að jörðinni fylgi nokk-
ur rjettisindi til sjóar eta vatns,
en það sje af því, að jörðin sje
seld "med Retthgheder og Herlig-
helder, som denne Jord fulgh have
og følge bör", en þá mi svo sje,
sem og ekkert gjörta veit um, gjörir
það verjandannum ekki hagna fyr-
ir, því þá verður hann að samna,
að þessi rjettur á þessu svæði hafi
nokkurn þinnu fylgh Stleppi, og
líka að það eigi að fylgja, og
fylgi þonnum um þá. — Verjand-
inn hefur tekið stribilega í fella
mál, þegar hann hvorki þöttis
vita, hvornig landslagi var hättu,
þar sem hann og með eigendur hans
og umtjótendur þá helja sje rjett-
indi, og heldur ekki þykust vita
til, að sam eigendur hafi leyft
beittöku á því svæði, sem for-
bótið greinir um; þetta mátti þann

þó, og átti að vita, og hefti átt að ganga
við þvi, en ekki fara svoðra útralan í
flamingi. -

Af öllu áðurgreindu sjest síu, að
eg meita þvi, að sammeigendur laugar-
mess og Kleyfu hafi nokkur rjettandi
til beittötunna eða annarar veits á þvi
svæti, sem forboðit greinis um, og
meita, að þeir hafi haft nokkra heim-
ild til að leyfa beittötun á þessu
svæti, og segi, að umskjódandi síms
eigi þar alla veits. Ad öðru leyti skip-
skota og til munnar fyrri söktur-
skjalda frá 15. júní og 20. júlí þ. a.,
held að öllu leyti fast við rjettur-
mófu þá, sem og hefi gjörð í hennu
fjrtalda, möðmati öllu ósömu og ó-
sömu, sem framkommit er þá ver-
jandans hálfu, og legg svo smálit í don-
met nauðsynlegum fyrirvara og skil-
gröð til ýtarlegri svaru, ef þvi gjör-
væð.

Reykjavík 21. ágúst 1858

viðingurlyllab

H. E. Johnsson

Til aukahjertats rjettar Gullbringuqudyllu
á Reykjavíki

Lagt fram í aukarjettinum 21. ag 1858

P. Ellestedt.
(cont)

at Letr. N. C.

Udstærft af Steft-

amtets Skrivelse til Rensbetæmmeret dat. 26. Aug 1829.

Det Kongelige Rensbetæmmeret har ved høfgensting Skrivelse af 14de Febr. d. A. behaget at begjære Amtets Præsentation meddeelt, om hvor vidt Eierne af Jorden Skleppe, saavel ifølge Auktionsvilkårene af 27de Apr. 1816, som ifølge det under 17de Sept. 1817 udfærdigede allerhøieste Skjøde kan gjøre nogen grundet Indsigelse imod dem i 2den Post af Auktionsvilkårene af 19 Juli f. A., hvorefter Laxefiskeriet i Stetteraaen blev forpagtet, gjorte Bestemmelse, at Forpagterens maa bruge Fiskevieh udi Søen, uden for Elvens Munding indtil mellem Arbehøfts og Selgjutanga, paa hvilken Strækning det er alle andre forbudt at fiske paa nogen som heldes Maade.

Efter at have tilstillet den mig oversendte Besværing fra ovennævnte Eier af Jorden Skleppe, Herr Conferensraad og Justitiarius Stephensen med de tvende Afskrifter af Auktionsforordningerne over Gaarden af 1816 og Skjødet fra 1817 til Lysretmanden i Gullbringu-Syssel, har jeg nu erholdt hans Erklæring i denne Sag, hvilken jeg har den Ære at fremsænde, tilligemed

de mig tilbilledede Documenter. —

Det gjør mig ondt, at maatte bevare det høie Collegium med vishløflige Op-
lysninger i en Sag, som aldeles ingens
Interesse medfører for Herr Conferenceraadens, og som intus bliver af Vigtig-
hed, fordi Amtet er pligtig til, at
skaffe vedkommende Forpagtere
hjemlet den Ret, som Auctionscon-
ditionerne tilsige, thi forresten er
det omtvistede Punkt ei heller af
nogens synderlig Interesse for For-
pagteren, unataget, forsaavidt nogen
ved det at udsatte Gavn maatte kunde
skade dem, uden selv at erholde no-
gen Fordel derved. Med Hensyn til
Localiteten tillader jeg mig arbdigtst
at henviser ^{til} Amtsskrivelsen af 11^{de}
Aug. f. A., hvori befindes bemærket,
at det er en tidens Brug, hvorover
Helleræerne udflyder, for at forene
sig med Løen, hvilket ^{for} Ebbetiden
for det meste er tv², i Flodtidens
intus bedækkes af Løen til en u-
betydelig, ei engang en Mandes Høde,
hvilkens sidste efter hvad Herr Sys-
selmand Jensen har anført, kun
i sidstnævnte Periode kunde være
tilstrækkelig tv², til det at udsatte
Gavn, som ~~som~~ iøvrigt intus bru-
ges af ^{af} Fiskerne, til at samle Orme-
paa. Den nævnte Amtsskrivelse

henviser til det i 1788 udgivne Kort,
 hvorved jeg dog maa bemærke, at Du-
 stansen synes paa Kortet at være
 gjort større, end den i Virkeligheden
 er, thi Afstanden mellem Arbejds-
 kops og Selgjætungen er neppe mere
 en 200 Skridt, og det omtristede
 Stykke neppe 500 Skridt fra disse
 Punkter til den omtristede Elvens
 Løb, hvoraf altsaa, da her kun skal
 blive Tiden om Tvedtiden, det om-
 gæstionerede Stykke nok udgjør
 det høieste 250 Skridts Længde.
 Ved den vestlige Side af Selgjætungen, dog
 betydeligh over 1000 Skridt derfra, ligger
 en Høi ligger den lille Gaard Støppe
 ved Løin, lige overfor Gjen Vidøe; her
 har denne Gaard sin Hjemmemark, og
 Udmærket gaar som almindelig i
 Island, et betydeligh Stykke omkring
 Sunn, men hvorlangt er ikke bestemt
afgjort, muligens ei engang til det om-
 tristede Punkt, saaledes som behagelig
 vil erfares af Lyselmandens Er-
 klæring. Hvad derimod Læselvens
 angaar, da er det i sine faldende for
 Enhver, som blot engang har set. Et
 det, at Vandet indtil de ommetalede
 Punkter maa henregnes til Munden-
 gen af Elven, hvilket Løb altid maas
te og ogsaa har været reserveret for
pagteren af Heltuvaen, udenat det
forsaa vidt havde været nødvendigh

först at fastsattes i Auktionsconditionerne.
 Jeg maa altsaa vare ganske enig med
 min Formand, Herr Stiftamtmand
 Hoppe i, at han ikke ved denne Bestem-
 melse har gjort nogen Udvidelse i For-
 pagterens Ret, til at fiske i Lacelven,
 men mere en bestemt Indskrænkning,
 idet Forpagterens Ret til at fiske uden-
 for Elvens Munding derved egentlig blev
 ham præsteribet, hvilket mulig skete
 af den Grund, derved ikke at forhindre
 en muligens kommende Entreprenør
 fra at indrette Lacéfiskeri i den paa
 den anden Side af Arbetöfets værende
 Bugt, hvor der endnu findes at være
 Ræderna af Damninger, der have tjent
 til dette Qiemed. —

Herhi kommer, at Lacéfiskeriet i
 Heltvaen har været bortforpagtet paa
 Kongelig Regning i det mindste siden
Sept 1765, og findes saaledes hans
 Majestæt i en Retelse af Aar, at have
 afbenyttet en Ret, som skal være over-
 draget fra Vidve Kloster ved Refor-
 mationens Indførsel, og hvorover hans
 Leilandinge paa de derved liggende
 Gaarde altsaa ikke kunde besvare sig.
 Denne Ret har ikke været nørere be-
 stemt ved Auktionsconditionerne de
 forskjellige Gange, da Forpagtingen
 har været forauktioneret, forinden
 Landfoged Frydenberg, Aare 1804,
 paa den mulige Frygt fra Forpagte-
 rens Side, at en ny udgivet Tilladelse
 angaaende Lacéfiskeriet fra Amt-

mand Erikssøn skulde forudsige Laxe-
 fiskeriet Skade, fandt sig befoiet til at
 give en offentlig Betjændtøjværelse, om
 hvad der skulde og maatte forstaaes
 ved Hellerødens Mærkning, hvilken ma-
 turlige og meget billige Forklaringer
 af Förpagterens Ret ei dengang og ei
 heller senere, förend nu, er bleven nød-
 sagt. — Og synes det derfor at være en
Selvfølge, at da hans Majestet fandt
 sig befoiet til, at lade sælge Laarden
Steype, kunde det ikke være hans Hen-
 sigt, med samme at lade sælge en
 mod de gjældende Bestimmelser ny
franstauende Rettighed, der vilde skade
 den daværende Förpagter Scheel, der
 i det mindste ved Pl. af 1804, om ikke
 før, var i Besiddelse af denne Ret,
 og hvorved hans Majestets Interesse
 i Fremtiden, med Hensyn til Laxe-
fiskeriets Förpagterens, vilde lide, uden
 at Kjöberens af den bortsalgende Laard,
 der har langt bedre Fiskerie uden
 for Laarden selv, eller ved at søge lan-
 gere ud i Fæselugten, og hvis Udmar-
 ker muligens ei engang strække sig
 saa langt, derved vilde antages at
 kunde vinde noget. Jeg kan saale-
 des ikke skjønne, at den paastaaende
 Ret, hvertens ved Auctors conditio-
nerne af 1816 eller ved det allerhö-
ste Ljøde af 1817 kan antages at
 have fulgt Laarden Steype.

Efterat have forudsættet disse Bemærkninger, og saavidt muligt oplyst, at Amtet ikke har foretaget noget, sigt ved i Auctionsconditionerne mere at bestemme Forpagtingens Grænser, hvorved dog bemærkes, at Udbyttet "udenfor Elvens Munding" rigtigens efter det forhen oplyste og ifølge Pl. af 1809 burde have heet "til Elvens Munding", maa jeg tillade mig korteligen, at gennemgaae Gaarden Kleppes Eiers i hans Skrivelse fremførte og let viddende Paastande og Declamationer.

Han begynder nemlig med at bedvær dig over, at Auctionsconditionerne ikke ere blivne ham oversendte; men at dette vilde have været noget ganske usædvanligt, hvortil der ingen Grund var fra Lybbemændens Side, er af denne i hans Erklæring oplyst, ligesom det deri stærkt bevises, at Conferenceraadene skulde have været ivildende om denne Auction og dens Conditioner, da disse dagligen har Efterretninger herom, og ligesaaledes naar Opholdstedet kaldes et andet Sogn, thi paa Fers Udale, som endnu bebos og ejes af Herr Conferenceraaden, er der et lict Capel, hvori det er tilladt, at predike hver sjette Uge af Domkirkepræsten i Reykjavik, hvilken Præst paa samme Maade da naar siges at være kaldet til 4 Sogne i det mindste, efterdem der i forrige Tidder existerede flere Kirker inden

Reykjavik - Sogns nærværende Eransdæur.

At hann udtrycker i betelagende Udtrykke over Amtets Fremgangsmaade, og kalder det "aaabenbar ulovligt Indgrib i hans Eiendomsret" har ^{han} saa stes grundet paa Udtrykkene i Auctionsconditionerne og i det kongelige Skjøde, hvori Gaardens Stleppe skulde overlades hann med de Rettigheder, som fra gammel Tid have fulgt og endnu følge Eiendommen, thi Proviset for at den paa-staaede Rettighed fulgte Gaardens Stleppe, mangler, og hann vel neppe tilveiebringes, da hans Majestat, som anførte, ved at lade den Gaard selge, neppe agtede at tilskjøde den nye Stjober større Ret, end den før havde. Ligeledes er det Udtrykke, at Gaardens Stleppe er solgt uden Forbeholdenhed af Fiske-riet, Haves vidledende, thi denne Ret er ikke Gaardens berøvet, her kan kun opstaa Spørgsmaal om, hvad der skal forstaaes ved Elvens Munding, og Haves udenfor Gaardens Stleppe taler Placaten ^w intet om. Hvad hann anfører, at ingen Forpakter i Mandes Minde brugte noget Fiske-riet udenfor Elvens Munding, maa jeg blot derved bemærke, at Placat af 1804, og de seneste Auctionsconditioner, overensstemmende med Localiteten, ansee de omtvistede Punkter for Elvens Munding, og at For-

pagterene ikke have fisket i Aldlobet af
 den dem anviste Aae, er begrundet paa
 den Maade, hvorpaa de drev det dem til-
 lade Fiske, og ikke paa nogen Erkjen-
 delse af deres Mangel paa Red dertil. At
 de derimod ikke have forsværet nogen
 Leilending paa Støkke Fiskeri i Loen,
 er en Selvfølge af at Støkke ikke lig-
 ger ved Selgjutanga, men længere derfra,
 og af at ingen har forsøgt paa at fiske
 paa dette for dem mindre fordelagtige
 Sted, thi dengang da Forpagterens
 kunde formode, at der vilde drives en
 ny Art Fiske med Garn, saa gjorde
 han ureblikkeligvis ikke Red til det om-
 tvistede Lykke gjældende, og foranst-
 digede Frihedens Plakat af 1804.

Hans Høvelbaareheds Declarationer
 over det for andre fornærmelige Lax-
 fiskeris udelukkende Forpagtning-
 ret" og over den voldsomme Forpag-
 tnings Grandser" angaar ikke Amtets
 Foranstaltninger; hvorvidt han derimod
 som gammel erfaren Embedsmand
 kan have noget imod, at Regjeringen
 paa den fordelagtigste Maade baade
 for sig selv og Landet, benytter de en-
 gang erhvervede Rettigheder, kan jeg
 ikke godt skjønne, men vilde herti-
 mod, naar min Formaning derom
 skulde indhentes, erklære mig for saa-
 danne Forpagtninger, thi ikke alene
 vinder hans Majestæts Skatte dobbelt,

men den store Drift, der anvendes til enhver saadant Udbetjelse sætter flere fattige Følge i Virksomhed, og giver flere Lyst til, at begynde ligesom de Foretagender, - Jeg skulde derfor næsten formode, at de flere Indvendinger, der have fundet Sted, og endnu fremstaae i Anledning af denne Forpagtning ere mere begrundede i en Allyst for alt nyt, end i reelt Følge fra vedkommendes Side, men muligens ogsaa, at de alle ere mæderede fra en og samme Person. ~

At Herr Conferenceraaden skal tale om Gaarden Skjeppe uovntvistede Enemærker, forunderer mig efter det, som Lyttelmand Tindem i denne Anledning har fremført. De af Herr Conferenceraaden citerede Lovsteder bevise vel den Ret enhver har til at fiske uden for sin Grund, men ere i dette Tilfælde aldeles uden Nytte, thi foruden, at der endnu mangler Bævis for, at Selgjektanges ærlige Side ved Heltoraens hører til Gaarden Skjeppe, er det jo tilstrækkelig oplyst, at ovennævnte Punkt er antaget for Heltoraens Munding, og har saaledes været Gaarden Skjeppe vedkommende, forinden Herr Conferenceraaden blev der af Eier. ~

Den sidste Bemærkning, som jeg

maa gjøre ved denne lange Skriddees,
 er at Herr Conferenceraadens Betænk-
 ning angaaende, hvad Landslovens
 siger imod den Maade, som Fôr-
 pagterne bruge, nemlig at spærre
 Elven, ligesom den er Lagen uved-
 kommende, hellige er i betragtning,
 da Laxefiskeriet nu i saa lang
 Tid steds af Amtets ved Collegie
 Approbation har været bortforpagtet
 paa den Condition, at Fôrpagterens
 paa enhver Maade ved Kiste, Garn
 og Elvens Opdamning maa benytte
 Fiskeriet, hvorved naturligvis de
 ældre Laves Anvendelighed paa dette
 Tilfælde af sig selv go maa bortfalde.

Efter saaledes at have tilladt mig,
 ifølge det høie Collegie Befaling, at
 oplyse denne Lags Sammenhæng,
 og det indgivne Andragendes Uvil-
 strækkelighed i det hele, til at burde
 foranledige nogen Forandring i den
 engang truffne Bortforpagtning
 skulle jeg erbudiget indskille til det
 høie Collegie nærmere Forgodtbefin-
 dende, at det ved Auctionen, den
 21de Juli 1828te gjorde høieste Bud
 paa Laxefiskeriet i Hællerauens
 naadigst maatte worde approberet,
 hvorimod jeg, under den Forud-
 sætning, at Collegiets maatte finde,
 at Herr Conferenceraadens Skriddees

forhjemte nogen Regard, skulde holde
 for, at Approbation dog fundt Sted,
 men at det blev tilladt ham, at faae
 denne Quæstion afgjort ved Retterne
 dog saaledes, at han forpligtedes til,
 at provideere dem til Ende, forinden
 den fastsatte Forpagtningstid af 10 Aar
 var udløbet, da han umodsaelfaldt an-
 saaes at have opgivet sine Præten-
 sioner til at fiske paa et Sted, hvor
 han endnu intet Fiskerie har dre-
 vet, og neppe vilde vare faldet paa
 at tænke, dersom han ikke ved den,
 ved den forrige Forpagters Død sted-
 fundne Auction, havde grebet Leilig-
 heden til at vise Misforstaaelse med
 Forrighedens Foranstaltninger.

Afskriftens Rigtighed bekræfter
 J. D. Frømpø.

Lagt fram i Auktionskammer 21. Aug 1858
 P. Metelut
 (est)

ad Ltr N. d
 Afskrift

af en af Sysselmandens i Sæll-
 bringu-Syssel under 22 Aug 1820
 til Stiftamtets afgivne Bebanke-
 ning.

I gunstigste Skrivelse af Pte f. M.
 har Deres Høvelbaarensket tilsendt
 mig en Skrivelse til det Kongelige

Rentemannen fra Conferenseraad
 Stephensen af 16^{den} Junij A., hvori han
 indvinder indad den 2^{den} Paas af
 de Auctionsconditioner, hvorefter
Lacufiskeriet, Stellercaens i 1804
 afvorte Sommer blev opbudt til
Lejforpagtning, paa Grund af
 at han som Eier af Jordens Skjæp,
 var blevet præjudiceret med de i
 bemeldte Conditioner betegnede
 Grandestjæl for Forpagterens
 Emere til Fiskerie ved Mundsin-
 gens af Stellercaens, hvorfor Herr
 Stiftamtmanden har behaget at
 forlange de Oplysninger, som ses
 maatte være istand til at kunde
 meddele, denne Sag betræffende, og
 i den Anledning til fornødens
 Efterretning gunstigt tilstillet
 mig en Udskrift af de ved Jordens
 Skjæps Salg betjendgjorte Conditio-
 ner, og af det til Conferenseraad
 Stephensen under 17de Sept 1817 for
 bemeldte Jord allernaadigt ud-
 giore Kongelige Skjøde, og ende-
 lig en af vedkommende Fering-
 hed, den 27de Febr. 1804 udgiore
 Betjendgjorelse angaaende For-
 pagterens Emere til Fiskerie ved
 Udlobet af Stellercaens.

Føreløbig maa jeg i Anledning af
 forberedte Conferenceraad Stephensens
 Skrivelse erbudigt bemærke, at
 det vel er saaledes, som man har
 andraget paa, at den om Bortfor-
 pagningen af Laefiskeriet under
 5te Juli udgivne og betjendtegjorte
 Auktionsplacat eller Førpagtnings-
 conditionerne ikke ere hans til-
 sendte eller lovtigens forkyndte,
 hvortil jeg ikke ansaae mig forplig-
 tet, men at han derhos har hørt
 om bemeldte Auktions Forarrættelse
 forind nogle Dage efter, at den var
 afholdt, vil neppe nogen kunne tvæ-
 som ved at der dagligen, især om
 Sommeren, falde Leiligheder mellem
 Reykjavik og N'ore hem og tilbage.

Betreffende det paaanførte Ind-
 greb i Conferenceraadens Eiendoms-
 rettigheder, ved i forberedte 2 Pass
 af Førpagtningsconditionerne at
 udelukke ham fra Ret til Fiskeri
 indenfor de deri fastsatte Grænse-
 skjæl, da, forudsat at Jordens Støppers
 Grænser ere de af Herr Confere-
 raaden opgivne, hvorom jeg ingen
 paalidelig N'ished har kunnet er-
 holde, er jeg aldeles af samme
 Mening som ham, at den skite

Udelukkelse fra Distrikte for hans
 Grund er uoverensstemmende
 med Landslovens, men da i en saa
lang Række af Aar en saadan
 Udelukkelse har fundet Sted, saa
 vel for de til Elvens søder for den
 saakaldte Arbejarkyl angrænden-
 de Gaarde, som ogsaa de ovenfor
 samme beliggende, der nu ere til-
 dels bleve Privateiendoms, saa
 kan den ikke ansees, for at være
 andet end en Mandtagelse fra den
 almindelige Lov, som ikke kan
 have uden Hans Majestæts Kron-
 gens Samtykke, eller mestigen ogsaa
 svækket ved Domsstolene, derdenn
 Conferenceræden kunde ved dennes
 Hjælp faa Sagens afgjort. Iøvrigt
 synes Længden af Elven til Søen
 ligesaa godt at kunne regnes til det
 Sted, hvor den falder langt ud ved
 Ebbetiden, som hvor Havvandet ved
 Flothid langt gaar op i Elvens
 Munding. Distancen mellem først-
 nemte Sted, nemlig hvor Søen
 falder fra ved Ebbetid og Selgju-
 tanga, der ligger ligeoverfor Ar-
 bejarkjøfla er meget kort, og saa-
 vidt jeg har erfaret, skal Vandet
 der ved Ebbetid være meget lavt

og derfor synes det meppu at være
 muligt, at man der skal sætte
 Lærn, uden ved Flodtiden, naar
 Vandet er vort, til en vis Hvide.
 Da Opsidderne af Klepp aldrig ha-
 ve, hverken förend denne Jord blev
 Conferentsraad Stephensen aller-
 naadigt overdraget eller siden den
 Tid, saavidt vides, gjort noget För-
 søg til Fiskerie indenfor tilmeldte
Grænder, synes Lagen ogsaa at være
 af liden Vigtighed, sesto heller, som
Förpagteren hviht aldrig have fisket
 i Elvens Munding eller uden for
 samme i Flod eller Ebbetid. Ende-
 ligen maas det bemærkes, at Fiskere
 tidt pleie ved Ebbetid at opgrave
 og samle smaa Orme paa dette
omtvistele Sted, hvilke de siden
 bruge som Madding paa deres Fiske-
 angler. De mig tilsendte Piles
 blive herhos remitterede. —

Afslutnings Rigthigt betragter
 A. Baumann

Lagt fram i aukarjettinum 21. Aug 1858

O. Melsted
 (55)

Ad det Ne.

Ad svo ad segja enginn þræktling
 um finnst á öllu því svats, sem

með stóðstraumefjöru verður þess
vestanverð við Hellirárnes, alls
úð að Selaletungu, en úð krak-
kingstakans einungis þje í sjálf-
um árfarveginum, þórniss fram-
undan árngrinninu og að austan
verður, þar vottum sjer undir-
strifalir þjermitt eftir ástörum.

þar er oss líka þussmigt, að
sjörótra munur þje meir þafa
þekit þraklingur þit þekit þje
utan (nortan) Selaletungu og
þjei nortan þajum Sletts þja
þer' sorkallata Slettsþakki,
og þjmmat þar einnig þrakling-
ur, en þar er óðingru að þaka
þraklingum sökum dýptur. —

Reykjavík 17. maí 1858

- Einar Þjarnason
- Þorgerður
- N. Eydalsson
- Þjarni Andresson
- Ernur Þjarnason
- E. Jonsson.

Lagt fram í aukarjettinum 21. ágúst
1858 P. Melsted
(Cst)

Nýjandans fullmetlugur beiddi um Birkna
frest, þit að gefa andaver í sökumni, og
að skjölun yrðu sjer útlánuð. Þess þveggja
veitt. Sökun fellur í rjett 11te sept sama
star og hinna. Rjettinum sliti

P. Melsted H. E. Jonsson Jan Gudmundsson
(Cst) som Vidnes C. P. Petersen A. Arnason

Ár 1858, laugardag 11. Sept var Gullbringu og
Hjósarsýsla ausengjettur settur og haldinn
í Reykjavíki í viderriðri undirskrifadra
votta af hinum setta lýslumanni P.
Melsted. Vár þá framhaldit

Lofenssi: kaupm. H. Th. A. Thomsen
gegn

Samvígendum jarðanna Slepps

Skálparkarrir voru báðir matlir. Vígund
ann skilurí optur þess iðlámsu
rjettarskjólum, og leggur fram fram-
haldsvorn, dags í dag, heartil hann
skyrskotar, ásamt með 3 fylgiskjólum;
þessi skjól voru merkt í rjettinum
Leir O, og ad O a - e þannig kjót-
andi.

Leir O

Varnarframhald

í málinu: kaupmatur August Thomsen
gegn

Samvígendum jarðanna Leuyar-
nes og Slepps í Gullbringuþýslu

"Ósköp er af hötumum" - sagði fíflit
fordum, þegar þar sá hötuþrúgu, og alltaf
svo ad fara ad telja, en komst ekki
lengra en með: "ein, tvær, þrjár"! og svo
sagi og; ósköp er af skjólumum, sem
mum hitrats mótpartur er ad smá-
mylkeja svona niður úr gripum þer,
hverh rjettarhaldit af öðru, eptir því, sem
hann fer undur nýjgatan og lengdum

frettum, en, þó að ósköp sje af þessum
 stjólum, - þessum þjófningarlitla og
 þjófningarlansu betkjablótum, að því er
 hið verulega frætuefni þessa máls
 smertir, þá er þó enn mun ósköp
 að verðinu í seltjanda úr af öllu
 þessu, en eg hugga mig við regnluna,
 að öllu ofvætri stelli í duna lofs fyr-
 eta síðar, og, þó að honum virðist öll
 iðla hafa orðið skaffull hjá sjer af
 þessari myltju hans, þá skal hann
 vite þat með vissu, og fá að regna
 og þreifa á því - að eg vona, fyr-
 eta síðar, að þessi yfirfylling er ekki
 annað en froða, sem brátt hjabbar,
 svo að ekki ventur botnkytur eptir

Seltjandum hefur nú við síðasta
 rjetthald lagð þann "Situations-
 skorð" eta afstöðumálverk, sem kall-
 að er yfir innri hluta af Ellitau-
 mynnum og vey þum, þar sem
 þar falla í sjó us, málsverki þessu
 fylgir (að Ltr Na) útdröf af rjetth-
 arhaldi því, sem þannfor, þegar
 málverk þetta skapasist, í útdröf-
 umi Regis, eins og er, að eg hafi verið
 aðvaradur að vera þar viðtaddur
 sem hádegisbil; eg hafi undirgung-
 ub þat góðmöglega og ein stefnu;
 eg var og staddur í árhólum -
 um við annan mann til fylgdu

mjer, og leit þar fram til þess hlutskars
 var 1-50', en þegar þá sást enn hvortgi
 til lýslumanns - áreiðar dómurans, - nje
 þingblótar eða votta, þá fór eg minna
 leit. Þótt eg hefði verið löglegu skýnd-
 ur, til að vera í áreiðar gjörðina, gaf
 mjer með engu móti gjörsh, að vita leng-
 ur en þetta fram yfir ákveðnum tíma,
 mið þe eg, að sakjandi hefur farið
 samh sem áður, svoa löngu eptir
 him ákveðnu tíma, - að matka þar
 einhverri uppdrátt í rjettarinn nor-
 vera, eptir sínu hóft, - en eg þekki
 ekki, að eg þe bundinn, við þá gjörð
 í minni hlliti, eins og best möhpartur
 mun og rjetturinn hefur frá upphafi
 viturkennsh, með því að ávara mig,
 að vera þar vitstaddur á ákveðnum
 tíma, - eg mótimali því fustlega, að
 þessi rjettargjörð þe bindandi fyrir
 mig, eða afstöðumálurte þat, sem
 him gaf af þer, og þer er fram-
 lagt, þe rjett. hvorki að afstötu, máti
 nje ónefnum, og mótimali því enn-
 ig, að þat verði í nokkurn máta
 þekkt til greina, eða látið háfa min
 áhrif á úrlit þessa máls. En eg
 þrefst rosts og þerungs og ferðaköstr-
 ávar fyrir mig og manni þarinn, er
 eg þise til fylgjdar mjer, fyrir þetta

gabb satjanda; fylgastjálid ad Letr Næ
 ber með þjer, ad ey matto á stadnum
 í akveitum hinsa, og heit þar til kl.
 var orðin 12.

Hið næsta stjál, sem fyrir mjör
 verður af þeim, er satjandum síðast
 framlagð, er beittjálid ad Letr Næ,
 áit festur utarrjettarvtrissburður
 einhverra manna, sem ey þekki umgiss
 deiti á, en skráðeðli og rektr með
 einhverri leyri hönd tjálfs satjand-
 ans, kaupmanns A Þorndens. Þé
 ad mi þessi vtrissburður veri á-
 ríðendlegur og samur, sem ey matto
 ad þje, þá sammat þann alle ekherð
 máttat satjanda til stjrtungar;
 umbjóendur minis þafa oft alle
 engu beittjéleu leigh eta tjálfi
 matu, ad þvi em er sammat, ad
 austanvertu í Artjótþunnum eta
 á autari helmingi vogsins, er ligg-
 ur Artjartþöfðu megin, eins og þjá
 ma af stjálid ad Letr Næ, fylgi-
 stjáli (í þerri útstripti sub Næ 3 let
 sama stjál bls 8^u), heldur þafa þvi
 ad eins leyfs beittjéleu ad vestan-
 vertu í vognum, svo langh út sem
 kleppur getur átt rjettindi og lands-
 nyttar til móts við landeigand-
 ann hinumegin, þvi þafa leyfs
 beittjéleu og tjálfi matu, eis-

ungis fyrir Slepps lands inn at allertí-
 late, syðstu landamertjum jarðanna
 ar. Hafi þeir, sem leyfið var beittabotjans
 af hendi umbyótanda minna farid
 við fyrir Slepps landamerti, eru aust-
 ar en i miðjan vögum, til at taka
 beittu, þá hafa þeir ekki gjört það
 með þeirra leyfi; er Slepps eiga, og á
 satjandi um þetta abriti sök og sök
 er þá, er það gjörtu - hafi svo
 verið gjört, sem þú alls ekki er at
 ræða af frumprófnum ad Letr No, -
 en alls eigi vit umbyótendur minna.

Eg held því at minn hitrati
 mótpartur hafi ekki i þessum Bstjöl-
 um, er mi var getið, minna ástætu
 til at hreytja þjer svo hátt, sem hann
 gjörir i síðasta sökum framhaldi
 sínu, yfir því, - eins og svo mörgu
 fleuru, at en mi megi til at jata það,
 er en hafi þjer borid i móti, at
 kennilegt þau, er lauveitryttur-
 um þje miðatur vit i afsalsbrjfi
 konungs 1853, 'Arbejarköft og Geld-
 inga - wa Ellojutangi, þje innar
 landamertja Slepps jarðar, samni
 þetta afstötumálverk mapkur, þá
 sammar það svo mekit, at 'Arbejar-
 köft er undspanis Slepps landi,
 at austanverdu vit svo þann, er

Ellita árnar fallar í, og Steygnur á land
 fram með að vestan, - en etki í Steygnu
 landi, og þó að eg jati - og því tafi
 og aldrei mitað, - að tangi eta höfðs
 sje til í Steygnslandi, er nefnist Gelgju-
jutangi, þá mita eg, að þar sje notk-
 urð einstenni í landinu eta örnefni,
 er nefnist ímest Gelgju - eta Geld-
ingatang, einn og Korunningskaupbrjef-
id segir, - eta látum þeim nöfnum
þáframb.

Lá tangi í Steygnslandi, sem al-
 menn og ein göngu nefnist Gelgju-
tangi er að vísu notkru norður en
 Merkilatur, og er vísu, að Steygnu-
 eigendurnir vilja helga sje, og leyfs
 öðrum að nota leitubetjuna fram
 með sínu landi, inn fyrir þessu
Gelgjutanga, sem eg meina, alls inn
 að Merkilate, en eg stend við þat
 enn, satjandi á eptir að samna,
 að identitib þessu Gelgjutanga sje
 hið samna og Gelgju - eta Geldinga-
tanga, sem Korunningskaupbrjefid mið-
 ar lasventingitinn við, þat er etki
 mig, þó sjálfur þann búi til máh-
verte á þrje sínu og segi: "þarna er
nú Gelgju - eta Geldingatang!"
 hið sje máhparturinn etki áreid-
 arminna staðhafa þat og samna

99

til bótaskar þarra við rjettarkaldur 12. f. m.,
af þetta með, er hann hefur einnig
á málverkis fyrir svortum Merkila-
lata, veri almennu kallað bati Selgju-
tangi og líka Geldingutangi; og var
í undangerymum varnarstjóluum
minum línum af gefu málpartnum
fullt tilfni til, af þá þetta upplýst,
heft hann upplýst þetta reglulega
og formlega, þá heft og trísat hon-
um, og gefit honum rjett, en nú ber
hann bönðis af sjálfum þer um, af
kaupbrjefit tali um annan tanga og
annarstadar, heldur er þann Selgju-
tanga í Kleppslandi, sem og meina
og allir þetta.

Stítt lítur líklega út, af bati Com-
perenturát sál. M. Stephensen og amb-
maturum, sem þá var, hafi meins
þenna eina og sama Selgjutanga
í Kleppslandi notkus fyrir svortum
Merkilata, þegar ágreiningur sá reis
út af lasveitirjettisum fyrir Kleppo-
landi, sem M. Stephensen, þá verandi
eigandi Klepps, var sig upprindur,
af hann veri sviptur, þvert á mál-
landslogunum, þegar lasveitir var
bótin upp til leiga og eptirgjalds
4. juli 1828; þann 2 stjól þjer af-
lütandi, er saktjandi hefur nú þannlagð

að N. C. og d. upplýsa að vísu þetta ábrót
 málsins, að M. Stephensen, sem þótti
 skertur rjettur sinn sem landeigandur
 með 2. gr. uppbots-skilmálanum, að
 lausvitið var seld á leigu bæti í
 Ellidánum og á Skjópnum úb á
 mots við Gelojutangar og í Arbejarköftu
 og hver önnur möguleg velt eins og
 hún hafi verið brúkt að undan-
 förnu, þau upplýsa þar, að sýslu-
 maður, sem bjelt uppbót og amb-
 maturinn, sem setta skilmálanum
 fyrir því, voru ekki góðir á að við-
 urtanna, að þeir með þessum skil-
 málanum heftu hollat rjetta Sklepps-
 eigandans, þar þeir höftu skrifat,
 þar þeir höftu þeir skrifat, en sýslu-
 maturinn upplýsir þetta beth, með
 því að fullvissa og (staðfestu) stað-
 hafa, að aldrei hafi að undanförmu
 verið brúkt nein velt fyrir þann-
 an árnymrin eta úb í vognum,
 af hendi þurra, er heftu hafa la-
 usvitið í ánum á leigu, svo að
 þjer gabi eptir skilmálanum ekki
 orðit meitt spursmál um, að Sklepps-
 eigandann gabi, ef hann vildi, hafa
 velt fyrir sínu landi eptir sem áður
 (sjá stjálit að N. d.) Þó öðru leyti
 upplýsa þessi stjál, að M. Stephensen

var sig aldrei uppi undan minni áttu en
 því, að rjetti hans til lauveidarinnar
 fyrir sínu landi veri hallað, um
 þessa beitu veit (!), sem þeir satjundum
 og talemantur hans hafa skapat þer,
 gat justitiarius Magnus Stephens-
 sen ekki gjört þer minni hugmynd,
 eta látið þer komma til hugar, að
 beituþekjurnetturum fyrir Slepps
 landi eta minni áttu landsmytjan
 heldur en lauveidin ein veri halli
 þinni eta hatta með uppbotskil-
 málanum. Sváð sem mi þessum
 lauveitrytti fyrir frammi á kjapt-
 ana, norður að Selgu eta Geldinga-
 tangou líður, þá er ekkert spurð-
 máli um hann þer í þessu máli,
 um og hann er heimilatur satjunda
 í afsalsbrjefi Konungsins, þer er ein-
 ungi spursmálið um beituþekju-
 rjettum fyrir Sleppslandi, um og
 um bjóðendur minni hafa heimilat
 hann áttum til afnata; spursmálið
 er, hvort þeir þar með hafi átt
 að nokkru þann rjett, sem sat-
 jandi ber fyrir sig, að hann hafi
 átt með hinni Konunglega af-
 salsbrjefi af 1853, því lögbarni
 lítit gegn beituþekjurni fyrir Slepps
 landi hefur hann grundvallat ein-
 ungi og eingöngu á þessum rjetti

er Konungss kaupbrjefur heimlar, og á engum öðrum hjetti (þó meðal annars fylgiate. að Letr N. 6 bls 8). Þó þar niðari á nokkrum rökum byggð er líkum, sem sveigt er að stýðandi brjefinu 20. ág. 1820 N. C. og í brjefi sýðlunnanna. Gullbringuneytlu 22. s. m. N. d., "að engin óráð (graalidelig) vessa veri fyrir því, að Stepps land náts eiss langt eitur fyrir Selgjutanga, um og Conferensarad Stephensen sagt, og eitur að Merkilate, þó þar hafa hvorki þessi höfundar hrattit með meissu að Stepps landamerki náts svo langt eitur, og varla veingis að munnrotu kosti ekki með meissum rökum eða semilegu að svo veri, — en allra síðar heimtar Konungss kaupbrjefur 1853 saktjanda neitt land eða landeignjarjett eitur fyrir Merkilate, þó þar heimsi lævnts í þó eða vatni á einhverju hlitum svoti.

Saktjandi er um sem fyrir þróðugur af þegarfogetaplavatinu 1804 (lettr F) og segi að með því hji þómmut öll möguleg vint öðrum en ligulitá Ellidárveit innar fyrir innan Arbajarhöfta og Selgjutanga; en saktjandi atti þó að gá að því, hver er undirvób og upplót þessarar auglýsingar, og hji þar þur nið um betur af þessum niðju

stjólum N^o C og N^o D. Amtrastur Ei-
 riksen hafst rískt til um eldra
 barn, sem á var að leggja þorska-
 neh og önnur veitnef eta metur svo
 og svo nærri landi; amtrastur Eirike-
 sen rísktats um þenna fyr þróngu-
 ata veitnjettt i metum, ni máttu
 leggja neh fyrir þiste, hvar sem veldi;
 þá varð sá, er laaveitna hafst á leigu
 hræddur um, að þetta leyfi amtrastans
 mundi af einhverjum verða svo skil-
 id eta misbrúkat, að þeir leyts neh
 til veitar njettt fyrir þannan á-
 myndni; þetta heft og getað spells
 laaveit hans mjög svo i ánum, en
 til þess að fríða laaveitnjettt hans,
 þá gaf þegarfogetism ús þetta
 pláat 1804; ötrum er þar með min-
 að að veita i metum lax eta am-
ann sundafiste fyrir þannan ámas,
 milli Þr. þegarhöfta og Selgjutunga,
 en engum er þar með mincað, að
þratta þar upp eta veita af löðinni
Kudung, þrækling eta amman skel-
jung, sem setur fastur á löðinni
(gróum vit fundus), annathorb i
leisvjunni eta á sklettum, þáð líb-
 ur svo ús, sem munur heitratð mót-
 þartur haldi að þutunga eta am-
 að skeljatugn sje með sunduggum

eta vengjum, og myndi eta fljúgja,
 hvort er skepman vill sjálf, já veri
 svo, þá veri "veit" að því, að upla
 þraklings vetas og kuðungs, en það er
 ekki, og af hverju, af því þraklingur
 og annað skeljabörn, en þótt talið
 sje með lifandi skepnum, og til
 dýra, en ekki plöntuflökksans, er
 þó á tannörkum um þessara 2
 aðalutgreininga í nátturumni, á
 þraklingnum er skúfur íb á milli
 skeljanna, sem er fastur í náttur-
 um, en á þessum skúfi er hann fast-
 ur við löðuna ofan í eta við leir-
 edjumót, því heitir það ut þrakja
 þraklingur reita þraklingur, motta sam-
 an þraklingur, en aldrei að reita
 þraklingur, heldur en t. d. að reita
 gras eta grjót eta stögarvot; þess
 vegna heitir það betur þrakja, en ekki
beturveit; og verð að íblista þetta
 svoða í bráttum fyrir minnum
 heitratu mótparti, því á þessum
 þótti lesi hann ^{ad ymmta kofli,} ~~þessum þróti~~
 vera þrátilga skilningsdauður, -
 en eg veit það vel svo menntastá-
 madur og vel að hjer í lögunum
 getur ekki annað en skilið þetta -
 að hjer getur ekki verið að reita
 um meina þessrar veit, heldur um
 laundrythar og ekkert annað, -

en hann vilt eptir skilja, og allra síðs
vilt hann vituðkenna það. —

Eg leyfi mig þá að leggja hjer
fram til iðtarlegri sammanaf-
skriftu

1° af hinu Rómunglega afsalsbrjefi
fyrir Kleppi 17. sept 1817

2° af upptöðs skiltumálunum fyrir
söluinni á Kleppi 27. apr. 1816

og séna þar hefur þessi stjál, að ford-
um er seld með öllum gögnum og
gæðum, eptir því sem hverri ford-
almennu fylgir eptir landlögum,
numa "með lögum þe þá Rómni"
eta í Raunum undan skiltu þer
eta síðar, stjál þessi séna, að
hvorki beitu þekju rjetturinn nje
önnur rjettisdi eru undan skiltu,
þegar Rómungur seldi. 3° Af afsals-
brjefi konferenskratts M. Stephennans
fyrir Kleppnum 15. febr 1833, er
sýni og sammar hit sama. —

Ad svo mæltu mötumli og öllu
öðru, abinnu i' hinni síuætu þam-
halds söm mötpartum, og þess
stjótum öllum, er þar með fylgdu,
skyrskota til minna fyrir varn-
ar stjatala og rjettarkrafu, og legg
málit i' dom með varalegum
skilyrdum: Reykjavík 11. sept 1858

með virðingum
Jon Gudmundsson
Til aukabjers að rjettar Gullbringu - og

Nýbársýsla i Reykjavíkur.

Lagt fram i Gulldbr. og Nýbársýslu
auðnarjettu 11 Sept. 1848
• vinnur Páll Jóhann
(auktur)

ad Ltr Oa

Vi Frederik den Sjette
af Guds Naade Konge til Danmarke,
de Venders og Gothers, Hertug til
Slesvig, Holstein, Stormarn, Dit-
marsken, Lauenborg og Oldenburg
gjøre Vetterligt: at Vi ved vor aller-
höieste Resolution af 11te Sept. f. A. aller-
nædigst have approberet det paa den,
Os forhen til hørende, i Selthjarnarnes-
Rep og Gulldbringe-Syssel, inden Is-
lands Sønderamts beliggende Jord,
Kleppu kaldet, af Dyrtied 20de ved
Kjøbmand Knudsen af Kjøbstaden
Reykjavik, gjorte høieste Bud med
400 Rigsbankdaler Navneværdie, paa
de ved den under 27de April s. A.
afholdte Auction betjendtgjorte Vil-
kaar, hvorhos Vi allernædigst have
tilladt, at denne Jord maae tilkjø-
des Os etkelige Conferenceraad og
Justitiarius i Landsoverretten paa
vort Land Island Magnus Stephens-
sen. Og da bemeldte Conferenceraad
Stephensen, ifølge heraf, efter Vores

Landfogeds Sigurd Skovgrønns
 Qvittering, dat. 14. Jun. d. A. har indbe-
 talt fornævnte Hjælsum - Fve Hun-
 drede Rigsbankdaler Navneværdie
 til Jordeboys Massen i Island, saa er
 det, at vi herved til Conferenseraad
 Stephensens skjøder og afhænder til
 fuldkommen Odel og Eiendoms oven-
 nævnte Jord Støkke, med alle de
Rettigheder og Herligheder, som den
fra gammel Tid fulgt have, endnu
følge og med Rette følge bør, saa at
 han i Overensstemmelse med de
 om Jordeboys godsetts Behandling og
 Forbedring i Island ergangne eller her-
 efter udgivende Anordninger maa gjøre
 den sig saa nyttige, som han bedst
 ved og kan.

Hi erklære vi end ydermere for
 Os og Vore Kongelige Arve-Successoren
 i Regjeringen ingen videre Lod eller
 Deel, Ret eller Rettighed at have til
 forbenævnte Jord, men at samme,
 som foranført, med Alts, hvad den
 nu tilligger, skal tilhøre og følge
 meerbenævnte Conferenseraad Stephen-
 sen til evindelig Odal og Eiendom,
 dog Os og Vore Kongelige Arve-Su-
 cessorer i Regjeringen, alle Konge-

lige Regalier og Hørs heder, samt ordinære
og extra ordinære Kontributioner, som
enten allerede til Os eller offentlig Brug,
ere paabudne, eller herefter paabudne
vorder, uforkrænkede.

Forbydende alle og enhver heri-
mod, efter som foreskrevet staaer,
at hindre eller i nogen Maade For-
fang at gjøre under Vor Skyldes
og Naade. - Givet paa Vort Slot

Frederiksberg den 17de Sept 1817

Under Vor Kongelige Haand og Segl

Frederik R

(L. S.)

J. S. Mosting Wormstjold de Essen deo Moltke

Vorrdann

Skjode

for
Conferentsraad og Justitsraad i Landsover-
retten paa Island, Magnus Stephensen,
paa Jorden Kleype i Gullbringa Syssel
og Islands Sönderamb for 400 Rbd N. V.

Weldum

Den ved Forordningens 8de Febr 1810
allernaadigt paabudne 2de p. l. Afg. 2^{de}
(- to) Rigsbankdaler - Navneværdie, er-
lagt til Islands Jordebogs Kasse, hvor
for givthene

Reykjavik Juli 1818

L. Thorgumsten

Oplagt i den Kongelige islandske

Landsloverret den 3. Aug 1818, samt pro-
tocollet, hvorfor er betalt 5 Rbdg 5 S.
skriver: fem Rbdg 5 S.

bestemt

B. Stephensen

Samljóða original afskrifningu
vitnar P. Melsted
(est)

Lagt fram i Lulldröngu og Stjórnarsýslu
auðnarjetti 11. sept 1838
vitnar P. Melsted
(est)

at Letr O b

Anno 1833 pann 15. febr. framföru at Vít
eyjarhlautri i undirskrifastu votta vider-
vish svofeld jarðskaup og sala, at Com-
ferentsráð og justítíarum i þeim Men-
unglega landsyfírjetti, doctor juris etc.
Stephensen selur frá hvi og sínum
erfingjum jörðina Slepps, liggjandi i
Selthamarneshrepps, 20th at dýrdeitka, borg-
ara og kaupmanni Guðmundi Pjet-
urssyni i Reykjavíki og huns erfing-
jum til alls afresturs og ágóta frá
næstkomandi furdögum fyrir 400 spidum
danakar, met 1 skú og 3 árn, samt
öllum þeim húsum, sem á jörðinni
standa, og i þvi ástandi, hvi mi
fyrirfimmab, og met öllum þeim retting-

hittum og herleg þittum til sjós og landa
til þinnar yfsta landamertíju, eins og
conferentsráðs Stephendens hjálfur er eig-
andi at ortum eptir komunglegu, kom-
um allranadugast viltu afsalbrjefi
þessari jörðu, dags 17. sept 1817,
hvort allranadugast afsalbrjef, umm
fylgir þessu brjefi.

Eptir tilskipun þú 8. febr 1810
geldur kaupandans 1/2 L afgjald til
krossdormans af kaupri þessu, gengur
sv kaupandann at þessu sínu kaupri,
at þessari af þessu dingu, nema þess
1/2 sigildis, sem afhendist at vor-
dögum.

Áskilid er, at mupdar 400 dan skur
spesur þess seljanda goldnar umm
þess 21. yfirstandandi mánuat, hvort
kaupandann undirgengst i vutstadda
votta viturvis.

Þú stá þessu eru seljanda og kaup-
andi undirskrifut mífur og hjá þessu
dignet i málagra seljandans erfing-
ja viturvis, sem áskilid undir-
skrifu og innsigla þinna gjörningu
sem kaupvottar, sama stut, at og
dag, sem upphaflega greinin

M. Stephendens J. Petersen
(L. S.) (L. S.)

sem vottar undir áhrifum

O. M. Stephensen Hamus Stephensen
(L. S.) (L. S.)

Samkvæða originalmanns

utna P. Melsted
(at)

Lagt fram í Gullbringu og Sjósarsýslu
auðarrjetti 11. Sept 1858

utna P. Melsted
(at)

Ó á Lbr Ó c

Útskrift

úr uppboðsbóte Sjósar og Gullbringu-
sýslu af uppboðskilum á jörð-
inni Kleppi í Seltharmanastrepp
við opinberu uppboð í Reykjavíkur
þann 27 apr. 1858

Uppboðs-skilmálar.

1.

Uppboðið sketur í ritaslanu Ra-
peningum í neyðarverði.

2.

Hefta boð og þar á afan fengið til-
slag sketur upp á marmuri Rom-
unglega staðfestingu, þar heft-
býðandi ekki detur heft staðfest-
ing fæst, þar eignarrjett á jörðinni

3.

Þá núverandi leiðgilti á Kleppi,
Helgi Eyólfsson nýtur óskerta bygg-

ingarrjettar síns á jörðunni, eptir í
höndum nafandi byggingarbrjefi.

4.

Stann niður og svo fortaugarrjett-
ar á jörðunni, þegar hann vill an-
taka það herta bót, er ummar á
ábyrdarjört hans stann gjört hafa.

5.

Mannslán má ei framvegis hef-
jast eta svarast á jörðunni, hvatti
in natura eta í þessingum.

6.

Landstund jarðarinnar má egi
heldur horku eptir það, sem í þessum
Rommunglegu jarðabót fyrir jört þessa
fastsett er, etur fastsett verður at
Rommunglegu bót.

7.

Förð Rvildi á jörðunni skulu
eptirleidis aldeilis vera afstevffur,
og þegar leiguvrildi umsehast
á jörðuna, skal það ske at lög-
um, in hvar hjalda þessu á jört-
umni smertir, þá eptir samkomu-
lagi landsdrottens og leigulifa.

8.

Á kaupveris jarðarinnar má,
ef þess er óstast 2/3 partur eptir-
standa möh fyrsta þessgangr-
rjetti í eigninni í 6 ár möh lagt.

rentum, en 1/3 partur ábbyrguab strax,
sær staðfesting uggis á brótt er fengin,
þwar eptir skauþrjefs smá vanta, þegar
pantabligationin fyrir þum nefrdu
þþurðum ábgefub þringlyst.

9.

Skóldi þar, er mi fylgri jörðummi
uggþrjefs þjer skilt, og þegar salan
brat á jörðummi og þwi er sam-
þykkt á þar strax at borguab

10.

Konungsjörðin Alepyrur uggþrjefs
met á þummi verandi þusum og
öllu þwi, er þummi fylgri og fylgja
þer, at frá skilde. Skóldurinn

Þetta útskrift staðfesti
A Baumann

Lagt fram í Drottningu og Stórar-
lýðu austarjetti 11 aþt 1838
vitar P. Melsted
(1838)

Umboðsmatur sakjanda beiddi um 14 dagar
frest til andvara og skjólin þjer lánut, þwar
af mál pantans og dómurans hálfr var veitt.
Féllur þar sökinn í rjett á sama stað og
þinn 25. þ. m. Skjólin afhent sakjanda.
Rjettinum slúti

P. Melsted

H. E. Johnson (1838) for Gudmundsson

vitar: P. Akerberg Th Bjarnason

Ár 1858, laugardag 25. sept var Gullbringu-
 og Skjolaráttur áskafur settur og hald-
 emur í Reykjavík með undirskrifum
 vottum C. Schenberg og A. Arnassyni, af
 hinum settu dómara og skrifara P. Mel-
 sted, var þá tekið fyrir

Sökun: Kaupmáður H. Th. A. Thomsen
 gegn
 Samneignamönnum jarðarinnar
 Skryps. m. m.

Málpartur var tekið mál, umboðsmá-
 ur sýkjanda skilats aftur stjálum sýnar-
 innar, og lagt fram sökunarframskild, dags
 í dag, hvort hann skýrskotats; stjál þetta
 var merktur Leif P. Svoblyóandi

Leif P.

Sökunarframskild

í málinu: Kaupmáður H. Th. A. Thomsen í Reyk-
 javík gegn
 Samneignum Laugarness og Skryps

Eg átla einungis að svara seinasta varnarstjál-
 hins heittráða sýkjanda, því atti ég að fara að
 tína samman þar missagnir, mótsagnir, mein-
 inguleysi og ranghermi, sem eru í vörn hans,
 yndi það stóri hríga en skottubrígan
 verjandans og þíflsins hans að líkendum
 hefur verið.

Verjandinn byrjar seinasta varnarframs-
 kild sitt með því, að tala um afstöðuupp-
 drátt þann, sem ég seinast lagt í dóm,
 og segist hann hafa góðmöglega og án stefnu
 undirgengið að vera þar viðstaðdur,
 hafi mátt en farið út svo lítið aftur,
 því sýkjandinn hafi ekki verið kominn

tel 1. 30', þá hann heft ákveðið skóðun-
 argjöfina til um hádegisbil, á öðrum
 stað segist hann hafa verið þangað til
 tel 1 1/2, - það er annaðhvort, að verjand-
 um reiknar hinsum ephir niðjum og
 svenjulegum klukkustundum (s: 100 mín-
 utur í hverri klukkustund), eða það er
 ekki aldeilis nákvæmt og áreiðanlegt,
 sem hann segir. -

Það er satt að segja, hvern heitvati
 verjandi gaf mín vagna gjöf, eins og
 honum heft líkasti, að vera viðstaðdur,
 þá afstöðingyrdrátturinn (Situations-
 kortið) var tekið, eða ekki að vera, því
 þvorki hafa og verið hann að mata,
 og því sáttur stefni honum, en einungis
 innan döms og í áheyrn verjanda verið
 dömarum um, að ganga á staðinn,
 og taka uppdrátt af því svæði, sem for-
 þvi það, er mátt setta er afsíð, er mið-
 að við, og látta best mig og verjanda
 fyrirfram vita, nær það yrði gjöf, unte-
 um svo hann, verjandinn, gæti mátt, og
 gætt gagns síns, ef honum svo líkist.
 Dömarum tilkynnti okkur því 11. ág.
 næst, að hann um "hádegisbil" dagum
 ephir mundi verða um við ósa Ellida-
 anna, til að upptaka Situationskortid,
 en af því dömarum varð að fara á
 næstu bei, til að fá menn þá, sem
 honum heft að hafa mátt við gjöf
 þessa, eins og hinum heitvati sjalti er
 þannig, dróst það að hann (dömarum)
 þarri á staðinn, þangað til undir tel 1 1/2;
 á miðan kom verjandinn, verið svo sem
 í þarta lagi 5 minútur á staðinn,

og rautu þou aptur af stað "sotum annitisk",
 einn og hann sagði. Af þessu varð mið eigi
 annað sýð, en að honum lagi í ljettu ranni,
 sverð hann veri viðstaðdur þessa gjörð,
 eða erki, því heftu honum þótt það notku
 um umvarðandi, er kemleik, að hann
 annað sverð heftu getað beðið dalkit lengur,
 eða einn aptur, þegar hann þrótkorns
 frá staðnum matli einum af þessu mönn-
 um, sem dönnarinn heftu hvatt sjer til
 aðstaðar, og sem sagði verjanda, að dönnar-
 um veri skammsh þatun í mänd, eða
 heldur en alls um þrotuð, falit manni
 þeim, sem mið honum var, sem var einn
 af umþjótendum hans og sameigendum,
 að vera fyrir sína hönd og heftu hann
 þá að líkindum getað lagt honum tpeki
 í munni, sem hann ablað sjer að Roma
 fram mið sjálfur, og heftu að minnsta
 þesti farit beku á því, en að klappu
 svoða fram og aptur á burt, einn og þessu
 brennd þóu. En verjandum um það!
 hann imyndur sjer afmikit, ef hann
 heldur að hann mið þessari aðferð einni
 geti ómjótt afstöðunngdráttinn; og heftu
 gjörð þá, sem í mínu valdi stóð, og hann
 hefur verið aðvaratur, og honum gefis þari
 að að vera viðstaðdur, ef honum svo
 líkadi. Roktu er gjörð mið þessu mi-
 þerenni og þriðveru og litla, sem ummá
 var, og vona og það mági; verjandi var,
 einn og aður sagð, fyrirfram viðvaratur,
 heftu hann beðið þá einn minnub lengur,
 eða einn aptur, þegar hann var kom-
 um sjótkorn frá staðnum, gal hann

verid viðstaddur; hann verður því að kenna
 sjálfum sér um, ef hann nú iðrast ept-
 ir fljótrætt sitt, og áttuast fyrir að hafa
 klaupid á sig, með því ekki að vera við-
 staddur, en sje svo, má hann kenna
 það sjálfum sér, því bati er það, að dóm-
 anum fyrir þann hátt láti hann vita,
 að það ytri svona kringum hádegis (um
 hádegisbil), og svo gita allir, dem nar-
 gatri og mansáttlika hafa, að ómög-
 legt er að fastsetja þess stórnar svo, að
 eigi geti stakkað litlum þinna, þegar
 bati á að ferðast notkunn svo, og safna
 mönnum að, enda eru það fastir, dem
 gjöra svo litit úr sjálfum sér, að gjöra
 þras úr slíkum, og litur svo ús, úis og him
 heitrat verjandi hafi atlat að manntönu
 sig með þessari ferð og aðferð sumri, en
 hverja send hann hefur af því, skal
 og láta ósamt, en afstöðuþpdrátturum
 mun varð ónýtast við það.

Kortu er, úis og eg áður hefi sagt,
 með allri mögulegri náðremmi gjörð
 af dómárunum sjálfum með aðstau þeirra
 4 dómumanna, dem hann tók með sér
 til þess. Það eru því ósamirði í munni
 verjanda, þegar hann segir, að eg hafi
 "smakkað" þar uppdráttum "eþri minni
 höfð". Dómárun og þeir hitbetenis munu
 gjörðu kortu, end og þeim heis njettast
 og sannast, og ír nepris voru sett, end
 og þinn hitvöldu þunnaga munu
 sögðu til, og dómárun áleit njett vera.

Eg hvar mi gjörðt mitt að því sjálfur, nje
 stjörðt gjörðum þessum nje vortum. Eg
 sé þi því verjanda ósamrindamum
 að dylgjum þessum og gersútum um
 mig, þarðem verjandi krefst, kosts
 og þarings fyrir þig og fylgdurmann
 um "fyrir þetta gabb satjanda", möt-
 mali og, að þessi krefu vert nokkur
 gaurur gefin, því hvorki satjandi
 sjálfur, nje og, kvaddi verjanda til að
 meta, eta njettau sagð: til að ríða um
 að ánn, og stræ um hel heim aftur;
 hann gjörð: það ephi eignum gerspotta;
 hvorki satjandi máls þessa, eta og, um-
 bótamatur hans, höfum gabbat verjanda
 í meini, og og skora á hann að samna
 nokkur gabb gegn þer frá satjandans
 hálfu, ef hann getur; ychi hann eigi
 samna það, krefst og að þessi dylgja
 verjanda vert dand ómerte, og hann
 dandur í hefilegar letti fyrir ósam-
 sögli sitt og lastmælti gegn satjand-
 anum. Eg mötmali ummij krefu ver-
 janda ^{verjandi} ~~gegns~~ Situationskorti því, sem og
 hef þannlagð, og krefst og, að kort þetta
 vert álið gott og gult, og tekid til grina
 sem því lík. —

Það vörðum því að Lei N. þann
 lagða vottort, þá átti það einungis
 að sýna, að þó svo veri, að verjand-
 umri áttu land fyrir ummij (- sam-
 um) Delgja eta Eldingatungu, sem
 og þó meita og mötmali, þar á eng-
 in sömmum er fyrir því framstom-
 in frá þessum hálfu, og þó þeir hef.

veitirjett, Kraklingstötu mustaldar, fyrir því
landi, sem þar liggur, sem er um þessum
ur miðar, þar er umbyrdandi annum á
þar Kraklingstötu ásamt allar annari
veit, þá gatu þeir ekki leyft minna
beittstötu þann með vesturströnd veggins,
því þar veri engin beita, eða Krakling-
ur. En þar mið Situationar kortið sýnir,
at þeim meginum í veggnum er einungis
leir- og marthálmstötu, sem allkunnugt
er, at Kraklingur ekki stáðnarrisk á,
alib er þat ekki þess verð at hefja málið,
með at láta þá menn, sem vottent þetta
hafu gefit, iðfestu þat, þó verjandi hafi
mót mál því, sökum þess þat var í
eiðfest, því þar at verjandinn ekki hefur
þómið með líkur, því síður sömum
því, at Kleppseigendur hafi notkun
rjett til Krakling- eða beittstötu, eða
notkunnar veit á þessu svæði, sýnir
lítið undir því þómið, hvernig Krakling-
stötuþekjan er þar, sem þá af Situa-
tionar kortinu má, eins og áður sagð, leita,
at engum getur verið, en þat er sannat,
at þeir hafi leyft mörsnum, at leita
þar at beitu og taka þat þeir fundu, og
er þat, sem er sýni þeir hafi gjörð hum-
ildarlaus, og eðkerb átt með. En þegar
verjandinn segir, at umbyrdandi annum
hafi með eigin hönd ritat þat og stóð-
sett, þá er þat dyggja hans ein og geb-
gáta, sem hann ekki viltar þjer vid at
gjöra, þó hann hafi enga föfestu fyrir-
gjöra,

Eg hefi aldrei sagt, at Geloju- eta Geldingar-
 tangi væri umman landannertja. Slepps,
 og þó at verjandinn mi vilji láta það
 heita svo, at órnefni það, sem eftir allra
 samhljóða sögn, ímíst Kallaet, Geloju
 eta Geldingatang, sja umman þeirra,
 þá hefur bets sjálfur hann áður mið-
 at því (str Exception hans af 13 juli
 mast. bls. ²⁹ 4) og svo mömmeli og því líka,
 at svo sje; en mi hefur hann ekki víslu
 fyrir sjer, at ganga mi frá öðrum ein-
 um áptur, (sem og þessu sju últhins stud
 bindandi fyrir umhljóðendur hans og hunn,
 og segir, at i Sleppslandi sje tangi, sem
 almanni og einöngu nefnist Gelojutangi
 og at vísu sje "nokkru norður en Merkilak
 ur", og segir, at Sleppssegendur hafi víslu
 helga sjer, og leyft öðrum at nota leitubek-
 guma fyrir umman þenna Gelojutanga.
 En eg stóra i verjandinn at sama, at
 i þessu svæði sje umman Gelojutangi, en
 sji Geloju eta Geldingatang, sem eftir
 Situationskortu því, sem framlagt er, er
 vestanvert við vög þann, sem Ellidár-
 myrmin eta öðrum falla út eftir, og
 gagnvart Arðjarhöftu, og miða og fastlega
 at Sleppssegendur hafi nokkurn vestrýti
 kraklingslötu, eta annað fyrir umman
 (samma) þann tang, því eg segi, at
 umhljóðandi minn eigi þurfa alla vestrýti
 kraklings eta leitubek mestalda, en
 at Sleppssegendur heimildarlaus hafi
 leyft öðrum, at leita sjer at leitubek þessu
 svæði. En geti hann mi ekki síns þetta
 og sama sögn sögn sína þar um, ver-
 ur hún at alitast út ur dýr ar eini og
 óhrunskilni. Þegar verjandinn mi á
 4. bls. varnarframtaldu síns af 11. s.
 m. segir, at eg sjálfur hafi bind til
 það málverk, eta Situations kort, sem
 framlagt er, og sett þar á, um og hann

á bla 2 hefur komið að orði: "eptir minni
 höfð" örnefnið "Gleypju eða Gledingutangi",
 þá leysi og hann enn þá á samvinnu
 að þessu, og segi enn þá, að dómurinn sjálf
 ur hafi gjörð það með eððfól og lúðberis-
 vingu þurra 4 kunnugum dómurum,
 sem hann kvaddi til þess með sjer, og
 það er einmitt eptir áliti og tilfögu þess-
 ura kunnugu manna, og eptir því, sem
 hann sjálfur áleit rjettast, að dómurinn
 setti örnefnið, eins og örnefnið "Gleypju eða
 Gledingutangi", eins og hin önnur, og
 það er þessi tangi, sem hið kunnuglega
 afsalsbrjef af 11. des. 1853 talar um, þessi
 tangi, sem talar er um í þegarfogeta-
 plácatinu af 27. febr. 1804, þessi tangi,
 sem úpbróts skilmálarnir 4. júlí 1828, 2.
 gr. tala um, þessi tangi, sem stípt-
 amtsbrjefið 28. ág. 1829 talar um, sam-
 tanginn, sem Steppseigendur heimsildar-
 laus þá gáfu mönnum leitubetjuleyfi fyr-
 ir uman, og samri tanginn, sem um-
 bjóðandi minni miðaðs forboð ditt við,
 þá og miða, að það sje nokkur annar
 tangi á öllu þessu dæði fram með
 vögunum frá Ellidárdísunum og norður,
 eptir að vestanverdu, sem almenns hafi
 verið, eða sje kallastur Gleypjutangi, og
 geti veigandi ekki samruð hitt, verður
 söguvögn hans þarum, að álitað á sam-
 vindi, eins og "Udflugur", sem hann
 hafi gripit til í ráðaleysi, þá hótta
 sje af slíkum manni, og veri þá vel
 verið, að verja athyggli hins heitvada
 rjettur á slíki varnarafert og máls-
 forsluhatti, því hin veri eptir takaverð.

Ént þessi hinum heitvada veiganda
 um "nytría" og "nytrjarnar", sem hann
 alltaf er að stagaðast á, en þetta stagl
 á "nytrjum" og "landnytrjum" stóðar ekkert,

því átt þess að orðið "landamyki" einnig
 inniheldur sjáfaragagns einnar jarðar, hefi
 og optsummis bæti samt honum, að kræklingur
ur varri fiskur, að því, sem öflutis hann
 eta tekjur (fangde v. brennaglyede sig dem)
veiddu, hann heyrði því undir sjáfaragagns
 og veidi; ernfremur að umbyðandi mun
 eigi einn alla veit (eins og eg hef. lýst í
 hinum undanfarandi sáttmálaáttum
 mínun) á því svæði, sem forbotið hljóti
 ar um, og þá líka kræklingaveidina,
 eta það, sem hefi um pláa skattub
 bitutaka, og það, sem örflugub er fyrir
 verjanda, að hann hefur ekki getað sam-
 að, að Stleppseigendur ætlu notkub land
 að þessu svæði, og því sítur samnað, að
 því ætlu þar notkub veit eta not á
 sjó fram. -

þegar verjandinn segir, að þegar foga
 plavatit frá 1804 einungis hann að
 veit á netum, á þessu svæði, og sund
fiska, þá er það rangfering ein (og
 sýmir plavatit sig sjálfs), því bæti
 stendur "at Fiskerie" og svo líka stendur
 um 4 með Starn, Nod, Lod eller þau and
Maade og í þessu áliti og að kræklingur
 aphi eta bitutaka efalaus líka umi-
 briddub, en hver verjandi hefur sátt
 þessa sundfiska sína, veit og eigi, þá
 catit nefni þá ekki. Þegar mun hefi
 aðr möbpartur segir: "að kræklingur
 sje gróinn við fundus" !! þá er þess
 stöðun svo mytarley og þar ley því,
 sem hringub til hefur veit áliti og vit
 tekid, að hún bitur engum svörum,
 og segir því um að kræklingur sje
 fiskur, og kræklingstaka fiskiveit,
 sammi hann það gagnstata, ef hann geti

etki þú með "paradoxum" einum og meir-
ingalansum orðalöpsingi og orðarmis-
ingi, ein og hann hingað til hefur viljað
gjöra, heldur með giletri og góðri sönnun.

Útlistun hans um eðli krakklings-
ins og etymologisku rollunnar, sem hann
hefðir þar við, svara eg engu; mjög
þykir það etki svaraverð, en eg mótma-
linungis, að það tje mótverð vit í því,
eta að það eigi tjer vit; heimsku eina
vit jey hvort "skilja" sje "viturkemma"

Uppboðskilmálarinn frá 27. Apr.
1816 og þið komunglega afsalstrjef
frá 17. sept 1817 gagna verjanda lítit
í þessu máli að svo komnu, því
jörðin er bódin upp "með öllu því, sem
henni fylgi og fylgjja beri" (str 10. gr.
í skilmálunum) og afsölu (skjöld):
"med de Rettigheder og Herligheder, som
den fra gammel Tid fulgt have, endnu
følge og med Rette følge bør", og því
verður verjandi fyrst að fara sönnun
fyrir; "að beita - eta krakklingsstykju-
rjetturinn í þessu svoti, sem tjer er
spursmálið um, hafi fylgt jörðinni Skjöldi
frá gamalli tíð, að hann hafi fylgt, þeg-
ar jörðin var bódin upp og afsölu 1816
og 1817, og hafi átt og eigi með rjettu að
fylgjja henni, þegar hann er binnur að
sanna þetta allt, kann það að komna
honnur að haldi, fyr etki, og þá er
mi tími til að tala um það, en eg
mótma, að hann í þessu máli geti
byggð mitt á þessum skjöldum fyr
en þetta allt er sannat.

Að svo maldu mótma, eg loka-
nu öllu sönnun og sönnun frá ver-

fundans hálfu, skýrskota til minna und-
anfarinna sáttmálskjala frá 15. júní, 20.
júlí og 21. ág. másk, held að öllu fæst
vit rjettarþrófu minna þá, er og uppruna-
lega gjörðt í því fyrsttalda, og leggavo
málist, að svo stöddu, undir dórm, met
naundýrnlegum og venjulegum fyrir-
vara. Reykjavíðe 25. sept. 1858

viðingurfullur
H. E. Johnsson

Til
auðka hjeraðs rjettar Gullbringu og Stjósarsýslu
í Reykjavíðe

Lagt fram í Gullbringu - og Stjósarsýslu
auðkarjetti 25. sept. 1858

P. Melsted
(vsk)

Seðjandans umboðsmáður skoraði á dómur-
ann út af máteknum orðum í síðasta varnar-
stjoli máttpartseins, að lífa því hjér yfir
í rjettinum, hvor þann, nst dómurinn
hafat brúat til uppráttt yfir það umþretta
plár, er fram hefur verið lagt, og fylg-
ir málsins stjótum, og svarat dómur-
ann því svo, að hann skammast við, að hafa
gjörð upprátttinn eftir hlöðm þeirra
manna, sem þá voru vitetuddir, og hafa
ritat máls sín á upprátttinn, og eftir því
sem plár þetta kom hönnum og þeim þá
fyrir sjónir, en umboðsmáður seðjanda
á þar hvortei stríðe nje staf í annat
en máls sitt og þau 2 orð, er undir þá
standa; hvar til umboðsmáður veðjanda
svarat, að hann veðjandi í engu, að dóm-
urinn hafi þá áreitin var gjörð dregat
Rokkið upp og skrifat málsinn á það.

Veðjandinn beiddi um stjótin útlánuð
og veðjandinn, hverju máttparturinn var
samþykktur. Stjótin útlánuð veðjanda.

Rjetturinn hafum

P. Melsted H. E. Johnsson Jon Gudmundsson

vsk
sem Váru. © Borgarskjallasafn Reykjavíkur

Á 1858, laugardaginn 2. ok. var Gull-
bringu og Sjósarsýsla aukarjettur settur
og haldinn í Reykjavísi í viturviss
undirstofu frá votta af hinum setta
sýslumanni, Exam. juris P. Melstei, þar
þú var fyrirtekinn

Lötin kaupm. A. Thomsens

gegn
Eigendum Stepps og Laugarnes

Málspartarnir voru báðir mættir. Sjáandi
skilant aftur stjótum mála, og lagt fram
Varnarframskald, dags. íger, til hvers
hann stýrskotati; þar er mættis Libr
Q og umferist þjer avokjótandi:

Libr Q

Varnarframskald

í málinu: Kaupmatur August Thomsens
gegn

Sameigendum jarðanna Laugarnes
og Stepps í Gullbringusýslu.

þar er margt, sem sjáandi hefur komið
fram með í síðasta sötensarframskaldi sínu
Libr P, mörg og óumræðleg orð, en þá þurra,
eða fast eru svo mikit sem svaraverð.

þar er hefti ni af nýju útaf þessu
afstöðumálverki hans, at hann er einstakur
með orðinu í hálsinum, sem von er til,
því at þú at þar veri, eins og hann hefur
sjálfur viðurkennt ni eptir á, full og vafu-
laus skylda hans þá upphafi og in lunnu
processus at komna fram með afstöðu-
málverki með löglegu þráguni; þú at
hann síðar meir þengi til þess nágans

þess, að leysa það af hendi í löglegu formi,
 þá er það nú, eins og það er fram komið,
 að hans tilhlutun og fyrir hans vangeðlu,
 stjómaber burtur og svo af hendi leyst, að
 það getur að minni allur enya rjettarverk-
 un hafi og ekkert sammat. Ég að munmeta
 bestu þekki ekki til þess, að notkun arid-
 argjörð hafi svo átt þjer stað, að ekki hafi
 báðir málpartarnir verið viðstaddir; og
 veit ekki mitt dæmi til, að notkun það
 afstöðumálverk hafi verið framslagð í dóm,
 er ekki báðir málpartarnir expressis
 verbis hafi fallið á, að veri rjett, og ég veit
 ekki til, að notkun málpartur eigi með
 að láta búa til afstöðumálverk, án þess
 að málparturinn sjá viðstaddur, og segi, að
 málparturinn eigi ekkert með þetta, eta
 megi eta eigi með að ablast til og þref-
 jast, að slíkt málverk styt; að notkun
 málpartur hans, eta verði honum að sönn-
 unarmáli, þessur en t. d. vitnaleyðsla
 sí, er hann að vísu getur látið fram-
 fara fyrir reglulegu rjettarhaldi yfir mök-
 parti sínum, en gefur þó honum hvorki
 tilþrú sje þessari, það er löglegt sjá,
 til að vera viðstaddur vitnaleyðslunni.
 Þetta er svo berð eptir N. L. 1 - 4 - 1, hvort
 heldur er að sata um vitnaleyðslu, skod-
 unargjörð, áreidargjörð, eta hvað errið
 rjettarhald, sem er, hvor með á að hafa
 fram með rjettarverkun einhverja sönn-
 un gegn mökparti sínum, að það gengur
 breiðt yfir mig, að mökpartur minn, svo
 löglendur maður, skul geta verið að
 skrifu um þetta abrist langur soðlur
 svoða aptur og aptur. Sláms þessur
 sjéðfur þrá uppþráfi játað, eins og við.

var að bráð, að mig, sem möðpartur hennar,
 þyrfti að ávarna, til að vera viðstaddur
 áreiðargjöfina; og skal ég aldrei vera á
 móti, að ég fjette og skriflega aðvörum
 frá áreiðardómarmannum dagum fyrir,
 til þess að vera viðstaddur á þröngstundu-
 um um hádegisbil, og við áflats og mjer
 als eigi að hafa minna úðurðara í þessu
 efni, þessum en Krísts manndæm sjálfs
 min, og fyrirfram ávæðin störf, og vit-
 skipti við aðra, og þar á meðal við
 alveg þertlína veraldarmannum úr sit-
 löndum; þeir geta hvortgið borid í möð-
 þvi, hvortgi hennar heitru áreiðardómari
 rje möðpartur minn, að ég sagði þess
 fyrirfram, sama dagum, sem áreiðargjörð
 in átti að verða, að mjer væri ómögulegt,
 og ég væri óvartanlekur að bida lengur
 eftir áreiðummi á þröngstundum, heldur
 en fram til kl 1-1/2 í mesta lagi;
 þeir herrar geta mi gjört, hvort þeir vilja,
 að stathafa þetta eða möðmala þvi;
 það er samt sath. Hitt er ekki rjett
 hennat, sem segir í stjálisma Lib. Na 1
 "að ég hafi rituð í burtu í þvi döms-
 arum og þinnir útreiðir minn Konnu
 (s. á þröngstundum), þegar kl. var ortin
 rjett að segja 1/2," það möðpartur minn
 sjálfur og 2 menn aðrir geta ekki neit-
 að, að hvorgi sath, þá þröngstundum
 eða þar fyrir ofan, meðan til úr arhölm-
 anum, til dömarum og hennar mannum,
 þegar ég reit þaðan, og að klukkur
 vor allra, en þar vorum þá, var ort
 in nær 1 3/4 heldur en 1/2; og geti með
 2 órakum vottum summat, að ég matu
 þá í tilbakkaleitinni einum áreiðare-
 mannum, sem átti að verða, rjett

fyrir austan eta norðan Þrustati (Leir Sönnar-
 framh. Leir P bls 2) og þá sögðu þeir
 þeir, er þar voru staddir, að mannaöld
 seist ofan Digrahesthals, og að það væri
 sjálfsgætt áreiðarvörðunum og meira hans,
 klukkum var þá orðin nær 2 heldur en
 1314, og áttu þeir þá þá um spötkorrs
 til þratmetadanna. En allur þessi glundur-
 eti er að kenna mötþarfi minnum og
 engum öðrum, er ekki tótu sja ávæð-
 um tektuðan með reglulegri stefnu til
 áreiðargjörfarinnar, en þá eru heft
 verið, stefna til hefts eigi getur brendit
 mig, til að víða rjettarhaldsins, nema
 svo sem í mesta lagi í klukkustund
 fram yfir þann tíma, sem heft verið
 ávæðum í stefnunni. Áreiðargjörten
 og uppdráttur afstöðunnar áverkisins fram-
 för þannig, án þess njer veri löglega
 gefum skastur á, að vera þar við staddir,
 þvert á móti L 1-4-1, svo þá að
 áreiðarvörðunum hafi sjálfur dregið upp
 málverkið með eigin hendi - en það hef-
 og aldrei veftuð - og rituð þar örnef-
 in, er rjettarhaldið sjálft þer ekturb um,
 wort þau, hvert um sig, sja rituð og
 sett þar eftir mótþars manna fram-
 burði, eta þá einungis satjandans um,
 þá er þetta rjettarhald að minni aliti
 melliteð, og þannig þrefuð og það verði
 alitið af þessum leitruða dómni, og þess
 regna þynið og ekki hafa að minnu
 oftalað, þá og í varnarfrumhaldi minnu
 tíe nach á undan hafi þarit þeir
 orðum um uppdráttum, að mötþarur
 manna hof, mannað hann eftir sínu
 höfti; og get um ekki kallað þetta ann-
 að en manna hans, að hafa þann rjett-
 arhald til þess, að ná þar njer veri
 legu lökum arguymi og lömmunarmetuli,

in þess at gefa móttækis sínum löglegum
og skuldbindingu þess at at vera þar
viðtaddur.

Á þessum ástæðum verður mið í máli
þessu min aðalrætturástaða hin sama, sem
eg bar upp 13. og 31. júlí s. a. í stjórnlínu
Ltr N., at því breyttu, sáttir þess dómur
uppköms í máli þessu - mest sáttir drátt
at af hendi sáttjandur, og varntandi innögru
söfnargagnu af hana hendi, in specie
formlegs afstíttumálverks og í þessa hið
mið hlýtur at dragast langt fram á hand-
verki, er veldur því, at umbjóðendum
minum, sáttir hins órástauða lögbarns
hans, þannig verður minnat at fara
sjór í nýtt leitun sáttjansu fyrir sínu landi,
eðki at um nástj. vörverki, heldur um-
ig mið um þessa handverki:

at sáttjandi verti dómur til at
grúta 200rd skatubætur og 30rd
í allan málskostnað.

En in hinum hviðræta njetli stjórni mót von
eðki firmanst fullgildur ástætur til, at atþyft-
ast þar ástætur, sem þessi stjórnrástaða (str
13. og 31. júlí s. a.) á at stjórast við, og þá
eðki sjálfa hana, heldur firmanst málið
er in gærts gjört af sáttjandur, at mið
megi leggja á þat dómur at stjórnu þrotnefn-
um til, þá verið og at leyfa njetur í þann
ortum at taka hjer upp sem stjórast og
ljósast ágríp, at njetur er umst af varnar-
ástættum þann, er og hef þyr þerit fram.

Umbyóðendum minir hafa hvorki leyft
áttum nje notat sjálfri leitun sáttjansu, sem
er þrotnefni þessa máls, nema fyrir
sanna þanta landi, alls umst at merkilegt,
þetta er sannat þat met auglýsingum
sannigenda þantaanna Langarnes og Stepps
í blaðinu fjórvölfi í vor, met stjórnrá-
stjórnlínu at Ltr N. bls 4, og víðar í
því stjórni, og unda áhrætt og demótnefni

af mótparti mínum, nema hvað hann nú
 segir, að eg eigi eptir að fara ótreka sönn-
 um fyrir því, að Steppur eigi land um
 að Mexíkó. Stejandi hefur frá epp-
 hafi grundvallar lögbarn sitt einungis og
 eingörngu á hinsu Norrunylega afsalshöfði
 11. des 1853 fyrir lauveitummi í Ellidáar-
 um þann að einhverjum Gleggju - eða
 Geldingatangva og Arbajarhöftu, bati stýð
 in, sem Stejandi málsins hefur síðar miki
 lagt fram, sub Ltr N.C. og N.d. líta ein-
 ungis og eingörngu að lauveitarriettummi
 fyrir Stepps landi fyrir ummá Gleggju-
 tangva (ekkeri, rjettar skjalit nepris þenna
 Geldingatangva, sem hið Norrunylega
 kauphöfði talar um-) en um engu átra
 viti, aut heldur um þar landsnyttjar
 áttar t. d. þeirbetju, sem engi matar,
 sem eptir er "blindur á báðum" getur
 heimfarit undir orðit "veit" og "veitirjett";
 enda uppbót skilmáta ári 1828 2 gr.
 heimita að sínu eptir að eins lauveit-
 unna, heldur líka "hver annar mullig
 Þistrefangit", en þó munum nú vera af
 öllum vilja gjörðir, og vildu íhleggja
 þessi orðabiltari sem mest í þar la-
 veitirjettum, og byggja á þeim miklu
 rjetti rjett hars og meiri, heldur en
 Norruny kauphöfði heimitar, er mest þer-
 um og skýlansum orðum afsalar og
 heimitar einungis lauveit og alls engu
 átra veit - og því mót málit og, að
 Stejandiinn hafi nokkurn rjett eða
 ástætu til, að reita um eða fara þann
 á annum veitirjett á rjetti átra þrengr
 á svati, - en þó svo veri, segi eg, að

minn með von vildu leita ört eynbótssteil-
 málanna vita lauveidareigunda mæri og
 annar viderjett heldur en afsalsbrjefi, þá
 gæti samt sem áður þessi viderjettur, er
 skilmálatannir vitthu og þessmíttu, aldrei
 orðið annar nje mæri heldur en sjálfir
 þeir með þessum ortum einstörva og af-
 mættu. Í 2. gr. skilmálatanna segir þannig
 í á' vísu: "samt þess annars mestig
listefangab", en þeir létu vit þessi ört
 2 áritum, og tillegga þessum hverstingna
 fiskivitt þeir mæri: "med Harn Angler,
slister og Uvnes Opdamning" og "Svaldes
som forhers er brunt" þá ut mæi skilmál-
 annir væri þess á' alskjalit, er atli ut bygg-
 ja á, þá þessmíttu þess samt ekki á' á' á'
 fiskivitt, en þá, sem á' á' á' á' á' á' á' á'
 netum skistum á' á' á' á' á' á' á' á' á' á'
 á', og þá þá einungis með þess skilyrði,
 at viter þessi á' á' á' á' á' á' á' á' á' á'
 segir skjalit at Leb N d, at aldrei þessi
 vider brútu mæri þessmíttu fyrir þess
 ann sjálf á' á' á' á' á' á' á' á' á' á'
 heldur önnur viter, og minn þessmíttu með-
 þess þess þess sjálfur já' á' á' á' á' á' á' á'
 er sutt, at leitubetjuna fyrir þessmíttu
 á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á'
 aldrei þess at þessmíttu þess fyrir en 1853.
 Þess er þá full lömmum þessmíttu þess
 fyrir þess, at leitubetjuna á' á' á' á' á' á' á'
 aldrei vider þessmíttu lauveidarumráðend
 annum, og vider yrtu á' á' á' á' á' á' á' á' á' á'
 þessmíttu fyrir en mæi, og aldrei vider á' á' á' á'
 at þessmíttu vider þess, at fylogja þessmíttu
 og þá at minn þessmíttu meðþessmíttu
 standi mæi þess á' þess, sem þá enginn
 fiskur í þess vilti á' - ekki þessmíttu,
 sem á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á'
 á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á' á'
 vildi og spyrja meðþessmíttu mæri, og þess
 þessmíttu þess, hve mæi sá fiskur er
viddur í "net", "med önglum" i "restum"

eta "með því að stífla á", ens og færi-
 vilti á er bundin út, sem uppbots-
 skilmálarinn 1878 áttu sja af heimsild.
 Skilmálar þessir og höfundur þeirra hef-
 ur samt haft ljósan skilmung á því,
 hvað það er, sem menn kalla fiske og
fiskveiti, en sá er munurinn, að með
 þortur munur er eta læt vera mjög
 þágar á, að láta sja skilyrði þetta.
 Engum hefur komið til hugar eta getur
 komið til hugar, að kalla kræklingum
fiske - fiske, er verið veiddur, nema sek-
 janda einum og umboðsmanni hans,
matum fiske, en þar af leiðir alls ekki,
 að kræklingurum sjálfur sja "fiskur",
 heldur en t. d. að mað eta saumur sja
 "kjöt", þó að þessar steymur gefi kjöt
 af sja. Undir skilmungum um vilt
 geta ekki heimstýtt áttur steymur en
 þeir, sem eru svo útblissar af náttur-
 unni, að þeim er sjálfrátt og mögulegt,
 að fara sí in einum stað i annan,
 og að forda sja, því heitir það vilt eta
 "fangst", að afla þess komar steyma með
 einhverjum ráðum á viltbrellum t. d.
 fiskana með "orglum" "netum" eta "kistum",
 með þess komar vertefurum eta vilti-
 brellum er kræklingurum aldrei veiddur
 því þann er ekki þessi nátturu gædd-
 ur, að geta haft sjálfráða breifingur,
 in einum stað i annan, eta að geta
 fordá sja; kræklingurum gra fastur
 við mararbutrum, ens og flest alls
 annað kútingu - og stjunga og sja, því
 er þann krakatur, reittur eta honum
 rótað upp eta matuð af látum;
 það getur vel verið satt, sem satjandi
 segir, að sja hver vilti, hvort heldur er
 þugla vilti eta fiske, megi heita lande-
 nyjar og seljast með þeim, en þann
 verður vel að gá að því, að af þessu
 leiðir ekki, að allar landenyjar t. d. eða

betja og leitubetja vort kallað vort eða
 heyrir undir það "Þrógreið". Men þess
 leidis landnýttjar, sem ekki geta heyr-
 færd undir skilningum um reinn-
 kemar virt, er þyir nú eingöngu af
 rata, þar sem leitubetjarn er fyrir
 Alþýðalandi; á hann, á þessum lande-
 nytjar hefur setjandi máls þessu lagð
 lögbann, og þessu lögbanni er hann nú
 þyir að framfylgja, og byggir, eins og þyir
 er sagt, rjettlæti þessu lögbanni einungu
 is og eingöngu á þessum lauveitarrjetti
 í Ellitvörum, sem honum er heimil-
 adur með afsalsbrjefinu 11. des. 1853,
 með því brjefi er honum heimiladur
 einungis þessi lauveitarrjettur á til-
 teknu svæði, og alle engum annar rjettur,
 hvortsi land- nye landnýttjar aðrar, þessum
 ig verur því þá við, at mótpartur minn
 vill heimta af njer at samna, at Alþý-
 ur eigi land um at Merkildate, á mótum
 hann hefur aldrei og getur aldrei byggð
 betri rjett umþjóðanda síns til leitub-
 etjunnar, þann er hann hefur talid
 sjálfsgjafan með lögbanninu, og nú fylg-
 ir þann, - á minni lands eign, er nær
 þann fyrir eða norður fyrir Merkildate?
 Spurnmálið um, hvort Geldingutangir í
 Alþýðalandi sje hann samri sem sí' Ellg-
 ju - eða Geldingatangir, er þessum
 kaupbrjefi miðar við lauveitarrjettum,
 er því í raun og veru errikelant, er
 eptir þeim sömmumarmáttalum og sökm-
 argögnum, sem setjandi hefur frá
 eptirþafi framfylgt og byggð á, þá átti
 hann, setjandi at samna það, er alle
 ekki og, at þessi Geldingutangir - eða Geldinga-
 tangir, sem lauveitarrjetturinn er
 miðatur við, og eptir hann eptirþenta-
 verður skilningur einnig leitubetjarrjett-
 urinn á at miðast við, sje í Alþýðe-
 landi og norðar en Merkildate, sýnta

tannmarkeid fyrir beittu þessu umlyðanda
 minna, en þetta er um alveg óbarnad up-
 sekjanda; þetta góða afstöðumálverke hans,
 þó það yrði gillt berid at öðru leyti - sem
 gæf forbjóts og rjett dæm þessa hátturta
 döms - sammar alls eigi þetta abrit, þó
 at nafnit sje sett svona á málverki,
 at þess möbparturinn sje viðstaddur,
 at þess samþykktis hans og leyfis, því sú-
 ur sem þetta nafn er ekki helgud og
 starfess af spurstökum atnristur, minna
 manna við rjettarhaldit; og hefi spurð
 mig meðsamleya fyrir um þetta abrit
 meðal kunnugustu og grindustu manna,
 og þó leitad veri og þröf betid þar um,
 umun ekki um af hundrad þera þad,
 at þeir viki til eða hafi notkruu sumi
 heyrð, at þessi tungi, sem á málverke-
 um er afmarkastur og nafndur þar
 báðum nöfnumum, hafi verið notkruu
 dæmi eða sje um nafndur jafnþann
 Eldingutunga. En hvernig sem þori,
 og hvað sem lítur stöðum og skilningi
 veidirjettarinnis yfirhöfuð, og hvort sem þann
 getur yfirgrípud armad, en í mestu lagi
 lauvit, um og kaupbrjefit segir, eða
 máð til beittu þessu rjettarinnis, sem og
 fastlega möbmal, þá átti samst sekjandi
 at sammar þetta abrit, in því hann
 byggir þann meinta rjeth sumi unung-
 is á orðum og ornefnum afsalsbrjefs-
 um, og þess unungis í þess skrafti
 lagi lögbann á beittu þessu um at
 Merkilatt, þann átti nfi at sammar, og
 með lömmum fyrir því abrit eða þann-
 unanleydi klykru lögbann hans um-
 athvort at standa eða falla - at sam-
 eigendur Langarress og Kleggs hafi
 augsynilega stert betri rjeth hans, með
 þess at heimta og helga sjer beittu-
 þessu fyrir summa jafna landi, ein-

og þeir hafa gjörð, allt um að Merkilate.
 Ad svo fyrirsmeltu mötumali og öllu
 öðru í hinu síðasta sötumarsframskildi
 mötparts minns, heldur en þvi, er eg hefi
 mi svarat, - sóguersmali hans um, að
 eg hef þrúskat "Udfluyter" í þessu
 máli, vildi eg helst að hann skygdi
 sjálfur mitur optur, og ljoti þjer verða
 sem bert af, þvi varð mun eg í þessu
 máli sannari að sötu þar um en hann,
 og skygskota að öðru legti hi hinna und
 angengnu varnarstjala munna, og leyfi
 mjer að endingu að bregta svo varnar-
 kröfu minni 31. juli þ. a., hvar skata
 batur og málskostnað áhreri - af sönu
 ástæðum, sem tekur um þessu, vit
 aðalrjettarþrófuna:

ad sakjandi verð skyldaður til
 að greiða hinum skyldu umþöð
 endum minum 200rd silfurs
 í skatubatur og 30rd í máls-
 kostnað

Segg eg svo málið í dönn með varalegum
 skilyrdum og fyrirvara.

Reykjavik 1. Oktob 1858

með undingun
 Jón Gudmundsson

Til ausrjettar Gullbringu og Skjósarskyldu
 í Reykjavik. Es

Lagt fram í Gullbringu og Skjósar-
 dyktu ausrjetta 2. Okt 1858
 P. Melsted
 (est)

Sakjandi gat þess, að hann skygskoti hi sinna
 fyrri sötumarsstjala, og verði fastlegu að möt-
 mala þvi, sem verjandum mi framflyti vit-
 vörjandi afstömunypdrattisnum, einnum þvi,
 að nokkur skyðna hafi þar allt vit ety þurfs,
 eins og þar var undirbrútt, sem áccidents
 þurmt "undir málsforslu; hann mötumali
 þvi þess vegna gjörðarmlega öllu í einu; einn

ig mótmalis hann skilningi vejjanda á
2. gr. í úppbót skilumálum fyrir lauveit-
inni frá 4. júlí 1828 (Leif J.); er þess-
ur skýrskotar hann til þess, sem hann
áður hefur sagt í söku sinni, að það
veri vejjandans að sama, að umstjórn-
endur hans og hann ætli nokkur njet-
endi umnan þeirra hatararta, sem for-
bót var mót at vit, og mótmalis hann
því þarafflyótandi sissunar ástörum-
um vejjanda; er þessur mótmalis hann
að vejjandann hafi nokkurn njet til að
umbreyta sinni úpprunalegu njetastöfu,
eins og hann nú hafi bregt henni; lína
mótmalis hann öllu ódönnu og óbrenntu
generaliter, og leggur málit frá sinni
hálfu undir dönn. —

Vejjandann þáð aðhugað, að njetta-
kröfum hans veri alls ekki bregt að
sjálfr þaknefningu til, heldur einungis
með tilliti til accessoria málsins etc
skadabóta og málskostnaðar; að öðru leyli
mótmalis hann því, sem vejjandi
hefur þansforb, in specie því, sem hann
nú hefur bótka, skýrskotar til sinna
þanslöyðu vassar stjula, einn þess
frá igar, og umstetur sökinna þannig
frá sinni hálfu til dönn. —

Vejjandi mótmalis einn því, að ve-
jjandann hafi nokkurn njet til að bregta
njettakröfu sinni í nokkru, skýrskotar
einung til allra söknar stjula sinna,
og leggur sökinna í dönn. —

Sokin var af njettinum þenn til dönn
Njettinum sagt slitið

P. Melsted H. E. Johnson for Ludmunda
(crt)

vottar C. P. Hansen J. Arnason

Ár 1858, föstudey 12. nov. var Skutibringun-
 og Njóðarsýsla áskorjettur settur og haldinn
 í Reykjavísi af settum lýðsmanni P. Mel-
 steð. Voru þá til rjettanna kvaddir sem
 meðdomsmenn bendurnir, Guðmundur
 Sigurðsson frá Digranesi, Hans Jónsson
 frá Skarholti, Þorsteinn Þorsteinsson
 frá Hvamkoti og Magnús Magnússon
 frá Kopavogi, sem nú í rjettinum sórn
 þann í N. L. 1-7-2 fyrirskipatu
 meðdomsmanna og þingvitna eitt. Var
 svo eplir dómara og meðdomsanda
 sameiginlegu áhr. rjettis úrþ

í líkinn: Kaupmáður H. Th. A. Thomson
 gegn

Sameigendum jarðanna Slepps

svolatandi

Dómur:

Þótt sú, sem hér er um að ræða, er þannig
 undir Romm, að eigendur jarðanna Slepps
 höfðu leift minnum beita tókau (þ. e. að tákau
 krakling) inni svonefndum ártjóplum eða
 ösum Ellidáanna, þar sem þar fallu í
 sjávarveg þann, er gengur inn að þann
 millum Selju ^{eða} Eldingatanga að vest-
 an, og árbajar höftu að austan. Þótt
 þessi þornar því nær úr um hverja stór-
 straumspjónu, ut undir sýnt örnefri, svo
 að farvegur Ellidáanna eplir vognstot-
 inum verður frá skipi og glöggur, en
 um stórstraumspjónur er beitan einstem
 tekur, ein og gefur að skilja. Slepps-
 eigendur leiftu bjata beita tókau á þessu
 svæði, af því þeir telja sig eiga land
 allt með vognum, að vestanvertu, inn
 að Merkjalare svonefndum, er skilji

Stepps og Þrustatúland. — En þar er nú eig-
 anda Ellidáanna, samt Þrustatú fyrir
 vestan og Artúns fyrir austan ársar,
 kaupmatur 80 Mk. August Thormann
 þótti slíkt leyfi og slíð beittatúka skerta
 eignarrétt sinn, og skurmu fyrir sjer
 laauitina í ánum, þá lagð hann laga-
 barni með realuleyri fogetugjörð 12. dag
 maí man. p. a. fyrir alla beittatúka
 í ártúgþannum og á öllum svæðinu fyr-
 ir innan Selgjutanga og Árbajar-
 höfta, þann fylgdi súan lagabarni þessu
 fyrir settanefnd á lögbotum hátt, og þeg
 ar þar komust engar setti á milli
 hans og Stepps eigenda, stefndi hann
 með stefnu dagsettri 26. maí p. a. sote-
 umi til lands laga og rjettar, og þefur
 þar krafist, at fogetugjörðin frá 12. maí
 yrð staðfest og eigendum Stepps dæmd
 áheimum öll beittatúka og alle komar
 þiðkiviðt milltum Selgjutanga og Ár-
 bajarhöfta, og á svæðinu þar fyrir
 innan, en þar á móti, at sjer yrð dæmd
 ur rjettur til allrar þess komar viðt á
 nefndu svæði, samt málkostnaður hjá
 Stepps eigendum. Hins vegar hafu hin-
 ir stefndu krafist, at fogetugjörðin
 frá 12. maí p. a. yrð feld úr gildi, samt
 at þeim yrð dæmdar til þennar skerta-
 tatur og málkostnaður af málparte-
 um hálfu.

Þess má geta, at sote þessi var uppi-
 þaflega höfð og flutt á danska tungu,
 en hlutavæingendur komu sjer þegar
 hann fyrsta rjettardag saman um, at
 sökun yrð sött og varin á íslensku
 fyrir þessum rjetti, og þefur súan svo
 verið gjörð. —

Þat sem sjer fyrst kemur til
 skodunar í sote þessari er hið umgebr

laga þann stefnandans frá 12. maí s. a.
 úrslit málsins virtast vera undir því
 komni, á hvata ástæðum lögmanns
 móti leitubókunni er byggð. Það er búið
 vitur kemt, og sammat, að verjendendur
 hafa leyft leitubókun á því umfrætta
 svæði fyrir innan Gelojutanga og Ár-
 þegarhöfða, eða í hinum svonefnda
árþjöptum. En það leyfi segjast þeir
 hafa gefið fyrir þá skuld, að þeir, sem
 eigendur Stlepps, eða þar land fyrir,
 sem leitun var tekið framundan,
 þeir hafi að eina leyft leitubókun fyr-
 ir sínu landi, en ekki fyrir annara.
 Nú er það að vísu svo, að landeigend-
 ur eiga þessi og þvíumlita klymndi
 fyrir sínu landi, nema þau sjá á líg-
 leygan hátt þá komni, en á gatandi er,
 að í eita þessari er engin vissu kom-
 ni fram fyrir því, hvað langt Stlepps
 land nær á þessa lögum, hvort það
 nær inn að Gelojutanga, eða um fyrir
 (súður fyrir) hann, eins og heldur ekki er
 ney vissu komni fram fyrir því, hvar
 hann svonefndi Murteletur eða Murtju-
 letur eða Marktletur er, því þá um
 er um nokkur vafi milli manna.
 Ástæðingendur komna sjá þessum ekki
 samman um nafnið sjálft. En að svo
 stöddu hefur rjetturinn engu skollun
 til, að ekkert sé í því, hvað þjer eru rjett
 landamertu eða er ekki, en þeris vegar
 virtast þá það ábrútt svo miki lög-
 það nff. að engin ney sönnun er fram-
 komni fyrir þessum Stlepps lands

Frankur R. Póla
 n. n. 4. 664

664 Ar. 175 og
 uppd. 1714

Landmælingar
rektor
Kj. afst. b.
b. 11-12

á þessu hlutinu — að jafnvel það eitt sýn-
ist geta nágt, til að fyrir muna Slepps-
eigendum rjett til beitu-tóttu á þessu svæði,
sem öðrum manni hefur verið fenginn
mittillt og endu eins komur ein Margjettur
effir; því þú m' svo veri, að eigendur
Slepps ætlu land allt með vagnum fyr-
ir innan Gylgjutanga — en hvar Gylgju-
tangi er að vestan, þar um er enginn
vafi, ein og heldur ekki um hitt, hvar
Arbejarkofst er að austan. — Þú er
þarrest að meta það, hvort beitu-
taka þessi á hinu nefnda svæði, rask-
ar ekki betra og sterkara rjetti sek-
jandans. Hann byggir rjett sinn til
hins áður umgetna lagabarns á Kom-
ungleyu afsalsbrjefi frá M. des 1853, með
hverju Komungu selur og afhendis und-
an Kránummi og til handa Kaupmanni
D. Thomssen, þvers sonur og einasti erf-
ingi Kaupmanns St. Th. August Thom-
sen, sekjandi sakar þessarar er, laa-
veitna í Ellidánsnum, allt frá svo nefnd-
um Stórahyl upp hjá Arbd og út í vagn-
um fyrir utan ármynnið mittum
Arbejarkofsta og Gylgju eða Gildirga-
tanga, með öllum þeim rjettindum,
sem laaveitinni hafa fylgt að fornu.
En laaveit þessi hefti legið undir Kom-
ung frá ómunnabí, og að munnsta
kosti láðans 1749 verið leggt ymsum
móti árlegu eptirgjaldi. Og af þeim
framkomnu skjöldum í sökummi, verð-

?

ur eðri annað hjó, en að þess meiri, sem
 læruvísir hafa haft í Ellidárum, hafi
 átt áskertur rjett yfir vognum alls íð ad
 Gelojutunga og Arbajarhöfta, enda má
 mynri ánnu álitast ad má þangað
 þann, ens og líka orðið "artjaptar" benda
 til. En hvað mi við vikur þess rjettind-
 um, sem læruvísir þessari í ánnu hafa
 fylgt, meðan Morangur átti þar veit,
 þá virðist þat laus við allar efu, ad
 þau hljóta óumbreytt ad vera þessari
 í hendur þess miveranda eiganda Ellidá-
 ánnu og læruvísirar, og sömuleiðis
 virðist þat laus við allar efu, ad þess
 rjettindi hafa meðal annars hlötið ad
 vera í því umfali, ad eðri meiri
 þessu sjer eðri þat fyrir hendur, sem
 gafi skemmt og skadad læruvísirar, og
 gjört þannu artmenni fyrir þann, er
 átti, enda er þat lögunum þarinnvandi,
 er segja L L B Cap I VI ad enginn
 megi annars veitstóð spilla. En þess
 rjettur verður ad álitu þat veit, ad þess
 er meiri en með báta í ármynni
 á því umfrætta svats, og þar um
 þring, þar sem læruvísir á ad ganga
 upp í ástráuminn og sá þá á, og meiri
 eru ad vanda þar og leyfa þess
 vitsvegur þann og aptur með verk- og
 veitarþessum, þá hljótu læruvísir ad stýgg-
 jast og hverfa þá, og gefa þá sjer ad
 ganga í ánnu, og er þat veitinn spilla,
 getur rjetturum eðri annað en fallið á
 þessu ástæðu sáttjandans, sem grundvall-
 ada á hlutarinn eðli, og þess rjettindum.

umháttur!

þess fylgja
ad hots
vísirar 8691

hvar?

sem honum eru heimilut brá af landslög-
 um og eignarettjöldum. Þat virðist þar at
 autri tálkandi til grinsu, at eptir þvi, sem
 tilhagar at þessu svoti þyri innan Selg-
 jutanga og Árbejarhöfða, þat er auðgjet,
 þegar aðgatt er um þjóru, at þræktling-
 urum er mestur og beitunnum heil
 at leyta i' öllum eystri hluta vögunu,
 mer eystra landinu, en þar at setjandi-
 um land allt þann at Árbejarhöfða,
 og er þvi þis heilta beitunnum þess-
 ur þyri þann landi en at vestanvestu,
 þvat einnig kemur þann vit þann 7
 manna utrisburð, sem þann þefur
 verit lagdur, einn og einnig er þekit þann
 at þann uppdrætti, sem gjörður er af
 i vögun þar at stutnum þann 12.
 ag. þ. a. og þann þefur verit lagdur.

Þess er það sama
at?

Mótmæli fyrir
sem marklaus
þekktu átti

Af þessu, sem þjer er tilfarð, getur
 rjetturum eptir annat fundit, en at
 steprandum hafi þafi gilda ástætu til
 at leggja lagabann þyri beitunnum at
 þvi optnefnda svoti, og þvi eigi þetta
 lagabann at standa órastat, einn og
 þat líta steprandum, en autri eptir,
 þjót at þafa þar þellum rjett til
 allrar þistvænt og þitir þerju meit-
 taldrí.

At þinn leyting virðist þvi eptir meit
 ástætu til at dema verjendur (þil) at þjald-
 u til at greita setjanda málskostn-
 at, heldur virðist þann eptir þring-
 umstæðunum eiga at falla niður

þvi demiet rjett at vera:
 Lagabannit frá 12. maí 1858

gegn Slepps eigendurum á óráðkast
á stunda, og eigandi lasveit-
innar í Elliðaárdurum hafa einna-
ngett hi þeirri betgju og allrar fest-
veits millum Selgjutanga og
Árbajarháttar og á suðinu þar
fyri innan. Málkosturur
falli mitur.

P. Melsted Guðmundur Sigurðsson
(est)
Hans Jónsson Þorsteinnsson Magn. Magnússon

Flóra var ekki fyrir tekið, var þó réttinnátt fag
flíki.

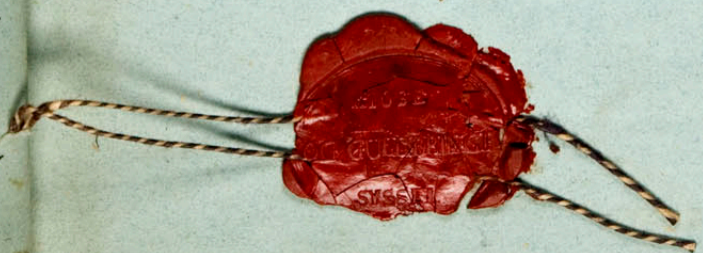
P. Melsted Guðm. Sigurðsson. Hans Jónsson
Þorsteinn Þorsteinnsson, Magn. Magnússon

Til Stadfestu er nafn mitt og Sjólunnar innviðgi.

P. Melsted
est.

útskrift af stadfesting 9^u s.
er Ninn ríkisdati áttu skiluburð

Þorsteinn Þorsteinnsson
est.

1858

N° 2

Leit þann á hvernig best yfirbörni á tilandi, dag 20 júní 1859

V. Þinn
vsk

8

8

8